

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész ivon.Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITA JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 ft. — kr.
Fél évre: 3 " — "
Évnyegyedre: 1 " 50 "

Hirdetések

A hat hasábos példányért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 és minden további belkiatásért 6 kr.
Hölgyedij minden egyes belkiatásért 30 kr.
A „Nyitl térőn”
egy péld sor belkiatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Posten: ZEISLER M.
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m.-Frankfurt és Basel
ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipse, Bern, és
Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Nagy-Kanizsa, 1869. jan. 26.

(B-fi.) A magyar miniszterek magán conferenciái a napokban veszik kezdetüket, hogy a közelebbi országgyűlés elé terjesztendő főfontosságú ügyek felett tanácskozzanak, míg ez történik a felelős kormány kebelében, addig megdöbbenve tapasztaljuk s honfi búval látjuk a nemzet kebelébeni pártszakadások személyeskedő kinövésait, törvényt nem tisztelő kifakadásait.

„Atok verte meg a magyart, mert az soha együtt nem tart!” Ezt, ezt csináltassátok zászlóitokra s az elégedetlen, a nyughatatlan tömeg pirulva lát munkájához, becsületes kenyérkeresetéhez.

Ha történetkönyvünk lapjain olvasgatunk, többször csillog szemünkben a honfi bú keserű könyve, melyet a pártoskodás rémképe idéz elő, ne törüljétek ezt le, bocsássátok a könyvre, s látni fogjátok: mily égetően keserű bár, a nemzeti jólét e megölő betűjét nem semmisíthetik meg.

Hagyjátok a népet meg munkájánál, nagy szavakkal, üres ígéretekkel ne szédítsétek el, korán van még, nagyon korán komolyságra hívni fel, Geótheként: Mehr Licht! Játszani pedig vélo, a nemzet zömével megbocsáthatatlan, égbekiáltó véték.

Szabadjon a jövő hongyülés teendőit körvonaloznunk egy kissé, a helyett, hogy hangzatos phrázissal élénk s egyik, vagy másik párt mellett kardoskodva hivatásunkat ezuttal s e helyen félreérténők.

Beismeri mindenki, hogy szabadabban lélelkünk, mint a közelmúltban, beismeri Deák Ferencz is: hogy a nemzet jogos igényei niucsenek kielégítve s a miniszterelnök is folytatólag kijelenté: miszerint sem jobbra, sem balra ne menjünk, hanem előre! S ha ezt tesszük: be lesz toljesedve Széchenyi lélekemelő szózata: Magyarország nem volt, hanem lesz. Előre tehát, előre!

A legutóbbi országos vívmányok nagyszerű épülete, kétségkívül betetőzésre vár, mégis tesszük, de felette villámháritóul az egyetértés megtörhetlen lángoszlopát emeljük, mert különben a viharos elemek, nemcsak kívülről, de belülről is, s ez fájóbb s rombolóbb, megsemmisítéssel fenyegetik. Ne feledjük ugyan egy percze sem, hogy a népek Istene virraszt a szabadság s alkotmányos rend munkásai felett, s hogy valamin a nagy világtermészet működésében nincs megállapodás; ugy a munkára s előhaladásra ébredett nemzetek sem vesztegelhetnek a megkezdett ösvényen.

A múlt országgyűlés tevékenysége egész Európa előtt nagyszerű hatást idézett elő minden irányban s ez munkára buzdít bennünket, ha világpolgároknak akarunk látszatni. Ezt, ezt fogják becsülni a múlt nemzetek milliói bennünk, s nem a köcsökalapos, frakkos félszegeskedést; ha férfi vagy, légy férfi! mondá Petőfi. Hadúr és ósapánk dicsőült szellemök pedig azt zengetik felénk: ha magyar vagy, légy magyar!

Kérdem én: kik idézték elő jelen helyze-

tünket? Azon férfiak, kik zsenge ifjuságuk hajnalától kezdve várták e napot, mely annyi szenvedés és oly sok vizsály után — érlelő s gyümölcsöző sugarakat lövel a magyar jogélet tárt, tehát szabad mezejére; s kik, ha várakozás közben, amint év-év után lealkonyodott, maguk is elestvéledtenek, de ifjabb társaik szemében lelkesülve olvashaták a fogadást, hogy ők végrehajtják azt, amit az aggastyánok terveztek s akartak.

Pedig, ha meggondoljuk, hogy midőn constitutionalis országgyűlésünk összeült: mennyi beláthatatlan rom borítá e hazát s hogy oly hosszú időkre letűnt szabadságunk napját a szolgaság és fajviszály mily setét köde takarta volt; azt lehet következtetnünk, mintha már az ujjászületési genesis frissesége is kihalt volna belőlünk. És ime mit tapasztalunk! mit hallunk! riadva zengi a költővel az agg és fiatal, a hölgy és a kis gyermek, a gazdag és szegény, az ép és béna: hogy neked élni kell oh hon! s örökre, mint tavasz virulni!

Ez oly jelenség, mely azt tanusítja, hogy a magyar nemzet óriási kincsekkel telt államhajója párthoz ért s mely int: hogy midőn a jövő újabb küzdelmeire készülünk: ne fozsítsuk szemünket folyvást csak a multa melyben több szenvedést, több borut, mint derűt észlelünk; a merengés oly beteges lesz; kevés tűz marad a jövőbe pillantanunk, pedig életvidorság, férfias tetterő és törhetlen lélekfenségre van égető szükségünk;

A másik azon tapasztalás, hogy nemzetünk alkotmányos élete azon nap óta, mióta koronás királyával kezét fogva, kölcsönös bizalommal s minden földi erővel munkál a közfelvirulás gránit alapjain: tetemes lépést tett előre s hatalmas jogezimet nyert Európa politikai s culturalis térképein.

Belátjuk azonban, hogy azon palaestra, melyen a múlt országgyűlés megeredt, s mely a jövő törvényhozást még messzebb célok felé kell hogy közelítse, belátjuk, mondom azt is: hogy valamin a multa, ugy a jövőre nézve sem szabad kifelednünk miképp azon souveran hatalom mellett, melylyet minden alkotmányos törvényhozás gyakorol; létezik még egy másik souverain hatalom is, s ez: a kor szelleme, mely a leggyorsabb előhaladásra készítet minden népet a nagy nemzetek nyomain.

„A nagy nemzetek nyomain” — ismétlem, kik a valódi szabadságot nem csak a külviszonyokban, de a társadalom belintézményeiben is érvényesíteni törekcszenek. Ez az a sugár, melyről a bölcs mondja: hogy fénylik, mint Isten áldása a nemzet homlokán, hogy frigyesse a polgárisodásnak hajnalcsillaga a közboldogságnak s legfényesebb köve a koronáknak.

Ezen feladat az, a melynek betöltése s megoldása a jövő törvényhozás kezeire vár. Előtte a teendők egész sorozata, mely a jövő kifejlés minden magvait magában foglalja. Nevezetesen;

A megyék s községek rendezése és pedig a községi rendezésnél főtekinet fordítandó a rendezett tanácsu községekre, ezeknek főnökét (bíró, vagy polgármester) politikai és adminisztratív tekintetben azon jogokkal kellene ellátni, mint melyekkel a megyék szolgabirái bírnak, azaz hogy a megyék gyűlésein szintugy ülésel s szavazattal bírijanak, az ily városokat illető ügyiratok s minden végzés közvetlen küldessenek hozzájuk s eljárásaikban a megyék szolgabiróitól függetleníttessenek. ezen ily értelemben rendezéssel nemcsak a munka gyorsítását eredményezné, hanem még a polgári elem óhajtatásával is nagy mértékben találkozánk.

A hűbéri maradványok megszüntetése.

Az egyleti és társulati jogok szabályozása.

Az irodalmi s művészeti jogok biztosítása.

Az egyházi autonomia.

A polgári s büntetőjogi codificatio.

Az erdőgazdasági, vadászati s bérleti törvény.

A bányajog szabályozása.

A házassági törvény.

A hírlapbélyeg eltörlése.

A honosítási s kivándorlási törvény.

A kincstár viszonya.

A ludovicaeum ügye.

A börtönügyi reform s fogházi javítás.

A szabad kerületek rendezése.

A telekkönyvi törvények revisiója.

Az ipartörvények, czéhrendszer s vízijog szabályozása.

A népgyűlési jog.

Nemzeti intézetek ügye stb.

Ezen roppant horderejű törvények megalkotásában kell, hogy a szabad szellem győzzön, különben fából csinált vaskarika lesz az egész. A szabadság és jogvilágát minél nagyobb mérvben ki kell árasztani a népeletre, mert a szolgaság és igazságok elleni actió már magában örökös s kimeríthetlen kutije minden hanyatlás és visszaesésnek.

S minthogy törvényhozásunk nagyszerű eselekvényei a jogszerű ellentállás hazafias ösztönéből származnak, a jövő legislatióját sem vezetheti más indulat, ha csakugyan a nemzetakarát legitim kifejezése akar lenni. A pártoknak ezen elvek szolgálata mellett, bármely táborba tartozzanak is, megoszlanok annál kevésbé szabad, nehogy vak szenvedélytől ázelve, miként a római gladiator, testvér kebelbe mártson tört.

A múlt ész a lámpafény, mely kalauzol és fényt, meleget lövel, sajuos, hogy a nép még nem áll a műveltség oly fokán, hogy vezetés nélkül szabadon mehessen, azért csinján s óvatosan kell velök bánni s nem felzudítani, nyugodtságából felzaklatni, hanem jelezni kell előtte, hogy nem magának, de a kor- s honnak kell élnie. A korral lehetünk világpolgárok s az imádott haza lángszeretetével honpolgárok.

A zsidó tanúgy a congressus előtt.

I. pályamű.

(Folytatás.)

Azt jól tudjuk mindnyájan, hogy igen kevés község van, mely pártokra ne volna szaggatva. Egy kántor, egy tanító acceptáltatása képes annyira egymás ellen bőszeníteni a kedélyeket, hogy ily esetekben a személyes sérelmek som tartoznak a ritkaságok közé.

S vajjon mennyi üdvöset teremthet egy pártokra nem szakadt, békés egyetértésben élő község míg egy pártokra szakadt község csak üdvötlen szülhet, és kárhözátot idéz elő. Moráliter kell sülyednie az ilyen községnek, s ha benne iskola is van, az iskola is megérzi azt, s pedig sokszor nagyon is fájdalmasan.

A szeretet ugymond Eckartshausen az érzelmények leghatalmasbika. Ha a törvényhozók ismerték volna hatalmát, ezáltal a sziveket birták volna kormányozni, s a világ nem volna annyira boldogtalan.

A pártgyűlölet, mely az egyik vagy másik községi tag egész valóját elfoglalja, átszivárogo családjába, gyermekébe. — Ki volna képes szeretetet csepegtetni az ily gyermek szívébe, melyet a gyűlölet átkos csirája mérgezett már meg. Ez épen oka annak, miért szülője annyi üdvitelenségek és kárhözátotnak a pártoskodás, melynek vést-hozó anyaga, ha egyszer kitérta fekete lobogóját, és maga köré gyűjté a bérenczeket, a pártgyűlölet érzelme oly erősen fogódzik szívébe, hogy sokszor csak a maga káran szabadul ki ha szívet vérig szorította körmei közül.

Mást teremt a békés szellem, a kedélyek összhangzása és az öntudat.

De mi oka annak, hogy a pártgyűlölet, és egyáltalán a békétlen szellem szokta felütni sátorát a zsidó községekben? Mi oka annak, hogy a pártok oly e'keseredett gyűlölettel bírnak viseltetni egymás irányában.

Ennek oka nagyobbrészt a község lelkésze — illetőleg a rabbi, és az a kiállhatatlan viszony, mely a rabbi és a község között — ritka kivételekkel — fenn áll. Egyrészt ismét a községi előjáró személye. E kettő képviseli a község szellemi és anyagi oldalát, s ritka eset, hogy e kettő között surlódás ne volna, e két személy sok esetben egyszersmind a pártokat is képviseli. A rabbi egyrészt, az előjáró másrészt szarnok következetességgel uralkodnak az egyik hívein, a másik alattvalói fölött, és az utolsóban ép annyi és ép oly gyakori a lelkesztelenség és egyáltalán az embertelenség.

Igaz, hogy az egyéni nézetek ép annyi félék lehetnek, a hány egyénből az egész községi test áll, de ebből egyáltalán nem következtethetjük azt, hogy minden egyesnek bizalma nem pontosulhatna össze egy választott előjáró vagy rabbiban, ha az utolsó és az első, ha mindkettő a hívek szellemi és anyagi érdekeit iparkodnak ha tel-

(Szerkesztőségi példány.)

jes buzgósággal nem, legalább kötelesség-szerűen előmozdítani.

S a bizalmatlanság, melylyel a község egyes tagjai lelkébe vagy előjárójára iránt viseltetnek, rossz befolyással van az iskolára is, s e bizalmatlanság határozza meg a rabbi és iskola közötti viszonyt.

Községi iskolákban többnyire a rabbi egyszersmind iskolaigazgató is. Már pedig ha a község (mely az iskolát anyagilag fenntartja) és a rabbi között (ki az iskolát szellemileg vezesse) a viszony lazult, — nem lesz e körülmény az iskola szellemére nézve is káros befolyással? A rabbi állása Magyarországon egyáltalán véve igen függő és korlátolt; s így ha ez némileg függetlené akarja tenni állását, a község ebben csak rossz akaratot lát, és ez oly hatást idéz elő, mely a közöttük létező viszonyt még némiképeni tűrhető állapotából kisodorja és egészen tűrhetetlenné teszi.

Az iskolában működő egyének — a tanítók, — mi a tanítót az iskolával identificáljuk, és azon viszonyt, mely a rabbi és iskola között fenn áll, átruházzuk a tanítóra és fogjuk constatalni a tanító és a rabbi közötti viszonyt, mert kétségkívül tény, hogy a tanító gyújtója azon szellemnek, melynek sugarai az iskolát mintegy szerves egészet szüntelen melegengetik.

A tanító még kevésbé független (legalább eddig, s a modificált törvényjavaslat nem nagy reményt nyújt, hogy ez valaha máskép legyen) mint a rabbi, mert míg ő egyrésztől a községtől függ, mely őt bár nyomorult mértékben fáradságára anyagilag jutalmazza, másrésztől a rabbitól is, mint iskolaigazgatójától, a kinek mord vagy nyájás tekintete irányában semmiképen sem lehet közönyös. Tudnám illusztrálni e szeretetre méltó viszonyokat, de nem bántom, ismerik ezeket sokan, és Richter Frigyes (Jean Paul) igen helyesen jegyzi meg: Századunk inkább a tévedéseket pusztította, mint a tévedések morális forrásait.

A tanító állása tehát oly községekben,

hol a község és rabbi közötti viszony lazult igen bajos, bajosabb talán, mintsem valaki azt gondolhatná.

Hogy a tanító egészen visszavonulva éljen az lehetetlen, jóllehet a félművelt zsidó parvenue-ktől (zsidó korcs nemesek) lenéztek, sőt moráliter szükséges, hogy a gyermek szüleivel olykor érintkezésbe jöjjön.

Mi feltesszük hogy a tanító a létező pártok dacára objectiv állást foglal el a községben a melyben működik; — de hát a baj gyengül e körülmény-következtében? — Semmi esetre?

Szükséges lévén, hogy a tanító az iskolagyermek szüleivel érintkezésbe jöjjön, az állását valóban aggálylyal fenntartó és féltő rabbi, nem veszi-e zokon a tanítónak, ha ez gyakrabban oly házakban fordul meg, melyek amannak nyílt ellenségei? Nem fogja-e a tanítónak az ily házakkali bizalmas eljárását rossz szemmel nézni? Nem fogja-e a rabbi ezen tanítót, már csak azért is, hogy ellenségeinek a tromfot némiképp visszaadja rossz bánásmód által, és különféle eszközök által hivatalos eljárásában keseríteni? S az ily viszony miféle gyanúsítgatásokra szolgáltathat okot? S a gyanúsítgatás — mondja Deák is — akár az egyik akár a másik fél részéről elkövetve, a legundokabb, legocsmányabb bűn egy nemzet életében. — A ki mélyebben be van avatva a zsidó községi élet ügyeibe, az beláthatja a mondottak nagyon szomorú igazságát, s az ily „Kráhwinkel-féle“ csacsogásoknak, a mely alkalomkor mindig van valami lehordani bemooskolni való corpus delicti, — meg van sokszor a maga comikus oldala is, s egy újabb „Demokritos“-nak bölcsészeti tanulmányokra bő anyagot szolgáltatathatnának.

Ha a rabbi iskola-igazgató, kell hogy közöttte és a tanító között bizalmas viszony létezzék, már az oktatás és nevelés sikeresítése érdekében is, — de az említett gyanúsítgatások egyenesen felbontják e viszonyt — s ez nagyon természetes. De ez még nem vége a casusnak. A viszony mindig fesze-

sebbé válik, s ha nem mindegyik, de az okos gyermek mindenesetre észreveszi — és ez az első lépés a tanító morális bukásához.

Az első tehát a mit a congressustól kívánunk abban áll, hogy mentse meg a zsidó iskolát — a rosztól; t. i. a rabbi felügyelésétől. Vannak igen dicséretes kivételeink. A valódi és hivatásukat az isteni szeretet alapján végző lelkészeket nem is akartuk soraink által megsérteni. Ezek fájdalom kevesek.

A zsidó felekezeti iskolaügyet illetőleg mi dolga lesz a congressusnak? Magunkévá tesszük a Tencer Pál szerkesztette Magyar Izraelita hetedik számának vezércikkében elmondottakat.

A congressus dolga lesz tehát határozni a következő ügyek felett:

1) Meghatározandja a népiszkolák felekezeti szervezetét, (a héber tantárgyak oktatását illetőleg rendszabályt fog alkotni, s megfogja határozni, hogy az említett tárgyak oktatása mily határokig terjedjen a népiszkolában, tekintetbe véve, az egy, két, három és négy osztályu tanodákat.

2) Gondoskodni fog a középtanodákon járó ifjak vallásoktatásáról.

3) Fogantatba fogja venni a tanítóképezde és a semminarium felállítását, oly módon, hogy azok egy a vallásosság, mint a korszerű tudományosság kívánalmainak és igényeinek megfelelőjenek

4) megfogja határozni a modust, hogy a létező és nem létező pénzforsorokból, miképen tartassanak fel az említett iskolák.

5) Precise fogja meghatározni a viszonyt mely a hitközség és a tanító közt fennálljon.

Ezek a congressus teendői felekezeti iskolaügyünkkel illetőleg, ezeket fogjuk tárgyalni a mennyire lehet kimerítően és mégis röviden. Nézzük először a népiszkolák felekezeti szervezetét és a héber tantárgyak oktatását.

HOFFMANN MÓR.

(Folytatása következik.)

Jegyzőkönyv.

Folytatott alsó Domborun a község házában 1869. évi január hó 31-én délutáni 3 órakor.

T. Kollay Rókus bizottmányi elnök ur a jelen volt, és meghívása folytán egybegyűlt bizottmányi tagok előtt felolvassa T. Királyi Pál képviselőjelöltünknek azon választást, melyet f. hó 17-én Kottoriban tartott értekezlet alkalmával felvett jegyzőkönyv folytán, a muraközi deák-párt állandó választmányhoz intézett, — mely szerint ő a képviselőjelöltséget elfogadni késznek nyilatkozik, a bizalomért a letenyai választókerületnek köszönetet mond; és politikai jövődöbéli magatartására nézve eddigi elveit fontartani és szükség esetében egy részletezett program kibocsátását igéri, mely nyilatkozat mellékelve közöltetik, felolvassa, — egyhangulag

határozatott.

Tettes Királyi Pál ur képviselőjelöltünk levele az egybegyűltet által a legnagyobb lelkesítéssel fogadtatván a képviselő-jelöltség elfogadása által bennünk a bizalmat öregbítvén miután eddigi politikai magatartása jövődöbéli elveire nézve legendő biztosítékot nyújt, egy részletezett program kibocsátásának szükségessége fenn nem forog. Felolvastatik főként: Novák József T.-Szentmártoni plébános ur levele, mely szerint a pártunk bizottmányát értesítő arról, hogy a Murántuli testvéreink velünk politikai tekintetből egy pályán haladván a képviselői jelöltté kitűzött t. Királyi Pál urat jelöltnék szinté öhajjták, és tekintetbe véve törekvéseinek politikai irányát, hozzá hűn ragaszkodnak egyhangulag

határozatott.

A jelenvolt bizottmányi tagok részéről tiszteltendő Novák József plébános urnak ügyünk körül tanusított erényedetlen buzgalmaért köszönet szavaztatik.

Több tárgyalni való nem lévén, jelöltünknek éltetése mellett a jegyzőkönyv bezártott k. m. f. Kollay Rókus m. k. értekezleti elnök. Oszterhauer Lajos, Faics Ferencz, Somogyi György, Topolics Mihály, Vidovics Flórian, Promecz Mihály, Hóváth Balázs, Markosics Tamás, Jakopák József, Marsics Károly, Virth Lipót m. k. Hunyady János, Frisics György, Frisics Vida, Terböcz Emil értekezleti jegyző mint néviró, Hrasancz Imre, Globlek István, Lisziak Tamás, Kongyel István, m. k.

Az eredetivel egyeztetve
KOLLAY RÓKUS
értekezleti elnök.

TÁRCZA.

A népnevelőkhez.

Tűztek ki, lobogjon a zászló!
Szent az ezme, melyért küzdtek;
Legyetek ti inkább áldozattá,
Hogysem elmaradjon népetek.

Életünkkel Európa keblén
Majdhogy érad éve kérédünk,
S nézzetek fel a művelt világra,
Homlokára: ott-e már nevelők?

Még a hős csaták határozták,
Fényesen megálltak a helyet;
Ámde más szerep jut a jövőnek,
Győzelemre most az ész vezet.

Kik nagy ügyünk hírére csudáltak,
Gonyosan mutatnak im reánk.
Szégyenünk, hogy ők felülhaladtak,
S oly magára törni nem tudánk.

Egy-egy üstökös láng szellemével
E hazát is átragyogta már,
Oh! de míg a nép, a nép nem ördög,
Nemzetünk babért híába vár.

Ő nem állt a síkra: — őt emelni
Int a szél, mit eddig el nem ért.
Fel tehát! derüljön és homályunk;
Óvó reá, ki küzd a hajnalért.

Tűztek ki, lobogjon a zászló!
Bár e tér nyomort, keservet ad....
Egykoron jutalmatok leendő az
Isten és a tisztá öntudat.

HAGYATÓ SÁNDOR.

Emma.

— Történelmi beszély —
(Folytatás.)

Midőn Mohács mellett halálos tüstényvont nemzetünk a törökkel, Már felfegyverzettén járt fel a alá Bagolyvárban. Arczán némi komolyság ömlött el, mely alatt tán a félelem néhány vonását is észrevehették; olyan volt arcza, mint azoké, kik közre állanak török végezéjéhez, de mégis roccsok a meghiusulástól.

A csatlósok arczáról is bizonyos titok rejtegetését olvashatta le az avatott szem.

Ha találkozott egyik a másikkal, suttogtak, de midőn lépteket halottak, csendesedtek, s azon feszbe helyezék magukat, melyet már annyira megszoktak.

Végre lenyugodott a nap, mely sok vésznek volt tanuja, mindenre az új borítá setét fátyolát.

Bodrogi szobájában volt, melyben őt először Emmájával találtuk. Egy kereveten ült, arca nyugtalanságot árult el.

Ha hinném, hogy az ember képes előérezni a vele történendő rendkívül eseményeket, ugy e nyugtalanságot előéreznek nevezném, így azonban azon aggálynak kell tulajdonítanom, mely egy oly ember szívet mint Bodrogi minő volt, az ismert körülmények közt méltán elfoghatta.

Lépteket hallott a folyosón, nyugtalanul tekintett a már nyílt ajtóra, melyen Máté lépett be, szövétnekkel kezében.

— Mi hirt hoztál? hogy háborgatsz nyugalmamban — szölte, mert minden pillanatban várta, hogy a török vára alá érkezik, — s oly rendeletet tett, hogy ez esetben rögtön tudósítsák, de különben senki se merjen hozzá menni.

— Nyugalmadat majd a vár börtönében örökre felleled — felelt Máté. — Foglyom vagy.

— Foglyod — he-he-he! viszonz Bodrogi azon lélekjelenléttel mely őt a legkétesebb esetekben sem hagyta el s mely már annyiszor megmenté életét. — Megörültél szegény bolond hogy így mersz beszélni előttem, csatlósaim között. De majd eszedre hozlak — mond s pisztolyát elővonva Márton mellére akará szegezni.

E pillanatban lépett elő háta mögül Emma, Váradi leánya, ki a szoba hátulsó ajtaján jött be észrevétlenül. — Arczán kimondhatlan fölény ült, melynek láttára remegni érzé tagjait a basa; kezében három dlű tört szoritott. Olyan volt a magas termeten előmlő fehér ruhában villogó szemével ziláltan széthullámzó éjjel hajával, s a halvány arcz szilárd kitejézésével mint a boszoló Nemezis.

— Ah furia! kiáltott Bodrogi halj meg te előbb — s a hölgyre lövé pisztolyát, de az félre ütö kezét, s a golyó, a boltozat íveibe furódott. — Vég perceké közelédnek Bodrogi — szölte nyugodt, méltóságteljes hangon Emma — in-toni jöttelek, szájl magadba, fordulj Istenhez, ki, kész megbocsátani az ellene vétetteknek.

— Volt valami a hölgy szavaiban, mi nem

csak Bodrogit, hanem a körülállókat is, kik e közben a szobába tödultak, leigézte.

Bodrogi, ki észre vette e varázst, nem mulasztotta azt hasznára fordítani, mert csak így látott utat a menekülésre.

— Oh tehát te mégis szeretsz engem, életet megmenteni jöttél — szölte — Emmám! Örangyalom; parancsolj e rablóknak, mint nekem parancsolni tudtál.

— Igen, de e parancs vesztetre lesz; bűnhődni kell gonosz tetteid miatt. — Fogjátok meg — szölte a csatlósokhoz fordulva — s vigyék őt a vár börtönébe.

— Ah alávaló! bánom, hogy meg nem öltelek — hörgő Bodrogi, midőn a csatlósok nem kevés tusa után a földre nyomták s megkövítették.

A terem kiürült, csak Emma maradt benn.

— S e háznak veszni kell; a basát vesztő helyre vitte saját népe, s most ez jut uraságra. — Oh mi lesz akkor ha mind az, ki e várban lakik ur akar lenni; — de ez nem lehet, megakadályozom én; hamvaiban akarom látni o várt; s aztán én megyek, vagy Miklósom karjai közé boldogságomba, vagy a török fog el, s akkor itt bizonyos halálom. E szavainál törőre gondolt s tovább folytatá: „Isten segíts! Mária szüzek védője oltalmaz engem!”

Csendes áhitattal, — ha szabad ugy neveznem, annyira nyugalommal hallgatott most el. Setét szempillái eltakarták a nagy, kék golyókat, halvány arczán szende mosoly játszott, fejét mellére csüggeszté.

Most volt ő szép, ha valaha valakit igazán széppnek lehetett nevezni; szép volt testileg, annyira, mint csak széppnek szülhet valakit az anyatermészet, de ezerte szebb lelkileg. — A legtisztább szerelemtől dagadt kobebe, azon szerelemtől, mely jóvá, emberszeretővé teszi, magasztos eszmékre vezet, s Istent imádni tanítja azt, kit vele megajándékoz a természet.

— Ah de hová is tévedtem oly messze! szölte mintegy féleszmélve gondolataiból. — Nehéz tusa vívatott ma Mohácsnál, lehet hogy ők nem is élnek, — de akkor én is megfogok halni, s ott a tulvilágon, Isten színe előtt, az angyalok serege közt leszek boldog vele együtt. Jó Istenem! de ugy-e nem engedted meghalni őket, ők nem vétettek a haza ellen, ők szerettek téged, nemde élnek ők? Igen ők élnek, s nekem fel kell keresni atyámat, Miklóst mellette fogom találni.

Erre egy karikában felejtett szövétneket vett

ki, s meggyújtotta velő a szoba butorzatát, melyből a lángok csakhamar felkaptak a fából készült boltozatra, innen a tetőre, s az egész várlángba borult.

E pillanat volt az, melyben elhagyók a Bagolyvárba siető lovatot.

Míg a csatlósok oltani siettek, addig Emmának, ki már megvesztegette a kapuért, sikerült kimenekülni a dobogón.

Vigyázva haladt előre paripáján, melyet a kapuértől kapott; törő kezében volt.

Alig távozott néhány száz lépésnyire a vártól dőbbenve vette észre a közelgő lovatot. — Megkeményíté szívet s tova sietett, a lángok eléggé világítottak utjában.

— Ki vagy? kiáltott dörgő hangon a Mohácsról jövő. Emma ráismert a hangra, a lovat mellé ugratott s bensőségteljes hangon válaszolt:

— Miklós!
— Emmám! Érted jöttem.

Egy pillanat s a két szerelmes karjai egybefűződtek, kobel koblen dobogott, lelkeik össze forrtak.

A váratlan találkozás mámorából kiocsudva Emma szölte először.

— Siessünk Miklósom, itt veszély fenyeget bennünket, menjünk Bajára szüleinkhez.

— Pécsott vannak már ők — felelt Miklós — Baja felé elzárta az utat a török.

— Ugy menjünk Pécsre.

A szerelmes pár szerencsésen hagyá el a posványos vidéket, s a Pécsre vezető uton tűnt el.

Mánap elárasztá a török az egész vidéket. Bagolyvárt sem hagyta ki, melyet annyival könnyebben tett sajátjává, minthogy a nagy zavar, mely a fejletlenség, s a rablók közti maghasonlás eredménye lön, csak gyengítő a védelmet.

A rablók mind felkonozoltattak, Emmát a végtusában, nehogy török kézre kerüljön, Máté szurta keresztül, miért ő aztán egy magas janicsár handzsaárjától lakolt.

Bodrogi, kire mivel már mindenki ast hitte, hogy börtönében ki nem menekülhet, senki sem gondolt, egy rejték ajtón át kiszökött a tömlőcből, s a harcölök közt elrejtve magát, szerencsésen megmenekült.

Bagolyvár földig lerontatott.

MILTÉNYI BÉLA.

(Folytatása köv.)

Zalamegyének Lotonye választó kerületének alsó-muraközi választó polgárai által f. évi jan. hó 17-én Kottoriban tartott értekezlet jegyzőkönyvét vettem, s hazafias örömmel értem meg abból, hogy azon politika, melynek elvei szerint én a lefolyt országgyűlés alatt a kerületet képviselni szerencsés voltam, alsó-muraközi választóimnak nemcsak helyesítésével találkozik, de határozottan óhajtják is, hogy ugyanezen politika szellemű vezesse a kerület országos képviselőit azon reform-kérdések kereszttel vitelében is, melyek a már megalkotott alapon hazánk údve, s népünk jólété érdekében kell, hogy napirendre kerüljenek.

A szép összhang tehát, mely képviseltek és képviselői között itt a sarkalatos elvokra nézve oly jóltevőleg nyilatkozik, nemcsak örömteljes kötelességem teszi az irányomban ujlak nyilatkozott bizodalmat őszinte köszönetem kifejezése mellett elfogadni, de erkölcsi kötelességem is szolgál azon elszomorító megtámadások ellen, miknek pártunk elvei, s így személyem is — kitéve voltunk.

Szívesen fogadom el t. bizottmány a nekem felajánlott képviselőjelöltséget a jövő országgyűlésre, s igérem is, hogy — ha a választás engem bizand meg képviselői küldetésével, híven s erénytelennel teljesítendem azt, mit a fontos minőségben tőlem a haza, a nép, az alkotmány, haladás, szabadság, és gyarapodás követelendnek.

Ha a tisztelt bizottmány szükségét látná annak, hogy a napirendre várakozó fontosabb reform kérdéseket illetőleg részletezett programban nyilatkozzam, — méltóztatnék engem ez iránt az elnökség utján értesíteni, s o kívánságnak készséggel, s haladás nélkül fogok eleget tenni. Fogadjon a tisztelt bizottmány mely tiszteletem kifejezését. Pesten jan. 27. 1869. Királyi Pál m. k.

Levelezések.

Zala-Egerszeg, febr. 2-án 1869.

E hó 1-én az „Arany báránny” vendéglő teremében casino-bál rendeztetett, 9 órakor vette kezdetét s Rákóczi indulóval nyitattott meg, szép ügyességgel és jó izlést tanúsított csinnal intéztetett a rendező bizottmány által, miért méltán megérdemli a közeliismerést és dicséretet, — a hölgyekozoru oly szép volt, hogy szinte jól esnek egyik másik virágnak nem bökölni, hanem csak elismerést szavazni minden bizelgés nélkül, a mint tudniillik majd külső báj, majd az elragadó táncz, majd azon meglepetést feltűntető látvány, hogy a nőkoszoru kibontakozva a fordo előtétet karjai közül nem dua ékszerakkal rakottan, hanem a természetadta virágcsokrokkal jelentek meg; mindezen szép vonásokat annyira számításnélkülieknek hiszem, hogy a nevazerinti feltűntetés, ha szinte nem kellene is darabokra szogni Páris almáját — azon szerénységet bántaná, mely minden báj legbájjalobb varázsa. — A bálterem egy szep transparenttől vala díszítve, melyen a szavakat olvastuk: Eljen a haza!

A társaságra áttérve, mondhatom nagy számmal voltak együtt, 56 pár tánczolta a francziát, a fűzértánczot körülbelül 80 pár; és mi a magyarhoz, de nem a frakkba öltözöttökhöz illő a „csárdást” az ifjuság ugyancsak jó kedvvel tánczolta, reá-reá melegítették Csicseri Ferire a szakadatlan s véget alig érő hogyvolttal. — Ezen tánczestélyünket számos vidéki — és szomszédmegyebeli is szivesek levén megtisztelni, a kedélyes vigalom kivilágos-viradtig a legnagyobb rend és vigság közt folyt le; az igaz, hogy szép emlékekkel fejeztük be a casino bál gyönyöreit, de mit teszünk majd a hosszú bűjtben? Lesz-e a társas élet után vágyakozó szivainknak alkalom arra, hogy annak vágyait kioldítsuk? Alig hiszem, ha szemügyre veszem a mostani mindennapias társaséletet, — mely egy idő óta a szó teljes értelmében kedvezőtlen. Mióta t. i. városunk érdemes tisztikara januárban megválasztottat, — és mióta az országos követjelölés végott pártkülönbség alakult, azon idő óta nincs oly szép viszony a polgárok közt, mint régen volt. Találkoznak néhányan

városunkban olyanok, kik szonvedélytől elragadtatva a látogatottabb koresemházaik étermeit elfoglalják, és talán egy jó pohár borért is — nem restellenek handabandázni, — szóbeli és tetteleg bántalmazásaikkal a társadalmi élet viszonyait megzavarni és elkeseríteni. — Van e városnak igen sok művelt polgára és józan értelmisége — kiknek természetét az ilyenlé sokszorosán előforduló tények már annyira sértik, hogy kerülni kívánják az egymással találkozását, mert végre is „sok a mi sok!”

De nem is tulhajtásokban, hanem mérsékelt és számító haladásban nyugazik a népek jólété miért is a költőnek ezen szavaival zárom soraimat:

„Egy legyen a czél és akarat,
Pártszakadás romlásra vezet.
Egyesülés diadalmat arat,
Nyujtson azért kiki erro kezét!”
S mindenki csak a békét szorosso.

UJLAKI MÁTYÁS.

Tamási, február elején 1869.

Bizony jó ideje annak, hogy t. olvasói utószór találkoztak a tamási csószszal, hogy pedig ne gondolja a világot, hogy egy a csószszégből kivetettek, vagy talán Stambulba fincz miniszter lettem, imo előállok ismét a régi jó kedvvel most ezen kortes világban s meg megírogatom időnként az e tájon történeteket.

Mi is volna mai nap nagyobb ujság: mint a jövő követválasztási mozgalmak? Kerületünkben t. i. a pinchezelyiben Bartal György volt képviselő köré csoportosul a vélemény nagy része öt újra megválasztani, van azonban — mint halljuk oros ellenzéki párt alakulóban Szluha Ignác részére.

A mult hetén volt Szegszárdon, a megye székhelyén deák-párti nagyszoru értekezlet, a melyben mint hallom, nem sok balközép párti vott részt, az eredmény ugy látszik — kioldított.

Videkünkön ugyan csak tartja magát az erős hideg. Bizony elszorul szivünk ha visszagondolunk, hogy ezen erdőlánczolta vidéken, itt a sok nemes vad ősi tanyáján egy öl tűzifa ára 10 fr. mi leend még később. Vetéseinkre jó volna már a tartós hó s szépeink is örömebb szánkánának a bálókba.

Terményeink ára nem emelkedik, a szép tonai buza méreje 3 frt 3 frt 50 kr. Kukorica 2 frt 2 frt 50 kr. Városunkban két olvasó-egylet — valamint párt is létezőn, a téli unalmas estéket itt töltjük kölcsönösen eszmecsere mellett; de azért — mint jó polgárokhoz illik, szépen megférünk egymás mellett. A rövid farsangon annyi a lakodalom, mint ó Budán a zsidó gyerek, duzzognak a pisztolyok, Jobog a vőfély kendője. Fájdalom, hogy a pártszakadás miatt ezen nagy kiterjedésű s intelligens mezővárosban az idei farsangon egy tánczestély sem leend. Február hó 1-én a szomszédos Hőgyészen fényes tánczvigalom tartaték a swoitzi vizkárosultak felszolgésére, erről, valamint más egyebekről annak idejében szivesen referál a tamási csósz.

Heti szemle.

Február 5-én 1869.

(B-f.) Lemouton Emilia írónő jan. 22-én meghalt egykor Shakespearo vigjátékait fordítá. — A pesti szini tanodába jelentkezések a jövő tanfolyamra martius 15—20. közt fogadtatnak ol. — A francia-osztrák bank febr. 1-én nyitotta meg fizethelyiségeit. — A budai alagut mult évi bevétele 46,577 frt volt. — Róza Sándort hír szerint rablásokbani résztvovés miatt ujlak elfogták. — A magyar akademiának 298 tagja van: 22 tiszteleti, 39 rendes, 165 levelező és 72 külföldi tag. — A katonaságnál büntetésül használt kurta vasat nem szabad többé alkalmazni. — Haynald érsek 15 ezer frtot adott a moldva-oláhországi csangó magyarok részére. — Földváry Károly kir. tanácsosi czimmet díszítettett fel. — Orbán Pető író jan. 30-án elhalt. — Angliában a távirátát a póstahatóság veszi kezébe. — Lipovniczky István nagyváradi püspökké nevezott ki. — A Kisfaludy társaság P. Szathmáry Károlyt és Rákosi Jonót választá rendes tagjaul. — Árvavármegyében

egy plébános tiszteletbeli megyei aljegyzőnek választott. — A debreczeni ref. főiskola építésére eddig 110 ezer forint van ajánlva; a költségvetés 160 ezer frt. — Győzött az ellenzék Kautz Gyula ellenében id. Perogi Mihály gabnakereskedőt léptette fel követjelöltül. — Garibaldi egyik fia Ricciotti — hír szerint — Pestre váratik. — Gr. Bolza Viktor, ki a királyi család több tagjának nevelését vezotte, Bécsben szerencsétlen esés következtében meghalt. — A magyar földhitelintézet forgalma záloglevelekben 20846700 frt volt, az összes vagyoni mérleg 25948181 frtot mutat. — Tricsziben a pályaudvaron jan. 28-án roppant tűz volt. — Pesten avult kirakat leomlása egy kis leánykát agyonuzott. — Aki Magyarországon megjelenő összes lap s folyóíratra előfizetni akarna 1838 forintjába kerülne, csupán magyarnyelven írta 908 frt igényeltetnek. — A magyar korona tartományaiiban a posta személyzet 2460 egyénből áll, míg Poroszországban 12482 egyén alkalmaztatik.

Hírek.

A csurgói és taranyi uradalmi fiatalság által folyó hó 1-én a csurgói „Daruhoz” czimzett kényelmes szállodában jótékony-özölú zártkörű tánczestély rendeztetett. A kedélyes daldidón jelen voltak pedig kedves hölgyeink és fiataljaink a környék szépeivel együtt. A bál mondhatom gyönyörűen sikerült, melyet kedélyesség s fesztelenség fűszerezott, s hölgyeink annyira elragadók, annyira bájolóak voltak, hogy valóban ritkaság közé tartozik ily szép és kedves magyar hölgykoszoruinak összejövetele. A nagyszamu közönség ezen élénk és szoros értelemben magyar mulatságot a nagykanizsai derék Boros zenobandája fűszerezto jobbnál jobb csárdásával, melyek mellett a lelkes fiatalság ugyancsak eleget tett hivatásának. A mindon tekintetben jól sikerült vigalom közül leg több érdem Némethy Ignác barátom, mint igen ügyes rendezőt, és a ki különös figyelmet fordított a terem díszítésére, illeti. Örömmel omlítem meg, hogy hölgyeink a nemzeti viselőthez nem voltak hűtlonek. Izlésteljes magyar öltöny egyszerűséggel párosulva, ékecsíté bűvölő szépségüket. Elismerés a férfiaknak is, hogy ősi viselőinkhez szinte hívok maradtak, legyen a magyar külső is magyar, s nem a Bachok s Schmerlingek utóda!

Isten velünk, jövőre többet!

Nagy-Kanizsa, február 4. 1869.

I. Gy.

A n.-kanizsai polgári egylet, alakulási évfordulóját, f. hó-án fényesen ünneplote meg. A közel százra menő asztal-teríték páratlan volt a maga nemében. Mint minden táblánál ugy itt is talpra esott toastok fűszereztek az amugy is kedélyes szinezett vendégséget. Az egylet elnöke Sanweber ur kezlé meg a pohár köszöntések sorát, a melyben egyetértéso figyelmzett az egylet tagjait. Ezt követő sőt. Könyvo Alajos gym. igazgató urnak sajtáságos szép toaszja, melyben körülátn szellemének hatalmával, a régóta tervezett — sajnos, évenken át érintetlenül maradt — kath. legényegyletnek megalakulását s alapszabályait fűzte lánczolatba. — Perekonként dorultobbbé vált a kör, s felettöbb jól esott tapasztalunk, hogy az ünnepély ment volt mindon politikai tüntetését. Így szép az élet; boldog egyetértés légy üdvözölvo!

N.-K a n. i z s a, február 2. „Tempora mutantur, sed vos non mutamur in illis” — fényes bizonyítékát adta ezen átváltoztatott jelmondatnak a mai remekelés. — Egy felcírázott ökör zene s közel ötszázra-terjedő kisörd ömeg között vezetettott, a porhüvelyen felülemelkedni látszó, n.-kanizsa város utczáin, hogy Kilik Ferencz mézszáros hatalmas karjainak csapása alatt, az iparvállalatok, pénzintézetek, különösen az absolut hatalomnak — az emésztő emberiségnek — fontartására, lesujtva, folapróztassék. Szeretjük a régiségeket, nem vagyunk gyűlöli ujjabb kezdeményezéseknek, ha jók, — de csakugyan kívánatos volna, hogy az efféle — nem a művelt államok haladását eszméjével összecyegyzethető — műtétokkal a civilizált nép kíváncsi vágyát ne fokozzuk. — Mutassa meg a mester bravourját, szakértők

előtt, s mi inkább neki tisztelői — mintsem a felcírázott baromnak kísérei — leszünk.

Megdöbbségtől hatott reánk az a szomorú hír, hogy nemzeti létünk büszkesége a magyar tudományos akademia épülete ég, s a megmérhetlen értéki műkinés fenyegetve volt; azonban a tűz a keleti szárnytetőzetet egész a középső osztályig megemmieltotte ugyan, de a műkinésokban jelentékeny kár nem fordult elő, mint egyes zuzások. A tűz szordán éjjel fél órakor vétotott észre; mint keletkezott még nem tudhatni. A kár 50 ezer forintra rug. a leégett tetőrész 2 ezer forintig volt biztosítva.

A római pápa 6 szentségének elhunytát jelző hír valótlannak bizonyult be.

Öröm hír. Egy távirati értesítés szerint a szabad szellemiség- s emberbaráti kegyességben tündöklő Kovács Zsigmond Praelátus s kanonok ur ő mga nevezotték ki pécsi püspöknek.

A sombathelyi tornacsarnok javára jan. 23-án Szombathelyen rendezott tánczvigalom tiszta bevételme 171 frt volt. A tornacsarnok építésére pedig begyűlt eddig 203 frt 60 kr.

Vásár Somogy megyében kobolezett Igal közöszben mindon szordán hetti vásárok fognak tartatni.

Horváth Gyula Zala-Egerszegről, ki Göcsöji Gyula név alatt a „Magyar Ujság” mult évi nov. 27-ki számában s ezután önállón is megjelent „Őszinte szavak az egerszegi járás követválasztóihoz” czimu balpárti felhívást írta volt, tartalma miatt a posti sajtóbiróságnál bepanaszolottat s a napokban idéztetvén Pestre, jegyzőkönyvileg ki is hallgattatott. A f. lészsérés s egyév. v. d. 32 pontból áll, mely az idézett programból vétotott. Az esküdtzésekí végtárgyalás martius hóban lesz. Családja körébe egerszegreoi visszautaztatban szerkesztőségünköt meglátogató, s a többi közt elmondá: hogy a sajtóbiróság körében mily loyális érzelem s hűnámód az, melyben a vádlottat részessítik. Ez az nagyon üdvös hatású is; a hivatalban nem büszkeség- s gögnek, hanem udvariasság- s nyájasságnak kell uralkodni s így egyzorro az érdeklettek a hivatalt becsülni s az egyónt tisztelni tanulják, kü ünben a hivatal tekintélyo veszt, s az egyén gyűlölete terjed a nép között el.

Nyilt posta.

Hollováry Ferencz ur Szent-Máriáról lapunkban közölt Lászlák ügyvéd- s családátára ellen-árfalatot lrván, részint torjedelmessége miatt, de legkivált a közügy teréről magán s személyes érdekek tárgyalására törvén át, csak a nyilttérben hozhatjuk, melyért felelősséget nem vállalhatunk. Azt pedig lapunk homlokán ki feltelet mellett eszközölhetjük.

U. M. Z.-Egerszeg. Rokonom menyegzője tartott vissza. H.

I. B. Baksán. A külön süzetbeni kladásra néve a cikkeket megjelenés után szólhatunk. Kérjük mind az V. cikk mellobbi szives leküldését.

I. J. Pest. Szivesen üdvözöljük munkatársaink koszorujában.

A. I. Visontán. Köszöszéggel int' zkedünk.

D. J. Csokonyán. Pontosan teljesítjük.

T. V. Sz.-Lászlón. A beküldött versere vonatkozólag magán levelet írunk.

Nyilt tér.

Nyilatkozat.

Biztos kutfőből vett értesülés folytán, hogy a Nagy-Kanizsán elterjedt következő dalnak: „Martinkovics lesz követünk, S a krumpli csószunk, B a bojtárja, E a bundáskutyája.” szerzője én volnék; ezenel ünnepélyesen ki nyilatkozottam, hogy e verset nem én csináltam. — Mint 48-diki honvédtiszt ezen alaptalan ráfogást komolyan visszautasítottam, s személyem iránti köteles védelemből, a továbbra gyanusitgatásnak terjesztése ellen, ezenel óvat teszek; mert másként a rágalmazott lealczáva lovagias elégtételle volnék kénytelen felhívni. N.-Kanizsa február hó 4. 1869.

szentkirályi aurél.

Egy női öltöny-szabású kerestetik előnyös feltételek mellett Nagy-Atára Krausz Julia női szabóhoz. Bővebbi értesítést utána, vagy a n.-kanizsai tudakozó-intézetben nyerhetni. Az alkalmazás azonnal eszközölhető.

ÜZLETI-HÍRŰK:

Nagy-Kanizsa, 1869. február 5-én.
A rosz utak miatt kevés behozatal volt, gabona tekintetében e héten s e miatt a gabonaárak gyenge volt. A hét végéig azonban a könnyebb osztályzatú buza iránt ugyan némi kereskedés történt, mind a mellett köztül alkurul jegyzetet nem vehotunk fel. Ezek minőségű buzában feltűnő hiány észleltetett. Árak nem változtak. Árpa erősebben viselte magát, mégis ebben az ár némi eszkkenést szenvedett. Más gabonában kevés vevő mutatkozott.

Piaczi hetti-vásári keletárok.
NAGY-KANIZSÁN, február 5-én.
Alsó-ausztriai mérőnként.
Ternények: Buz a 83—85 fontos 4 frt, 10 kr. trt 85—86 fut. 4 fr. 20 kr. 87—88 fut. 4 frt 50—60 kr. Ross 78—79 fut. 2 fr. 60 kr. 79—80 fut. 2 ft. 65 kr. Árp a szerfőzőnek, 70—71 fut. 2 fr. 60—70 kr. 71—72

fut. 2 frt. 85 kr. Árpa közönséges, 65—66 fut. 2 fr. — kr. 67—68 fut. 2 frt. 20 kr. Kukorica 2 frt 40 kr., 2 frt 50 kr. Kukorica olasz (cinquantin) 2 frt 65 kr. Zab 44—45 fut. 1 frt 65 kr. 46—47 fut. 1 frt 70 kr. Pohanka 66—68 fut. 2 frt. 45 kr. 60—65 fut. 2 frt. 60 kr. Passuly fehér 3 frt 80 kr. Passuly, tarka 2 frt. 60 kr. Széna mázs. 2 frt. kr. Szalma 1 frt 25 kr.

Bécsi pénzfolyam, febr. 5.
5% metaliques 61.65; 5% nemz. kölcsön 66.75; 1860-ki álladalmi kölcsön 97.20; bank-részvények 6.81; hitelintézeji részvények 265.50; London 121.—; ezüst ágio 118.76; arany darabja 5.68 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:
Indul N.-Kanizsáról Buda felé d. u. 1 óra 22 perc.
Bécs este 9 órakor.
Bécs este 7 óra 15 perc.
Triest d. u. 1 óra 40
Bács este 9 óra 25
Barca reggel 8 óra 56
Bács délután 2 óra —
É.k. N.-Kanizsára Buda felől reggel 5 óra 6
Bács d. u. 1 óra 20
Bécs reggel 8 óra 20
Triest este 7 óra 30
Triest reggel 5 óra 25
Bács délbe: 12 óra 25
Barca d. u. 1 óra 44
Bécs este 7 óra 20

Heti naptár.
Február 6-tól 13-ig 1869.

Hó- és hetti-nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Uj.
Jézus vakot gyógyít meg. Lukács XVIII. 31—43.			
7 Vasárnap	C. Hom. a.	C. Ötvödő	
8 Hétfő	Máthai J.	Salamon	
9 Kedd	Hushagyó kedd	Apollonia	
10 Szerd.	Havv. szerda	Skolastika	
11 Csütörtök	Dezsr E.	Árpád	
12 Péntek	Jéz. 5. sz. seb.	Eulália sz.	
13 Szombat	Agáb. Barn.	Barnika	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 3. Februar 1869:

Gewinnziehung der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Geld-Verloosung.

Ein Tausend Gewinne, worunter Haupttreffer von Ct. — 20000, 5000, 3000, 2000, 1000 K. — Am 24. Februar 1869 beginnen die Haupt-Ziehungen der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Capitalien-Verloosung

endigen am 10. März 1869. — Neun Tausend vier Hundert Gewinne 1 Prämie und 17,200 Freiloose im Betrage von

Einer Million 795,265 Mark Courant

müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: M.

225,000, 175,000, 155,000, 145,000,
140,000, 135,000, 133,000, 131,000,
130,000, 129,000, 128,000, 127,000.

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1 Prämie à M.	125,000	M.	125,000	5 Gew. à M.	4000	M.	20,000
1 Gewinn à "	100,000	"	100,000	10 "	3000	"	30,000
1 "	50,000	"	50,000	80 "	2000	"	160,000
1 "	30,000	"	30,000	100 "	1000	"	100,000
1 "	20,000	"	20,000	100 "	500	"	50,000
1 "	15,000	"	15,000	100 "	200	"	20,000
1 "	10,000	"	10,000	8993 "	100	"	944,265
1 "	8,000	"	8,000				
2 "	6,000	"	12,000	9400 Gew. u. 1 Prämie		M.	1,709,265
3 "	5,000	"	15,000	17200 Freiloose à 5 M.		"	86,000

Zusammen M. 1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.

Für sämtliche obige Ziehungen und zur Bethelung an allen zur Verloosung kommenden Gewinnern kostet

Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl 8 Oest. B.-N.

Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigelegt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilnehmer erhält sofort nach stattgefundenener Ziehung die amtliche Liste, und Gewinne werden unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt.

Man beliebe sich direct zu wenden an

S. Steindecker & Comp.

(213-4,3)

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Allerneueste Glücks-Offerte

Das Spiel der Oesterreichischen Loose ist von der Kaiserl. Oest. Regierung gestattet.

Gottes Segen bei Cohn!
Grossartige mit Gewinnen bedeutende vermehrte Capitalien-Verloosung von über Drei Millionen. Die Verloosung geschieht unter Staats-Aufsicht. Beginn der Ziehung am 14-ten d. Mts.

Nur 3 Gulden 50 kr. ö. W. oder 1 Gulden 75 xr. ö. W. oder 1 Gulden ö. W.

kostet ein vom Staat garantirtes wirkliches Original-Staats-Loos, (nicht von den verbotenen Promessen, aus meinem Debit und werden solche gegen frankirte Einsendung des Betrages selbst, nach den entferntesten Gegenden von mir versandt. Es werden nur Gewinne gezogen.

Die Hauptgewinne betragen: 250,000 150,000 100,000 50,000 30,000 25,000 2 à 20,000 2 à 15,000; 2 à 12,000; 4 à 10,000 2 à 8000 3 à 6000 5 à 5000 4000 14 à 3000 100 à 2000 6 à 1500 6 à 1200 156 à 1000 206 à 500 6 à 300 224 à 200 21650 Gewinne à 10, 100, 50, 30. Gewinnelder und amtliche Ziehunglisten sende meinen Interessenten nach Entscheidung prompt und verschwiegen.

Durch meine vom besonderem Glück begünstigten Loose, habe meinen Interessenten bereits allein in Oesterreich die allerhöchsten Haupttreffer von 300,000, 225,000, 187,500, 152,500, 150,000, 130,000, mehrmals 125,000, mehr als 100,000, kürzlich schon wieder das grosse Loos von 127,000, und am jüngsten Weihnachts schon wieder den allergrössten Haupt-Gewinn in Wien ausbezahlt. (224,1)

LAZ. SAMS. KOHN

in Hamburg,

Bank- und Wechselgeschäft.

Uj szelvények.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek jelenteni, hogy az 5%-es Metaliques és nemzeti kölcsönök új szelvényekkel cserélhetők be nálam; és hogy én a becseslést minden tőzsdij nélkül, csupán az árköltség visszatérítése mellett eszközölöm igen tisztelt megbízóimnak

(218-3,2)

mély tisztelettel

Mandl C.

Pénzváltó-üzleto, Sopronban Várkertület 201 sz.

Neue Rente.

Ich beehre mich dem hochgeehrten Publikum die ergebene Anzeige zu machen, dass vorläufig 5% Metaliques und National-Anlehen, in neue Rente umgetauscht werden, und dass ich die Umwechslung ohne jede Provision, bloss gegen Vergütung der Spesen, für meine geehrten Committenten besorge. Ich empfehle mich

hochachtungsvoll

C. Mandl.

Bank- und Wechselgeschäft, Oedenburg Grabenrunde Nr. 201.

Anerkennung

seitens hoher Standespersonen und competente Aussprüche über die Heilwirkung echter Hoff'schen Malz-Fabrikate bei Brustkrankheit, Körperschwäche, chronischem Katarrh etc. etc.

Herrn Johann Hoff's Central-Depot in Wien, Rärntnering Nro. 11.

Fürst Blücher von Wahlstadt'sche Zuckerrabrik, Stauding, 30. April 1868. (Bestellung auf Malz-Extract.) Wölkersdorf, Dr. — Seine Excellenz der General und Gouverneur Frh. von Gablenz äußerte: „Ich habe mich persönlich von der ausserordentlichen Heilkraft Ihrer Hoff'schen Malz-Fabricate überzeugt.“ Die preussischen Minister Graf von Bismarck, Herr v. d. Heide, Erzseuzen, ebenso. (Der Letztere sagt: „So lassen den alle Ihre schönen Malz-Fabricate nichts zu wünschen übrig.“) Fürst Ottinger-Wallenstein schrieb: „Ich hatte es für meine Menschenpflicht, die ausgezeichnet heilsame Wirkung des Hoff'schen Malz-Extracts öffentlich bekannt worden zu lassen.“ Sr. Excellenz der Staatsminister a. D. v. Eisner-Abelhof erkannte die ausgezeichnete Heilwirkung der Hoff'schen Malz-Fabricate in seinem Privat-Journal. „Ihre Malz-Gesundheits-Chocolade“ — schreibt Dr. Raudnitz in Wien — „hat sich mit auffallendem Nutzen bei Körperschwäche, Brustkrankheit und chronischem Katarrh erprobt. Wer, wie ich, die Versuche machen wird, wird meine Angabe bewahrheitet finden.“ — Aus Paris: „Ein volles Jahr litt ich an einer chronischen Entzündung der Luftröhre, wodurch ich so abgeschwächt wurde, das ich Appetit und Schlaf gänzlich verlor. Herr Dr. Ruco — einer der berühmtesten Ärzte in Paris — rith mir Ihr Malz-Extract-Gesundheitsbier anzuwenden; diesem Rath, vor Allem aber Ihrem herrlichen Mittel verdanke ich meine volle Genesung. Do Guillaume 21. rue de Londres.“

Viele Firmen offeriren Malz-Extract. Wir ersuchen daher das Publicum in seiner Interesse, alle Malz-Fabricate, die nicht den Namenszug Johann Hoff führen, zurück zu weisen. — Dr. Ref.

Der Malz-Extract ist in Groß-Ranzsa vorräthig bei Johann Rosenborg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz und Josef Sommer. (203-2)

PAUL HALM's Buchergeschäft, Engalgasse Nro 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opern-melodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn. (195-12,7)

!!! MUSIKALIEN !!! SPOTTBILLIG !!!

Garantie für Neu!! Tadellos und elegant!!!

Klosterglocken	25 kr.	Richards, Marie	25 kr.
Gebet der Jungfrau	25 kr.	—, Am Abend	25 kr.
Erhörtes Gebet	25 kr.	—, Wanders Traum	25 kr.
L'honneur de la prière	25 kr.	Jungmann, Heimweh	25 kr.
Donce Reverie	25 kr.	Frühlinglied	25 kr.
Mazurca brillant	25 kr.	Ascher, Dozia	30 kr.
Bergall an roveil	25 kr.	Liebesreigen	40 kr.
Carillon du clocher	25 kr.	Das Silberfischchen	50 kr.
La belle amazone	40 kr.	Die Schlacht bei Prag	50 kr.

Alle 18 Hefte zusammen nur 4 fl.

Opera-Album brillant ausgestattet, 6 Opern enthaltend, nur 2 fl. — 30 der neuesten und beliebtesten Tänze einzeln à 10 und 20 kr., zusammen nur 2 fl. — Die beliebtesten Opern der Gegenwart: Robert, Norma, Don Juan, Troubadour, Rigoletto, Martha, Stradella, Faust, Hugenotten, Schöne Helena, Freischütz, Fra Diavolo, alle 12 zusammen nur 6 fl. — 64 der beliebtesten Ouverturen von Mozart, Weber, Auber, Rossini, Bellini, Beethoven, Cherubini, Donizetti u. s. w. einzeln 15, 20 und 25 kr., alle 64 zusammen nur 6 fl. — 12 der beliebtesten Salon-Compositionen von Jungmann, Ascher, Doppler u. s. w. nur 2 fl. — Tanz-Album 1869, enthaltend 8 Walzer, 5 Marsche, 4 Galopp, 3 Redowa u. s. w. im Ganzen 29 Tänze nur 2 fl. — Jugend-Album enthaltend 24 leichte Compositionen nur 2 fl. — 24 Opern-Polymeri für Kinder, zusammen nur 2 fl. — Jungmann's (Jeder-Album 12 der berühmtesten Lieder zusammen nur 2 fl. — 40 National-Lieder aller Nationen nur 2 fl. — Mozart sämmtliche 18 Sonaten 2 fl. — Beethoven sämmtliche 38 Sonaten zusammen 3 fl. — Franz Schubert, Müllerlieder, die Winterreise, Schwanegezwang, Erlkönig u. s. w. zusammen 87 Lieder für 2 fl. — Chopin's 6 berühmte Walzer zusammen 2 fl. — Chopin's berühmte 8 Polonaisen zusammen 3 fl. — Pameta, neuester Walzer von Godfrey 50 kr.

!!! Garantie für Neu!! Tadellos und elegant!!!

Jeder mit Geld begleitete Auftrag wird sofort prompt expedirt!! Postnachnahme ist nicht zulässig, da die Post solche von Deutschland nach Ungarn nicht besorgt. — Für reellste Bedienung haftet die bekannte Firma, an die man sich direct wenden wolle.!

HENRY ENGEL Musikalien-Exporteur in HAMBURG.

(110-3,3)

79. Alter Steinweg, Ecke der Cüsterstrasse.

Halászat és vendéglő bérlete.

A szemesi uradalomban folyó évi April hó 24-től kezdve 3 egymásutáni évekre a következő királyi haszonvételek fognak bérbe adatni, u. m.

- 1-ör. Szemesi határban a Balatoni halászat.
- 2-ör. Szemesi vendéglő, hus- és borméréssel.
- 3-ör. Szárszói határban a Balatoni halászat.
- 4-er. Szárszói vendégfogadó hus és borméréssel.

A bérleti feltételekről, és a fentebbi bérletekhez csatolt javadalmakról felvilágosítással szolgál az uradalmi tiszttség.

A bérleti szándékozók ezennel felszólíttatnak, bérleti ajánlataikat az uradalmi tiszttséghez folyó évi martius hó 12-éig „Zárt levélben“ benyújtani, mely napon reggeli 8 óraker a bérleti szándékozók jelenlétében, — bánatpénz letévese után az ajánlatok felnyittatván a legtöbbet ígérőkkel a szerződés megkötötnék.

A számtartói hivatal által.

A 19-ik évszázad egyik csodája!

AESTHETIN.

(200-12,4)

Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megöszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megöszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövésnek feltűnő módon előmozdítására.

Es állomány nem érezes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerű alkalmazásu, a haját nem rongja meg s színe nem változik. — Egy üveg ára 1 ft 50 kr., postai elküldéséig 1 ft 60 kr. használati utasítással együtt. — Ismét eladók tetemes százállékban részesülnek.

STARK J. fodrász

Josefstadt, Josefstädterstr. 16. sz. a. Bécabon.

Poston TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz. a.

A „Med. Wochenschrift“ bírálata:

„Aesthetin“nak nevezetlik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonló felett azon előnyvel bír, hogy érzékenyektől menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősítő vegyszereit fogva a kellemezt a hasznossal egybekötve, a haját szépen színezi s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kísérlet kiállotta a próbát, s a használat is igen kényelmes.

Id. Madarász And. Pécssett

ajánlja

GÉPGYÁRA ÉS ÖNTÉSZETE

készítményeit

gőzgépeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj honger- és sajtókat, borpréceket, gőz- és vízvezetési csöveket takaréktűzhelyeket és azok egyes részeit, kutakat, oszlopokat, rácszatokat, minden néven nevezendő öntvényeket, továbbá

gazdasági gépeit

u. m. szántó-, irtó-, kapáló- és töltőgető ekéket, votógépeket, magtakarókat, rostákat, erőműveket (göppel) löszkezetekre, cséplő-gépeket, kukorica morzsolókat, répa és szocsa-vágókat, zúzó- és daráló gépeket.

Minden a gépészet szakmájába vágó megrendeléseket a leggyorsabb előállítás s legjutányosabb árak mellett elvállal, úgy a gyárba Vitéz-utca 14-ik szám alatt, valamint raktári irodájában országut 5-ik szám, hol a fentebb elősorolt készítményekből folytonos készletet tart. (175-5)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész lven.Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - 3 " — "
Évnyegyre - 1 " 50 "

Hirdetések

A hat hasábos példasorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 6 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyílt tőron”
egy példát sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: A K ADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-
ben: HAASEN-STEIN & VOGLER. Lipse, Bern, és
Stuttgarban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Gazdaszati nézetek.

I. gazdaszati pályamű.

II. A jószág tartás.

Minden törekedés cél felé irányul s minden cél elérésére bizonyos eszközök kívánatnak, mely eszközök helyes megválasztása, ügyes és szakavatott alkalmazása csak mindinkább biztosítja a mindig tökélyesebbülé célét.

Igy egy rendszeres földművelés s tágasabb értelemben mezőgazdaság alig képzelhető jószág tartás nélkül, mert jól lehet a napról napra közelterjedésnek indult gőzerő pótolja ugyan a jószág erőt, de soha sem képes a földnek visszaadni azt, mit a termések évsorozatán a földből kivettünk t. i. bizonyos tápanyagokat, melyeket egyedül a jószág tartás által nyert ügyes kezelés következtébeni trágyázás által pótolhatunk.

Jószág tartás tehát nélkülözhetlen kelléke a földművelésnek — ikertestvérek ezek, melyek elválaszthatatlanul vannak egyesítve s csak is ezek arányos összkapcsolata szülheti ama eredményt, mely után a kintartó szorgalom s érez akarát sóvárg.

Azonban a jószág tartás magában foglalja s legtöbbször kiegészítő része a növelés és hizlalás, — a midőn is az előbbi által bizonyos jó és nemes fajok szaporítása mellett erőteljes ép és a kívánalmaknak megfelelő jószág növeltetik — míg másod esetben a már ki igazott jószág célzására tápanyagok következtében nyugalm mellett hizásnak indul s a befektetett tőkét dús kamatokkal egyetemben tulajdonosának meghozza.

Mindezen egyes részletek együtt-veve mindenek előtt a takarmányozásra fordított figyelmet igénylik és pedig:

1. Az etetés mindig bizonyos meghatározott időben s kellő rendben történjék, mert a gyakori eset bizonyítja, miszerint az állat emésztő műszere bizonyos megtartott idő és rendhez mintegy hozzá idomul. Nem hagyhatom érintetlenül itt, miszerint az etetésre szánt takarmány mennyisége, minél apróbb részletekben — (adagokban) tétessék a jószág elé; mert az egyszerűen adott nagyobb mennyiség a jószág szervezetére keresztül járván — köznyelven a jószág megfujja — rendszeren otthagyja — általi ismét a legjobb minőségű takarmány is nagy részben elpazaroltatik.

2. A tisztaság. Hogy mily befolyása van a tisztaságnak az állati szervezetre — ezt hosszasan taglalgatnom nem lehet — tudja azt minden gazda s elég fennhangon hirdeti a mindennapi tapasztalat. Tisztán tartandó nem csak az istálló — jászol — takarmány stb. de még a jószág külseje is. Rendes vakarás és tisztítás ele cleség — tartja a közmondás.

3. Figyelmünk alapjául veendő végre a cél, melyet elérni törekszünk — ehhez mérten alkalmazandó a takarmányozási rendszer is; mert míg a növendék jószágán minden figyelmüket oda kell forditanunk, hogy az minél erőteljesebben és tökélyesebben fejlődjék — növekedjék, nem kimélve meg tőle bármit is, addig a vonósoknál egyenlő erőbeni tartása kívánatik, hogy az minden perczen bármily előadandó munkára és erő kifejtésre készen legyen.

A hizlalásra szánt jószágán pedig oda kell törekednünk, hogy az a lehető legrövidebb idő alatt hizodalmas állapotának megkívántató fokát elérje.

LIEBBALD BÉNI.

A zsidó tanúgy a congressus előtt.

I. nevelészetű pályamű.

[Folytatás.]

III.

A népiskolák felekezeti szervezete.

(A héber tanárgyak oktatása.)

A népiskolai törvényjavaslat V. fejezetének 3-ik §-ának, illetőleg a törvényjavaslat 25. §-ában a felekezeti iskolákat illetőleg a többek között ez is áll: „Azon már fönálló hitfelekezeti iskolákra nézve (tudunkkal eddig nem is léteztek mások!) mindazáltal, a melyek eddigelő a község vagyonyából és jövedelméből tartatnak fenn, szabadságában áll az illető községeknek, az eddigi gyakorlatot továbbra is fentartani stb.” tehát a felekezeti iskolák megmaradnak felekezeti iskoláknak, így felekezeti szervezetről szólhatunk is. Mímodon szerveztesenek tehát felekezeti népiskoláink? Milyen lesz azon népiskolák felekezeti szervezete, melyek a népiskolai törvényjavaslat értelmében mint hitfelekezet különbség nélkül közös községi iskolák fognak fenállani? Mennyire fog terjedni a felekezeti tanárgyak oktatása az elsőekben és utolsóokban?

Ezek azon kérdések a melyekre a következőkben téhetségünk szerint megfelelni akarunk, s mindenki beláthatja, hogy ezek fontos messze beható kérdések.

Mészítsük el az alapot, a melyen e kérdések fejlődése és megfejtése fog emelkedni. Nézzük iskoláink jelenlegi szervezetét és annak fogyatkozásait.

Hogy iskoláink jelenlegi szervezete a lehető legrosszabb azt a körülményekbe kevésbé beavatott egyén is az első pillanatra átláthatja, s ha itt-ott daczára annak is sikeres az oktatás, az a tanítók buzgólkodásának és lelkiismeretességének köszönhető, és itt-ott az iskolabarátok lelkes és dicséretre méltó működésének. — De szükséges, hogy a czélszerű oktatás mindenütt meghonosídjon, hogy mindenütt édes gyümölcsöket teremjen.

Szükséges, hogy a tanító fáradsága kevesbítették, mert a zsidó tanító működését ezer körülmény akadályozza, miről a más

felekezeti tanító nem is álmodik. Szükséges, hogy fáradságáért úgy jutalmaztassék, hogy kevés órányi szabad idejét ne kénytelenitessék lezkeadásokban elforgácsolni, hanem pihenésre és további kiképzésére használhassa. Azért szükséges lesz, hogy a felekezeti iskolák szakrendszerrel, ne pedig osztályrendszerrel szerveztesenek. Megmondom miért, hozattassék be a szakrendszer a felekezeti iskoláknál. Tudomás szerint a zsidó tanítónak három nyelvet kell tudni. Hogy mint képezdét végzett fiatal ember a magyar héber, és német nyelvek tökélyes birtokába legyen, ezt csak az kívánhatja, ki sohasem tanult ragozni, vagy kinek egy nyelv tökélyes tudásáról igen kevés fogalma van.

Mit tud egy képezdéből lépő fiatal ember, ki három reál- vagy 4 gymnasiumi osztályt végzett? És három esztendő alatt, eltekintve a többi tantárgytól, melyeket theoretice és practico magáévá kell tenni, képes e három nyelvet tökélyesen sajátjává tenni? Nem!

Megengedjük, hogy vannak kivételek. De a szakrendszer behozatalával háromszor annyi jeles tanító lesz, mind az osztályrendszer mellett, mert vannak tanítók, kik igen jeles magyarok és németek, de a hébernyelvet nem annyira bírják, és azért nem is igen szeretik oktatni, de kell mert osztálytanítók, — és ez a „muszáj” még azoktól a tantárgyaktól is elvonja kedvét, mik más-különbösen husává és vérévé lettek. Vannak azután igen jeles héberek, kik németül talán igen de magyarul nem tudnak annyit, hogy a nyelvben egész odaadással taníthatnának. Az oktatás illetően czélszerű kezelése mellett, mindenütt nagyobb sikert lehetne felmutatni, és tények bizonyítják, hogy ott a hol a kényszerűség miatt félig-meddig a szakrendszer eddig is be van vezetve, a tanítás igen szép eredményt mutat fel. Nem árt ha a tanító mind a három nyelvben tökélyes jártassággal bír, sőt többé-kevesbbé szükséges is hogy bírjon, de azért a szakrendszer behozatala felekezeti iskolákban is megteremné üdvös gyümölcsöket, és a jelenlegi rendszer mellett mostohán kezelt héber tanárgyak oktatása nagyobb sikert mutatna föl, ha mindenütt jeles héber tanítók működének e szakmában míg a más szakmabeli tanítónak kedve szerinti szakmájában — kevesebb teher mellett — sikeresebben lehetne fáradozni.

Fontoljuk meg a két szakma közötti különbséget. — Sokan fogják mondani, hogy a népiskolai tanítónak — osztálytanítónak kell lennie, ismernie kell növendékeit, szükséges, hogy szünet nélkül együtt legyen velük, — hogy tulajdonait annál jobban kiismerje. Nevetséges érvek, melyek jelenkori nevelészetünk vívmányai mellett füstként elenyésznek. — Az nem nevelő, ki a gyermek természetét ki nem ismeri, ha háromszor kísérli figyelmesen őt, a játéknál, az iskolában, és a szülői háznál. — A mi

meg az iskola rendszernek azon ostoba kinnövést illeti, a mely szerint egy tanító tánczeit felvezeti az első osztálytól a 4-ig, — e fölött pálcát tör a józan ész és a józan ítélet, — soha megvetendőbb eszme nem született valami világboldogító (vulgo: világboldogító) német bölcs agyában, mint az. E kárhóztos, fájdalom már sok iskolában testté lett szme, oly szolgálkúséget tetelez fel egy tanítótól, a melyről nagyobb még a Bach-Thun-féle rendszer simaszájú inspectorai sem ismertek. Mind ezen körülmények következtében felekezeti iskoláinkban a szakrendet óhajtjuk behozatandónak, mint a legjobbat, mert míg egyrészt minden nyelv s z a k m á r a igen jeles tanítókat fogunk kaphatni. másrészt az iskolák belszervezése egyszerűsítették ezáltal, s talán anyagi tekintetben is hasznos nyujtand.

A héber oktatást illetőleg nehéz volna meghatározni a mennyiséget és nehéz volna megállapítani a modort, mert a határt itt nagyrészt a helyi körülmények és a felekezeti iskolák minősége határozza meg.

De úgy a mennyiséget valamint a minőséget illetőleg az országos izr. tanító-egylet fog egy memorandumot a congressusnak annak idején átnyujtani, mely fölött az országos izr. tanító-egyletnek október hó 4. 5. 6. napjain Szegeden tartott közgyűlése alkalomával vitatkoztunk is.

A Deutsch Henrik igazgató ur által a memorandumban felállított elveket mi is többé-kevesbbé magunkévá tettük és helyeseltük, helyeseltük azért, mert szoros határokat a héber oktatás mennyiségét illetőleg felállítani nem lehet, — és helyeseltük azért, mert az ott kifejtett nézeteket mint a logika egymásutáni következtetés alapján kifejtettekét jónak és körülményeinkhez megfelelőeknek tartottuk.

Csak azt nem helyeseltük és ezt a közgyűlésen nyíltan ki is mondtuk, hogy a bibliai anyag versenként felosztva meghatározatassék, mit és mennyit és hány verset végezhet a tanító naponként, — szolgálilag ragaszkodni a számhoz és anyaghoz egyáltalán nem lehet.

De osztjuk Deutsch Henrik ur azon véleményét, hogy a biblia chrestomatica oktatassék. — Talán senki sem fog annyira meghajolni az Őt könyv szentsége előtt mint mi, de a szentírásban előforduló német helyek oktatási módusát nem bírnók feltalálni, és nem mernők senkinek sem ajánlani.

S bár Löw H. J. a sátorallya ujhelyi mintatanoda tanítója világos és a lelkesedés mondatolta szavakkal iparkodott bizonyítani az ellenkezőt, és fél, hogy a szentírás Szentségéből sokat veszít, ha több hely kihagyatik, nem volt képes bennünket meggyőzni, és csak tiszta meggyőződésünknek kölcsönözünk szavakat, ha mondjuk, hogy a népiskolában szükséges, miszerint a biblia chrestomatica oktatassék, — nme
(Szerkesztőség példány.)

azért, mintha talán ezt akarnók, hogy a tananyag szűkebb tere szorítottassék, vagy, hogy ez által a tanító terhén könnyítettessék, nem, — csupán csak azért, hogy a gyermekek sok tekintetben még fejteljen nyugt, ne terheljük olyanokkal, mik különféle képen kárára lehetnének. Azután kívánjuk, hogy a tényleges bibliai oktatás még csak a második osztályban, vagy ha lehetséges a 3-ik osztályban vegye kezdetét. A mi nálunk még a gépileges oktatási rendszert repraesentalja, ez a biblia, — ezt — kimerjük mondani, nem is lehet másképen oktatni, — azért az alsóbb osztályokban kívánunk, hogy a kisebbeknél az időt és lelket öltő gépies bibliai oktatás helyett, egyes szavak és mondatok, kisebb imadarabok fordítása és begyakorlása, a különféle. házi és templomi szertartásoknál használatban levő áldásmondások gyakoroltassanak be és oktattassanak, ezeken kívül a bibliai történetnek az anyanyelven tanítása foglalja el az első helyet. A héber oktatás körébe tartozik ezen kívül még a vallás, és a héber nyelvtan. Mennyire hanyatlott ennek az utóbbinak sikeres oktatása népiskoláinkban azt mindenki tudja; — de nincs is nehezebb tantárgy a népiskolai oktatás terén, — tessék meggyőződéssé emelni a népiskolai tanoncban a nyelv szépségeit, — ez bizony nem lát mást, mint szárazsága mellett annak nehézségeit. Deutsch Henrik ur memoranduma ennek rendszeres oktatását illetőleg sok szépet és haszonvetőt tartalmaz.

Hogy a héber tantárgyak oktatása minden tekintetben sikeres eredményt biztosítson minden iskolában szükséges, hogy vezér- és tankönyveink legyenek. Ezek hiányát mindenki érzi, a ki kénytelen Koln Salamon (pesti hittanár a mintatanodán) bibliai történetét és vallásárát használni, mely utóbbinak magyar kiadása felekezeti iskola-irodalmunk terén valódi kinövés, telve a legképtelenebb magyarsággal és a legképtelenebb hibákkal, különösen ott, hol a hé-

ber szöveg magyarra van fordítva. Mi a szerzőt egyébiránt becsüljük és tiszteljük, de magyar vallásán irására egyáltalán képsítettnek nem tartjuk; — bocsásson meg nyíltságunkért, úgyünk mindenek fölötti szentsége megkívánja, hogy le nem eresztett asakkal harcoljunk a küzdőterén, a melyre léptünk. Tehát héber vezér- és tankönyvek a tanító és tanuló számára, ez elkerülhetetlen szükség. Ezek hitfelekezeti iskoláinkat illetőleg.

Az ugynevezett községi iskolákat illetőleg a héber és vallásoktatás úgy is el lesz különítve és külön órákban fog tartatni, ez magában véve félig-meddig szakrondszer. Ezekben meg kell határozatni az időnek és óraszámnak, mikor fognak a héber tantárgyak oktatatni, és ezt csak akkor lehet — nézetünk szerint — mikor az iskolák már szervezve lesznek.

IV.

A középtanodákon járó ifjak vallásoktatása.

Gondoskodni kellend a congressusnak erről is, mert ez is egyike fontosabb kérdéseinknek. Mihelyt a népiskolai tanuló a gymnasium vagy reáliskola első osztályának termébe lép, kezdődik a héber tantárgyakról megfelekedezés. És valóban, ha 4—5 évet töltött már az ifju a gymnasium falai között, majdnem elfelejtett már mindent, sokszor majdnem azt is, hogy zsidó, s ekkor következik be azon végnélküli indifferentismus, mely vörös fonalként egész életén át húzódik. Ennek oka a gymnasiumi tanulók fölötté hiányos vallásoktatása (1—2 óra hetenkint) mi által tápot nyer a közöny. Ezen segíteni feladata a congressusnak, biztos és célszerű eszközökkel kell áthidalni az irt, mely a népiskola és gymnasium között tátong. A gymnasiumi tanuló ott kezdje hol a népiskolai tanuló végezte, — a héber tantárgyak oktatásának fonala ketté ne szakadjon. — A gymnasiumi tanuló folytatólag tanulhatja az Ötkönyvön kívül a szent-

írás többi könyvét, — folytatólag a vallástant és szertartást, — a bibliai történetből a biblia utáni kor történetére mehet át, s a szentírás többi könyvével kapcsolatban a nyelvtant, — de erre hagyjon természetes kevés két óra hetenkint, s azért a tanítót többre kell szabni. Erre ismét vezér- és tankönyvekre van szükségünk.

De azonkívül becsületes és hivatásukért buzgó vallástanítókra.

Mi úgy azoknak, mint ezeknek nagyon is hiányában vagyunk.

Ezt illetőleg nincs más szólni valónk, a közel jövő meg fogja mutatni, miképen fogta fel a congressus ebbéli feladatát. Attérünk a harmadik — legfontosabb — pontra.

V.

Tanító-képezde — papnövelde.

Két következményteljes fogalomnak szóvali kifejezése, mit cikkelyünk homlokára irtunk — tanító-képezde, papnövelde.

Mi a tanító-képezde?

Mi a papnövelde?

A legtöbbben tudják, de mondjuk el mégis.

Az első oly intézet, melyben oly fiatal egyének képeztetnek tanítókká és nevelökké kik az ügy iránti szeretetből és buzgalomból szánják magukat az összes emberi tevékenység leghaladatlanabb pályájára. Oly intézet, melyben fiatal egyének, miután a pályához szükségelt elméleti és gyakorlati ismereteket sajátjukká tették tanítókká képesítettnek.

A második pedig oly intézet, a melyben a magukat a papi pályára szánó fiatal egyének tartózkodnak addig, míg mindazon tudományok és ismeretek birtokába jutottak mik szükségesek arra, hogy mint a nép lelkészei hivatásuknak eleget tehessenek.

Ez egyszerű definiálása volna a két egymástól különálló de számtalan pontban érintkező fogalomnak.

Mindkettő a nép lelkes, buzgó vezetője

és tanítója legyen. Mostani Jesibóink igen messze állanak ettől.

Ha a Jesibót jellemezni akarnók, akkor röviden e szavakban tehetnök: pipafüst és dohányszag; arrogancia és tudatlanság, türelmetlenség és veszekedési ösztön.

Nem bánom haragudjanak orthodox hitfeleim, kiknek lelkiismereteért daczára szabadelvűségemnek az enyémet föl nem cserélném, — de senki sem fogja tagadni, hogy Bochorjaink nagy részében a veszekedési ösztön igen nagy, a türelmetlenség még nagyobb, hogy náluk a tudatlanság és arrogancia egy karszéken nyújtózkodik, hogy a pipafüst és dohányszag a Jesibókban nélkülözhetlen ingredienziák. Én ezeket tapasztalásból tudom, mert a Bochorok hosszúszerű pipái még az utcákon is nagy szerepet játszanak. Ily egyének vezessék zsidó népünket még a 19-ik század közepén is!

Ők, kiknek a békét kellene támogatniok, — ők szüntelen háboruskodnak, — ők, kiknek a türelmesség példányképei gyanánt kellene tündökölniök, — ők a legtürelmetlenebbek; ők, kiknek Izrael népének három ezredéves missiója értelmében a világosságot kellene terjeszteni, — ők a setétség átkát hintik szét, vallásunk legszentebb alapelveit, a pártoskodás és veszekedés tárgyává teszik, s nem félnek, hogy Jehovah büntetni fogja garázda fajukat. Valóban egy újabb özvízre volna szükségünk, mely elsúlyeszené a rozszak közül a legrosszabbakat, — egy új Mózesre volna szükségünk, mely Izraelt kivézetné ily zsarnok Pharaoniták köréből; — egy újabb Herculesre, mely egyedül képes volna kitisztítani ez — istállót!*)

HOFFMANN MÓR.

(Folytatása következik.)

*) Tisztelet a kivételnek! Hozzuk ugyan e cikk-sorozatot teljesen, de minden pontját nem osztjuk s munkatársunkkal egy nézetben nem vagyunk. Szerk.

TÁRCZA.

Még alig mult...

Még alig mult egy pár éve...
S tán már nem is emlékezél rám?
Hej de hogy is emlékezél?
Ott a kedves férjnek karján!

Nem kívánom... mért kívánám...?
Boldog vagy te, nagyon boldog;
S tán emlékem megsvárná
Azt az édes boldogságot.

Oh de nekem oly jól esik...
Hisz szívem úgy vágy utánna...
Emlékeimben visszazárlul
Abba az elhalt szép multba!

Ott ül az most is, — ott a kertben,
Piros rózsabokor mellett,
S én melletted üdvözültem
Sívom ámbra lehelleted.

Körülfutunk szép virágok
Hatosnak; s fenn a légben
Kis pacirta függ dalolva,
Boldogság szól önkében.

Oh de én nem hallok semmit,
Nem látok; — csak angyal arcod,
S szép szemekben azt a tisztá,
Azt a boldog menyorságot.

Mit gondoltál... mit éreztél?
Nem tudom, mert nem kérdeztem;
Szt tudom, hogy rám hajoltál,
Az karcsu tested átöleltem.

Még alig mult egy pár éve...
S tán már nem is emlékezél rám?
Hej de hogy is emlékezél?
Ott a kedves férjnek karján!

BORONGÓS.

Emma.

— Történelmi Beszély —

(Vége)

IV.

Egy évvel a mohácsi veszedelem után 1527-ik év október havában, távol történetünk eddigi színhelyétől, a Kárpátok regényes bércei közé vezetnek lépteink.

Gyönyörű völgyben, mely a havas csucok közé ajkult, kristály tiszta vizű gyorspatak mellett áll egy kis ház, térs kert által körülvéve, melynek virágai kellemes illattal töltik be a hegyi levegőt.

Gazdag ötvös mester, nejevel s ennek szülei-vel lakott a házbán. Senki sem tudta honnan jött a család, miért hagyta el előbbi lakhelyét, csak annyit tudhatott meg a kérdezőkötő, hogy jót tesz mindenkivel ki hozzá folyamodik szivca vendégszerotettel fogadja az utazót, szivesen megosztja kenyereit a szűkölködővel, azóval csak dicérotot lehetett óla hallani, mert szerotett mindenkis s őt is szerotte mindenkis.

A nap bucsusugarai a Kárpátok égbemeredő ősz csucsait aranyozták meg, a völgyben beállt már az esti szürkület, midőn minket történetünk hozzájuk vezetett.

Örömműnp volt ma a családban, egygyol szaporodott az, az anya szép kis figyermekkel ajándékozta meg férjét s szüleit. — Köny csillagott az öreg szülők szemében, hála sugárzott arcaikról, melyeken a rejtet bántat néhány vonalát, még az öröm sem tudta elpalástolni. — S ezt a család minden tagján, bár mily megölegetettnek látszott is, fellehetett ismerni.

A keresztelésre a jövő nap tüzetett ki, s elhatározták, hogy a gyermeknek Miklós lesz a neve.

Rövid estélizés után lohihentek, kinyugodni a nap fáradalmait, s az enyhítő álom nemsokára azemeikre szállt.

A teli hold képe nyájasan mosolygott a földre; siri csend volt, midőn közel a házhoz, ezüst hangu lant szólalt meg. Gyakorlott kéz futott végig a hurokon s aztán mély férfi hang kísérel a bús dallamot, melyet a hurok zongottok.

Az anya felbédret — ismeretlennek totzett előtte a hang. Csöcsémőjét mollérs szoritá; különös érzot lepte meg; minden tagjában remogott, s feszülve hallgatott.

Ifjuságáról önkelt a dalkok; elzengő mily boldog volt, mint gyermek midőn a gyengéd anyai kéz óva örködött fölötte, midőn kedvesapongva üldözé a tarka pillangót, s ha elfáradt oly jól esett neki megpihenni anyja kobe- lén. — De a kegyetlen sors megfosztotta egyetlen kincsétől, anyját elragadta a halál. Azóta rozsz társak vevék körül, kik szivének minden nemesb érzolmét letarolták, s azok helyett undok szenvedélyeket, féktelen indulatokat ültettek oda. — Örömet talált ekkor ha másokat

kinozhatott, vérazomjazó lett. De ezt meguntá, szerelom után óhajozott.

Azonban ki szerotte volna őt, az undok rablót? Mégis találkozott egy nő, ki érzékiségét máskép nem tudván kiölegíteni, szerelmével ajándékozta meg. E nőnek is elhullottak ékei; ujat rabolt magának, de visszaretent ennek nagyságtól a midőn a szerencse — mely eddig környező — olhagya, o nő szavai ébreszték fel a rettenetes valóra. — Azóta folyton tizi a lelkiismeret furdaló szózata, nincs nyugodt pillanata, végheleten sokat szenved, s azt hiszi, hogy csak akkor szünnek kínjai, ha o nő — kinek rendithetlon erényét leakará dőnteni — meg fog bocsátani neki. Ezek után így végző szavait a dalkok:

A hosszú szenvedés után

Oh Emma adj bocsánatot!

Erre egy hur elpattant a lanton, a dalkok kebléből mély sóhaj emelkedett, s megszünt élni.

A ház ablaka kinyilt s a mint a fényes hold odavilágít, félreismerhetlenül Emma arca hajolt ki.

Moghalt — szólta a hölgy — Bodrogi volt. Az Isten is úgy bocsássa meg neki vétkeit mint én.

Ezután behuzta az ablakot, forró imát rebegett a meghalt lelkeért s ágyába feküdt, de aludni nem tudott.

Ez volt Bodrogi — a bagolyvári-basa halála.

Ugy hiszem ráismert a nyájás olvasó o családra, nem is szükséges mondanom, hogy az Váradiekből, s Marczibányi Miklósából állott, kik a mohácsi vész után ide menekültek.

Emma épen azon nap lett anya, s örvendett gyermekének, melyen a sok rozszat elkövetett Bodrogi egy évi földi szenvedés után, Isten ítélőszéke elé hivatott.

Marczibányi eltergettette Bodrogit, s számos éven át boldogította nejét.

Az öreg szülők sokáig örlültek még unokáiknak, kik hasznos polgárai lettek később szerotott hazánknak.

MILTÉNYI BÉLA.

Egy mindennapi történet.

— Beszélyke. —

Egy házbán laktak — s az emberek egyszer szokásból bemutatták őket kölcsönösen egymásnak.

Róza alig volt még tizenhat éves, tehát gyer-

mok, ki dalolva öntözi virágait, olesoveg a kis kanári madárral, ki órákig elnözi uszkáló aranyhalait s ha valamelyik közülök pieziny háló-jába akad, hangosan felkaczag.

Iván sem tölté be még a huszonhárom évet, de arczán már állandó tanyát von az a férfias komolyság, mely a tengereszek sajátja. Ő is tongeresz volt, járt az élot tengerén, ismerte a syrének örvénybe csaló éneket és küzdött a viharokkal. Azok motzertték arczára azokat a határozott, szigoru vonásokat.

Róza szép volt, oly szép, a milyen csak egy tizenhat éves leány lehet — a gyönyörű fekete haja volt. Ez a haj vérszefeljö lett az ifju lekének, mely eltakarta nyugalmának melengető szelid napját. Ezen álmok győzötték, ha a lelki küzdelmek után kimerülten ágyára dőlt, azok a rémek gyűltek körülö, ha imádkozott. Az álmak ezerszer fölöttek boldogságának templomát, a való mindannyiszor ledönté azt; a rémek meg aztán ujongtak, kaczagtak o romok felett.

Rozának fényes vágyai voltak, mik mellett az ifju roményének utolsó sugára is elhalványult. A leány tudta, hogy szép, s o tudat volt a búvös szárny, melyen a vágyak legmagasabb régióiba emelkedett s így nem osoda, ha maga körül kicsinynek látott mindent.

Midőn gyermekjátékaiba beleunt, szépségo új játékszerotek kezdett neki gyűjteni — férfiszivekből... s ő játszott velük, talán a nélkül, hogy tudta volna; kezei között sok megtörött a nélkül, hogy feltűnt volna neki. Hiszen csak játékszer volt. Iván tudta érozto ezt, s nem volt oroje közeledni, sajnálta szegény beteg szivét oda-dobni egy gyermek játékszerétül.

A bemutatás óta naponkint találkoztak, ilyenkor udvariasan üdvözölék egymást; a leányka gondtalanul mosolygott s a szegény fiu szivén minden ily találkozás, minden ily mosoly után több lett egy szóbel.

Ha nem látta, epodott érto, mint azomjtól haldokló növény a harnatcseppért — s ha találkoztak, megborzadt mint Istenet hívó az öngyilkosság eszméjénél. Ott állt hosszú órákon át ablakánál, várva a fekete fűrtü leánykát s ha meglátta, eltakarta arczát, mint a nap forró sugarai elől bezárja kelyhét a virág, hogy az porrá ne égessé.

IMREFI JÁNOS.

(Folytatása kov.)

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 24. Februar 1869:

Gewinnziehung der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Geld-Verloosung.

Am 24. Februar 1869 beginnen die Haupt-Ziehungen der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Capitalien-Verloosung

endigen am 10. März 1869. — Neun Tausend vier Hundert Gewinne & Prämie und 17,200 Freiloose im Betrage von

Einer Million 795,265 Mark Courant

müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: M.

225,000, 175,000, 155,000, 145,000,
140,000, 135,000, 133,000, 131,000,
130,000, 129,000, 128,000, 127,000.

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1	Prämie à M.	125,000	M.	125,000	5 Gew. à M.	4000	...	M.	20,000	
1	Gewinn à "	100,000	"	100,000	10 "	3000	...	"	30,000	
1	" à "	50,000	"	50,000	80 "	2000	...	"	160,000	
1	" à "	30,000	"	30,000	100 "	1000	...	"	100,000	
1	" à "	20,000	"	20,000	100 "	500	...	"	50,000	
1	" à "	15,000	"	15,000	100 "	200	...	"	20,000	
1	" à "	10,000	"	10,000	8993 "	100	...	"	944,265	
1	" à "	8,000	"	8,000				u. Fr.		
2	" à "	6,000	"	12,000	9400 Gew. u. 1 Prämie	...		M.	1,709,265	
3	" à "	5,000	"	15,000	17200 Freiloose à 5 M	...		"	86,000	
									Zusammen M.	1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.

Für sämtliche obige Ziehungen und zur Betheilung an allen zur Verloosung kommenden Gewinnen kostet

Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl. 8 Oest. B.-N.

Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigelegt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilnehmer erhält sofort nach stattgefundener Ziehung die amtliche Liste und Gewinne werden unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt. Man beliebe sich direct zu wenden an

S. Steindecker & Comp.

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

(213-4,4)

Gyapjudús

TENYESZ ANYÁK és KOSOK

eladók — törzsenyámban Borsostyánkőn, Köszög mellött. (227-3,1) **Egan Ede.**

Dr. Pattison's

Gichtwatte

lindert sofort und heilt schnell **Gicht und Rheumatismen** aller Art, als: Gesicht-, Brust- und Zahnschmerzen, Kopf-, Hand- und Kniegicht, Gliederreissen, Rücken- und Lendenweh. In Paketen zu 70 kr. und halben zu 40 kr. bei Jos. Wajdits.

Der Unterzeichnete hatte seit sieben Jahren die unfähigsten Schmerzen im linken Schenkel zu erdulden, welche sich in letzterer Zeit noch über mehrere Theile des Körpers verbreiteten. Da ward ich endlich — alles seither angewandte nicht Abhilfe bringend — durch ein Zeitungsblatt auf die Dr. Pattison's Gichtwatte aufmerksam gemacht. Gar nicht ahnend, dass diese Gichtwatte eine so überraschend schnelle Wirkung hervorbringen werde, liess ich ein Paquet, blos um ihre Wirkung zu prüfen, kommen und legte vor Schlafengehen dasselbe auf die Stelle, wo ich schon lange die heftigsten Schmerzen hatte erdulden müssen. Fröhlich beim Aufstehen war mein Schmerz verschwunden! aber nun zogen wieder Schmerzen im rechten Beine, rechten Arm, Hand und Finger umher. Rasch legte ich die Watte auf die schmerzhaftesten Stellen und nach mehreren Stunden hatten auch diese aufgehört.

Gar oft und viel litt ich auch an starkem Brustkrampf; seit dem Gebrauche dieser Gichtwatte hatte ich auch noch keinen Anfall wieder verspürt. Ich empfehle auf das Dringendste diese vortreffliche Gichtwatte allen an rheumatischen Schmerzen Leidenden, sie mögen ihren Sitz haben wo sie wollen, indem es noch dazu ein so wohlfeiles, als wohltätiges Hülfsmittel für die werden kann, wie für mich. Ich selbst lasse diese Watte nie mehr von mir, damit ich gewaffnet bin, wenn je wieder ein Anfall kommen sollte.

Rindorf, bei Neustadt a. d. Saale, 8. März 1862.

Ch. Weigand, Lehrer.

(228-8,1)

Luftströmen - Entzündung, Husten, Magenschwäche und Kräfteverfall finden durch Anwendung echter Heilmittel ihre Heilung.

Herrn Postlieferanten **Johann Hoff's** Central-Depot in Wien, Kärntnering Nro 11.

Belovar, 28. Jänner 1869. Durch bereits 5 Jahre an Brust- und Magenschwäche leidend, trat vor Kurzem noch heftiger Husten, Luftströmen-Entzündung, Appetit- und Schlaflosigkeit hinzu. Da Ihre Malzfabrikate, wie ich weiss, so unendlich vielen das Leben erhalten und in ähnlichen Fällen die volle Gesundheit wieder gegeben haben, so habe ich zu denselben mein höchstes Vertrauen, und bitte um eine Partie von Ihrem heilsamen Malz-Extract-Gesundheitsbier und der Malz-Gesundheits-Chocolade. Aus. Novak, 1. l. Stabsfeldwebel. — Aus Paris, von dem Redacteur des Französischen Journals „Univ. ir. a. l.": Ich erachte es für meine Pflicht, Ihnen meine lebhafteste Befriedigung auszusprechen, welche die Anwendung Ihres Malz-Extracts mich seit Monaten empfinden lässt. Seit 3 Jahren an einer Bronchite, namentlich im Winter, heftig leidend, hat der Gebrauch Ihres Gesundbieres, mir meine Befindlichkeit wieder gegeben. Meine Kräfte sind zurückgekehrt. So oft ich Abends vor dem Schlafengehen ein Glas von diesem ausgezeichneten Product warm nahm, habe ich des Nacht Ruhe, während ein hartnäckiger Husten mir früher den Schlaf regelmäßig raubte. Ich danke Ihnen für diese Wohlthat gar nicht genug danken. Der Director des „Univ. ir.“, S. Bloch in Paris. — Bitte um Zusendung von Ihren hustenlösenden Doubons. Frau Math. v. Majewsky, geb. Baronin Hanning in Pleschow.

Das allein echte Hoff'sche Malz-Extract-Gesundheitsbier, wie die Malz-Gesundheits-Chocoladen und Malz-Extract-Bonbons, sind nur Kärntnering Nr. 11. Auf den Etiketts steht der Namenszug **Johann Hoff.**

Preise: Malz-Extract-Gesundheitsbier mit Glas und Verpackung: 6 Flaschen 3 fl. 70 kr. 13 Flaschen 7 fl. 28 kr. 27 Flaschen 14 fl. 58 kr. 27 Flaschen 27 fl. 30 kr. 120 Flaschen 55 fl. Malz-Gesundheits-Chocolade Nr. 1. 1 Pfund fl. 2.40. Nr. 11: 1 Pfund fl. 1.60. Bei 5 Pfund 1/2 Pfund gratis, bei 10 Pfund 1 1/2 Pfund. Malz-Chocoladen-Pulver für Säuglinge als Ersatzmittel der fehlenden Muttermilch 80 und 40 kr. Braut-Malzbonbons 60 und 30 Kreuzer.

Alles ab Wien.

Der Malz-Extract ist in Groß-Ranizza vorräthig bei **Johann Rosenberg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz, Franz Rosenberg und C. Reichenthal.** (232-8)

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engalgasse Nro 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tamhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opermelodien aus Czar und

Kaufleute!!

Herren oder Damen, welche am Kanizsaer Platze und dessen Umgebung ausgebreitete Bekanntschaft haben, werden gegen sehr gute Provision als Vertreter für eines der grössten Etablissements für Wien in fertiger Wäsche und Leinwaaren gesucht, für Anvertraute Waaren und Muster-Collectionen sind 3 bis 500 fl. erforderlich. — Hierauf Reflectirende wollen sich direct wenden an das

kais. kön. ausschl. priv. **ETABLISSEMENT** für fertige Wäsche und Leinen-Waaren.

LOUIS MODERN Tuchlauben Nro. 11. (214-3,3)

Bei der am 1. März d. J. stattfindenden von der k. k. österr. Regierung gegründeten und garantirten grossen Capitalien-Verloosung des Prämien-Anlehens vom Jahre 1864 im Betrage von

129 Millionen 983 Gulden

befinden sich unter 400,000 Gewinnen des Anlehens die hohen Treffer. 20 à 25,000, 15 à 220,000, — 60 à 200,000, — 81 à 150,000, 20 à 50,000, — 20 à 25,000, 121 à 20,000, — 90 à 15,000, — 171 à 10,000, 352 à 5000 431 à 2000, 783 à 1000, 1250 à 500 und 150 fl. als niedrigster Gewinn eines jeden gezogenen Looses.

Ein Loos kostet 2 fl. 3 Loose 5 fl. 7 Loose 10 fl. 15 Loose 20 fl. österr. Währ. in Banknoten. Gefällige Aufträge werden gegen Einsendung des Betrages schnell, gewissenhaft und frankirt ausgeführt. Jeder Bestellung der Spielplan beigelegt, und nach erfolgter Ziehung die Gewinnliste jedem Theilnehmer gratis zugesandt. Man beliebe sich daher baldigst zu wenden an:

H. Bach in Bremen.

(222-4,2)

Weinhefe,

abgepresst, in Teigform oder getrocknet in Stücken, kaufen zu den besten Preisen

Wagemann, Seydel & Co. in Wien. 229-6,1

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálék, dalmatikák, albák, rochettek, velumok, oltárpárnák és terítők stb.

China-ezüst és tüzarányzott

monstranzok, kelyhek, ciboriumok, pacifical gyertyatartók füstölök töménytartóval, szentelő-viztartó aspasoriummal, lámpák stb.

(69-26,19)

Egyházi-, czéh- és iskolai lobogók,

baldichinumok és pantifical eszköz, kesztyü infula pastoral, gremial, harisnya, czipő stb.

a leggazdagabban kiállított **ORNATOK,**

és minden egyházi szerek

legjutányosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos,

gyárraktárában, vácz-i-utca 15. szám a. PESTEN.

Arjegyzőkek és átállítások kívánatra beküldetnek.

Torony órák

a legujabb szerkezettel

templomok, várak, országházak, gyárak, indóházak stb. számára minden nagyságban tökéletes jóállással úgy, mint mindennemű

függő órákat

a legjutányosabb áruk mellett szolgál

Resch testvérek

nagy óra-raktára

Bécsben, Mariahilfer-strasse Nr. 61.

Arzsabályok a rajzok kívánatra ingyen s bérmentve küldetnek. A legujabb időben Bécsből a vidékre ezen gyár szolgáltatata ki a legújabb toronyórát. (226-6,1)

Régi

pénzeket,

és mindennemű arany, ezüst és drága-kövekkel kirakott régiségeket; továbbá gyöngyöket, színes köveket, aranyat, ezüstöt és ásványokat vez és caeról a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorottya-utca a Lloyd épületben, 14. sz. a.

Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztékú raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gonbok, évek és mente-kötekből a legolcsóbb áron ugyszintén egy nagy raktár ásványok, lepkek, bogarak, madárbrók, tojások és ávegyszemek is találhatók. Levelekre szivesen válaszszal és értesítéssel szolgáltatók. (196-6)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész ivan.Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésben.

Előzetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 frt. — kr.
Fél évre: 3 frt. — kr.
Évnyelvére: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hasáboz postáért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Hélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitl téren”
egy post sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N-Kanizsa: a K ADÓ-HIVATAL, Pesten: ZEISLER M
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m-Frankfurt és Basel-
ben: HAABENSTEIN & VOGLER, Lipso, Bern, és
Stuttgarthan: SACHSE & TÁRBA, Bócsben: OPPELIK.

Egy szó mind a két párthoz.

„Van vizály, vesztegetés, itatás, verekedés olyan, hogy felette szomorkodunk kell. Tisza-Adonyban két embert halálra vertek; Jándon hat ember fokszik nehéz sebekben. Surányban is verekedés; nincs egy falu sem, melynek lakossága közt a vizály magva el ne hintetett volna.”

Ezt mondja a „Hon” esti lapjának febr. 10-ik száma. Gyarmaton, Vácson, Gödöllőn, Nagyváradon, Toponáron hasonlóképp történtek kihágások, mint a lapok említik.

Uraim! a hazát mindnyájan szeretjük, de mikép? Ez nem hazaszeretet. Ennek nincs neve.

Az ily téren outott vér nem szent, sőt beszennyezi a haza földét, az elvet, melyért omlik, beszennyezi a nemzet nevét a külföld előtt.

Az ily eszközökkel szerzett diadal nem diadal, hanem világos megtámadása magának az alkotmánynak.

Ha a zászlók nem hajolhatnak meg, hajoljanak meg a személyek, az érdekek: ez a hazaszeretet.

Ezt várja a világ oly nemzetből, mely ezer év óta él politikai életet.

No mondjuk ki négyszáz kerületben Európa előtt, hogy éretlenek vagyunk; mert négyszáz kerületben dobálják majd sárral a legjobb neveket, mételezik a nép erkölcsi érzetét; vajjon meggondolták-e, uraim, mit teremnek majd e magok?

Itatjuk azt, kit felvilágosítottunk kellene; megvesztegetjük azt, kit erősítettünk kellene.

Vajmi gyenge azon alkotmány, mit tántorgó oszlopok tartanak fenn!

Nincs drágább tulajdona a polgárnak, mint a választási jog; nincs jobb iskola a népre, mint a politikai jogok gyakorlata; de ha így gyakoroljuk jogainkat? ha így valljuk elveinket? — akkor isten mentse meg ez iskolától akkor az alkotmány áldásait nem kívánjuk; minél kevesebb jogot úgy, mert az ily joggyakorlat sokkal többbe kerül, mint a jogtalanság.

Előttem fekszenek még a mult országgyűlés igazolási okmányai; hallom most is Klauzál szigorú feddő szövegét, ki majd pirulva s könyvek közt, majd nemes haraggal ostorozza a megvesztegetést, mert az okmány egyik lapján folyt, másikon visum repertum, harmadikon vércseppek sötétlettek.

Klauzál érzé, sejté a jövő viharok szelét, azért emelte fel cassandrai szavát, mintegy intő-jelül, a vesztegetések ellen.

Nehéz ez okmány, mond, mert egy halott fekszik benne. En nem igazolom.

Miért? kérdező ellenfele.

— Mert tiltja lelkiismeretem; mert nem szeretem, ha a zászló halotti loplett szolgál a választó-polgárnak; mert nem akarom, hogy utánozzák majd nyomainkat.

Ily ellenfeleket kívánunk most is a választási táborban.

Én értem Klauzál könyeit és haragját; most értsék meg a választók, értsék meg a nemzet.

(Hazánk.) JÁMBOR PÁL.

Gazdaszati nézetek.

I. gazdaszati pályamű.

III. A takarmány.

Földművelés, jószágtartás és takarmány termelés egymástól elválaszthatlan viszonyban állanak; mert míg a földnek megművelésére erő kívántatik — a jószág ismét táplálására takarmányt igényel — a takarmány földet melyen terem s végre, hogy a föld is folyton teremhessen trágya szükségeltetik.

Ozélja tehát a takarmány termelésnek, miszerint egyrészt a jószág táplálásáról gondoskodva, trágyát nyerünk kizsartott földünknek vesztett termékenységének pótlására.

Azonban valamint mindenben, úgy a takarmány minőségében — természetése és előállításában lényeges a különbség és végnélkül csalódnak azok, kik a takarmány minőségét annak mennyiségével akarják pótolni; a jó takarmánynak birnia kell ama táprésekkel és pedig kellő mennyiségben, melyeket az állati test léte fentartására igényel, — már pedig a minőség legtöbb esetben a tartalmazó tápanyagoktól függ és a mily mérvben bírja azt a szerint osztályozandó a takarmány minősége; — és ki vonhatná kétségbe, hogy az eső által áztatott ugyszintén rothadás és dohosodás által roncsolt széna — nem a tápanyagok vesztéséggel történik.

Nézzük mindenek előtt honnét jön a takarmány.

A takarmány kétféle u. m. természetes, a hol is a füvek faj egyvelegét a mindenhatósság rendező keze egyelté s lehet mesterséges, a midőn az érző takarmányhiány a szaktudomány alapján pótolatik olyképp, miszerint vegytanilag megvizsgálva, elegendő tápanyaggal bíró s az állat inyenek megfelelő növények természetve — virágzásuk közepette levágva — takarmánynak szarítottatik fel. Ilyenek: a búkkönyös zab, luczerna — baltaczim — steyer lóhere stb.

A jó természetes rét a gazda legnagyobb kincsének egyike, mert egy kevés szorgalommal párosult gondozás mellett a legnagyobb helyről is meglepő mennyiségű takarmányt ad.

Hogy azonban a rét jó legyen, következő tulajdonokkal kell bírnia: a) A fü egyveleg ne tartalmazzon gázt — tuskét avagy más mérgező növényeket s ha ilyesek találkoznak, szorgos gondozással azok kiirtására kell törekedni. b) Legyen öntözhető — vagyis nedvességet igénylő időszakban árok patak vagy egyéb víz reá bocsájtható legyen; mert a növényzet dús tenyészete sok nedvességet kíván, főleg addig, míg legalább arasztnál nagyobb vagyis mint mondani szokás, míg árnyékba veszi magát. E végből az oly rétek, melyek dombosak s nem öntözhetőek s így legjobb esetben is csak egy kaszálást ad; feltörendők s luczernásokká alakítandók át, miáltal az egyszerű silány

kaszálás 3—4 dús kaszálással pótolatik. c) Trágya és trágya lé által a föld termő erejét fokozni kell; mert jöllehet a nedvesség már magában is tápanyagot tartalmaz ám de kisebb mérvben mintsem hogy a növényélet (vegetatio) s dús tenyészés igényeinek megfelelőhete.

Azonban a takarmány minősége a jó réten kívül a kezelés mikéntiségétől is függ, mert igen könnyű a legjobb minőségű füvet rossz takarmánnyá alakítani. A jó takarmány előállításánál szabályul álljon:

1. A fü mindig virágzása közepette kaszálásával nem szénát, de igen is szalmát nyerünk, melyben a tápszerek oly csekély mérvben képviselvék, miszerint a jó szénát háromszoros mérvben sem közelíti meg. Emoc állításom mellett tények szólnak, fölségesek tehát a bebizonyító szavak.

2. Ügyeljünk annak szarításakor az időre is; mert csakis esős idő végén kaszálva várhatunk jó időt s ekként közvetve jó száradást is. Ha ellenben száraz vagy felszáradt állapotban lepetik csótól meg — megfelelő s minőségéből lényegesen veszt. Szarítása lehető gyorsan történjék, összpontosítván a teljerőt — gyakori forgatás s vastagabb rendek elborzogatása által sietessük azt. Szaradása után pedig soká kívül ne hagyjuk, mert gátolja egyrészt az utóbbi kaszálás növést s míg a baglya tetejét eső, szél s napsugarak rongálják addig az alja megpálva elromlik s haszonnéklüvé lesz.

Mielőbb iparkodjunk tehát száradása után rendelt és kijelölt helyére vitetni mire pajták és istálló padlások legalkalmasabbak. Ha azonban kénytelenítettünk az említettek hiányában takarmányunkat össze rakni úgy, a baglya alját rakjuk ki ölfá darabokkal s erre szalmát tegyünk, mi által az alja sem fog elromlani. Tetejét jól befödve az eső behatása s szél rongálások ellen biztosítsuk.

S végül ha a mesterséges takarmányt a természetes réti szénával összehasonlítjuk — következőt találjuk: A mesterséges takarmány egy vagy két főnebből állván — a folytonos egyformaságot a jószág megunja míg ellenben a természetes jó széna fű nemének egyvelege által folytonos ingerlésben tartják az állati emésztő műszereket s folytonos jó étvágyat idéznek elő.

LIEBBAID BÉNI.

A zsidó tanügy a congressus előtt.

I. nevelészeti pályamű.

(Folytatás és vége.)

Miért nem akarnak orthodox hitfeleink papnövelde?

Mert nem akarnak! — Ők alkalmasint alapos érveket maguk sem bírnának ellene felhozni, — de nem akarják — pontum. Félnek a vallás veszélyeztetésétől? Attól ne féljenek, míg a liberalis párt tagjai között olyanok is vannak mint Hirsch főrabbi ur ó főtisztelendősége, ki türelmes-

ségének gyönyörű példáját ad akkor, mikor a „Pester Lloydal” szétküldözgette válaszáat, Leon da Modena Redivivus általános érdekeltséget költött könyve ellen: Die jüdischen Wirren in Ungarn; melyben ez a fenkölt lelki és nemesen gondolkozó tudós komolyságával mondja meg az említett főrabbi urnak, hogy biz ő főtisztelendősége daczára annak, hogy nem vadász, — a theologia szélesen kipárnázott hátán is több bakot lött már. — Donner und Doria! Ezt már oly község rabbija el nem szivelheti, melynek előjárósága, egyházi átkokat bocsát ki hiveire, — és ilyen adta-vette Redivivus, majd megtanítalak kesztyűbe dudálni gondolja a főrabbi ur, és — no ugyan eldöngötte — hanem ne emlékezzünk régiekről, — a főtisztelendő ur igen jól tette volna, ha agyon hallgatja azt a kis lezskét, a helyett, hogy méltóságához és állásához nem illő kifejezésekkel öntötte volna le ellenfelét, — ki bizony daczára annak mosoktalan és — tudós marad, mint volt azelőtt.

Orthodoxaink tehát mondják, hogy vallásos érdekeink veszélyeztetve vannak a seminarium által. És ok különösen e szót irtóznak hallani: Seminarium, azt gondolják, hogy rajtuk már a kék reverenda, — pedig ugy-e nem is lesz, liberalis hitsorsosaim.

Szegény „Pejesz,” ezek is az orthodox rabbi nélkülözhetlen kellekei, pedig a „Polák” (lengyel) böl mindent lehet csinálni a népmonda szerint, csak becsületes embert nem, — régi szokás, ha rossz is, s ettől oly nehéz elválni, különösen mikor a „Neologok”-nak engedünk egy kis tért.

Sok hitsorsosunk tiszta meggyőződésének adunk kifejezést, ha állítjuk — miszerint a seminarium létesítése által vallásunk, és vallásunk elvei csorbát nem szenvednek. Orthodox feleink nem akarják elhinni.

Egy papnövelde felállítás hazánkban ránk magyar zsidókra nézve elodázhatlan életszükséggé vált. Ezt minden józanul és a balítélet sötétségén kívül álló magyar zsidó belátja. Szükségünk van pedig oly seminariumra, mely a vallásosság kívánalmainak egyrészt, másrészt pedig a tudományosság és előrehaladott korunknak a felvilágosultságot hangosan követelő igényeinek megfelelőjenek. Lehet az ember vallásos, de lehet mellette felvilágosult tudós és jeles hitszónok és mindenekfölött békés és nyájas ember, ki a felebaráti szeretet magasztos tanát ne csak ajkán hordja, hanem tettleg kövessa és első rendben jó példával járjon elő hibeinek.

A congressus legfontosabb feladatainak egyike tehát lesz egy felállítandó papnövelde alapszabályait az erre hivatottak által kidolgoztatni, és a szükséges theologiai tudományokon kívül tágas tért nyitni az ugynevezett profán tudományoknak is. — A szónoklattan, irodalom, történelem, bölcsészett, a classicus nyelveknek (Szerkesztőség példány.)

egyáltalán philológiának legyen helye és érdeme a zsidó papnöveldeben. — Kell, hogy korunk igényeinek megfelelő magyar hitszónokaink is legyenek.

Ily körülmények között azután a sárba cipelt és szentségtelenített cultusunk fejlődésnek, virágzásnak indulhat s folytathatjuk Jehováhtól kiszabott misszionát.

Ellenkező esetben elsőbör bennünket az idők haladási vihára, mely foszlányokká tépi az amugy is sok oldalról sebzett testet, melyeket saját fiai ütöttek az anyán, — a kor forró szele mint hitfelekezeti is elporlaszt bennünket, azért ragadjuk meg az alkalmat, és reméljük, hogy a józan ész, mely mindig győzött a csak butaság és előítélet felett, most is fényes győzelmi ünnepet fog ünnepelni.

A tanítóképezde szoros kapcsolatban álljon a papnöveldevel, mint ez más állambeli hitsorsosainknál is van, hol papnövelde fennáll.

Ezt tekintve csak kevés szóm van. Mindenki belátja, hogy derék és hivatásukért buzgó néptanítók életszükséggé váltak. A szerzetet illetőleg valami különös ujat behozni lehetetlen lesz, hanem e képezde tekintve confessionalis szellemétől az államtól emelni szándékolt képezdek mintájára lesz felállítandó, de benne szaktanítók is képeztesenek ki. Utalok a már mondottakra. De egyet nem hagyhatok említetlenül, és ez a tanítók fizetése. A kormány nem tette meg e tekintetben azt, a mivel tartozott, s mi nem kétkedünk a népközlési törvényjavaslat kivihetlenségén.

Irott törvény fog az maradni mint sok más, de gyakorlati érvényre nem juthat soha, mert magában hordja a halál magvát s míg egyrészt emelni fogja, a népművelés elleni fásultságot, másrészt moraliter tönkre a jó tanító becsét. Még egyidőre a művelődést Magyarországon sorozzuk a pia desideria rubrikájába, — a nép maga ezt ép

oly kevéssé kívánhatja, mint a kormány kívánja.

Zsidó tanítónak ezentul csak kicsapott deák, és életunt talmud tanuló vagy sakter-candidatus fog menni, — mert a koldusbot mely sok évi működés után reá vár, még zöld leveleket soha sem hajtott, — s egy ezüst érdemkereszt, mint 50 évi működés után szakadt kabátjának mellére függeszthet még az éhenhalástól sem óvja meg, ha mindjárt a megváltó képe volna is rajta. Nem saját érdekemet tartom szem előtt. ha a tanítók anyagi állásának javítását sürgetem a népnevelés érdekében, mert előre látva a bekövetkezendőket öt évi működés után, lemondok e pályáról, mely épen azoknak, kik a lelkiismeretesebbek, több keserű mint boldog órák okoz; de a kinek legkevesebb tehetsége is van belátni a dolgok mélyébe, az elismerendi, hogy frázisokkal, melyekkel a kormány és a kormány nevelészetí lapja dobálódik, célt nem érünk. Ki kell lépniünk a tett mezejére, a congressus kötelezése kikapott autonómiaja alapján, iskolatígyét is virágzásba hozni, és jó tanítókról, és ezek illő díjazásáról gondoskodni.

Ha ezt tenni akarja célját el is fogja érni, de tennie kell. Szint kell vallania, ha az orthodox párt még annyira esküszik is, a Schulchan-Aruch sértetlenségére. Az orthodoxok azon párthívei, kik a tréffi kirántott csirke evésekor cseppet sem törődnek az említett szertartási könyvvel, ezt igen jól tudják, s dacára annak, hogy szinteg a haladás zászlóját tűzték ki elvül, zokon vennék, ha a külföldi lapok elismerőleg szólának a magyar zsidók haladásáról, bírván egy a kor színvonalán álló seminariummal és tanítóképezdével. Ez utolsó pedig ép oly nélkülözhetetlen mint az első. De más alapokon kell nyugodnia mint az eddigi magyarországi tanítóképezdek, ki kellene füstölni ezekből is a régi schlendrian szagát. Aut Caesar, aut nihil. A veszpremi rabbitól kidolgozott terv tökéletesen meg-

nyerte tetszésünket, csak a congressusban ne találjon akadályokra. Különbösen nagy bizalommal vagyunk e jeles tanférfi szakavatottságához.

Kellene még szólnunk a vallás oktatásáról a gymnasiumi tanítókat illetőleg, és főképen még az izr. iskola pénzalap kezelési módjáról, és még több ezeket érintő fontos tárgyról, de megvallom a congressus eddigi működése félbeszakította gondolatom fonaltát, és sok oly anyagot nyujt, mely érett, az eredetiltől elütő, megfontolásra szolgálhat okot. Azért félbeszakítjuk jelen cikksorozatunkat, de megígérjük, hogy mi-helyt a dolgok fejlődése munkásságra hí fel bennünket, nem fogjuk elmulasztani, a működést felvenni ott, hol félbehagytuk, — addig Isten velünk!

HOFFMANN MÓR.

Zala-Egerszeg mezőváros tanügyi mozzanata.

Hogy városunk t. előjárósága közügyeit tevékeny buzgalommal karolja fel, tanusítják a korunként megtartatni szokott közgyűlések. — Ily alkalmakkor sok ügy intéztetik el, melyek a város javára irányozvák, s ezek közt a népnevelés szent ügye mindig a legfontosabbnak tekintetik. — Közgyűlésünk különösen ily ügybeni intézkedését tűztem ki e becsos lapok t. olvasóival megiamertetni.

Folyó évi február hó 6-ára összehívott közgyűlés vitatárgyait a vallás és közoktatási m. kir. miniszterium 1868 szeptember 9-án 15,162 számu alatt kegyes intézvénye, — mely a helybeli rom. kath. főlemlé tanoda tanítóinak állomásküzbani végleges megerősítését, az évi illetmények egyenlővé tételét és — igen helyesen — a vállalkozási rendszer életbeléptetésének indítványozását tartalmazza, — képezte. — A tanügyet melegen felkaroló és ahhoz szakavatatottan értő városi t. előjáróság a fonemlitett intézvényt elfogadván, annak, mint komoly megfontolást igénylő tárgynak vitatkozására becsajtkozott. — Találkozunk — igaz hogy kevesen — ellenkiáltók is, kik azonban derék városi bíráink t. Hanty Ferencz ur a tanügyi fontossága érdemében tett lelkes és tapintatos felszólalására csakhamar némákká váltak, be-

látván a népnevelés előmozdításának sükségét és a tanügy oltárára tett áldozat dús kamatozását. — Azon közbókialtónak, ki a fizetés felemelésének említésekor a honnan? és miből? számköszára méltó hangokat elhangoztatni nem restelte, megnyugtatósára idézötül ahhoz, mit t. városbíró ur igen helyesen mondott, t. i. „népnevelésre kell pénznek lonni“ — anynyit sugok, hogy nézze meg csak az 1868 évi városi kimutatást, mely minden néven nevezendő kiadáson felül tiszta 476 frt 69 kr. o. ó. pénzári maradványt mutat fel, s ha ezt tudja vagy nem feleli el, bizonyára elhalgat vala. — Ennyi összeg a javítandó fizetések kiegyesítéséhez nem is kívántatik, sőt maradna még néhány száz forint is. Szép és sükséges a gazdálkodás, kivált a mai időben, de ennek a nevelés rovására történnie nem szabad, pláne ha csakugyan van honnan s miből. — Vitaközás közben indítványoztatott a kántorságnak a tanítói hivataltól elválásztása is, okul omlittetvén, hogy az erőnek illetően észszerűbb felosztása által mind az iskola tanítás, mind pedig az egyházi szolgálat tetemes nyereségben részesülend, mert míg most a kábojzóvó kántori teendő miatt a tanítási időből sok raboltatik el, ezen hivatálnak elkülönítése után az többé soha, vagy igen kivételes esetben fordulhatandó elő; így a tanító haborítatlannal maradhatván osztályában a tanítás mit som szenvedhetend. Az előadottak szerint a közgyűlés azon előnyököt, melyek a tervezett kántori hivatal elválásztásából kétségtelenül származandak, korszorítoték látván, abban úgy mint a tanítók évi illetményeinek és viszonyainak méltányszorú egyenlővé tételében — a különös helyeslés közt a közoktatási m. kir. miniszterium által is ajánlott váltakozási rendszer életbeléptetésében (mely a tanítványra haszonul, a tanítóra nézve pedig buzgó ösztönzésül szolgál) önkényt és teljesen megnyugodott, — miért is a tárgy fontosságának tekintetbe vételével egy 7 tagból álló bizottmány szerveztetett, mely a legközelebbi közgyűlésig a fontérintett ügyekben eredményes intézkedhetes végott tervezetet dolgozzon ki, és adjon be.

Mint hogy e bizottmány tanügyihoz értő tagokból van összehálltva, minden kétség nélkül bizton lehet reményleni, hogy a fonérintett ügyekben komoly megfontolást melletted elírányos intézkedés történonnd. Molynek eredményét annak időjén e lapok hasábjain közölni el nem mulasztandom.

E tanügyi értekezlet közben elővetetett a már

TÁRCZA.

Naplómból.

Szeretnék e messze lenni? Hol a borostyán terem, Hol azok kutak felett áll A fehér márvány terem, Csomka szobrok némán kérdik Meddig kell így állni nekik? S versenyos a sarka dal A tenger hullámaival.

Szeretnék e messze lenni? Hol forróbb a nap, az ég, Az emberek arca barnább Szemök, szívök jobban ég, Hol otthon a költészet, és A beszéd oly csodás, mészé Mint a zene zeng, a ragyog Mint az égi csillagok.

Szeretnék e messze lenni? Ol ne kérd, miért mondanám, Hogy úgy vágyom el, s itt minden Oly fájjal hat reám — Hogy a távolba int a kő S bár e föld van, és itt leköt, Lelkem elszállt, itt hagyott Neusokára — meghalok.

MAJTHÉNYI FLÓRA.

Egy mindennapi történet.

— Heszélyke. — (Folytatás és vége.)

Nehéz és hosszú csatát vívott a szív ellen az ész, melyben a szív-mély sebet kapott. Ivánnak nem volt egy reményeszlá, nem volt egy vigasztaló gondolata sem, melylyel a sebet behozhatná volna — s így hagyta vérezni.

A szegény fiu lassankint abbahagyta élete fenntartóit a tanulmányokat, pedig azok árán akarta magának egykor megszerzeni azt a fényes jövőt, melyről lelke arról szerzett álmodni. Érezte, hogy nem fog odáig elérni. Ő sokkal jártasabb volt az élettengeren, mintsem észre ne vette volna, hogy jövőjének tündérszigetét egy örvény áll előtte, mely egykori álmaiból kimaradt, s mely őt elfogja temetni. Tolla ott hervart heteken át íróasztalán érintetlenül, nem volt azzal mit írnia; eszméi egyenkint lekötöztek szívéhez s ott annak lázas do-

bogásánál sorra elhaltak. Így kezdődik az örület.

A napok multak — s így telt el néhány hónap.

Egyszer a véletlen ismét egymás közelébe hozta őket. Róza szüleivel kedélyes társaság gyült össze, Iván nem kerülhetett ki, hogy meg ne jelenjék, nem véthetőt az illem szabályai ellen. Elment. Róza vele is mosolyogva fogott kezét, mint a többitel, őt is szívesen látta, mint a többit — s ez az udvarias szívesesség jobban fájt a szegény fiunak, mint a legiszonyubb gyűlölet.

A szép nő a fiatal emberek egész seregére jöngte körül, mint virágot a méhek, midőn a kohely harmatából szomjukat enyhíteni akarják s a rajongóknak elég volt a bűvös nő egy bizalmas tekintete, hogy o vágyuk teljesülve legyen. Csak a szegény fiu nem vogyult a hőddők közt, pedig ő volt az egyetlen, ki azt a négy négy. Miért vágyott volna egy csepp után, midőn neki tengerre, egy egész szerelem-tengerre volt szüksége, hogy szomját clolta. Az ő sebei sokkal égetőbbek voltak, mintsem hogy azokat egy csepp onyhította volna.

Róza a társaság kérelmére zongorához ült és játszott. A vendégek minden darab végén zajosan megtapsolták, megéljenzőtték a szép gyermek játékát; csak a szegény fiu állt szótlanul mozdulatlanul egy ablakmélyedésben s önfeloldozó állt bele a zongorán álló gyertya lángjába, mintha valami rokonságot talált volna maga és a mind inkább fogyó gyertya között.

Merengésből Róza zavart kelték fel.

— Mondja ön, hogy mit játszam most? kérdé egy épen elhangzott darab után a kedves gyermek.

— En szeretőm a népdalokat, különösen „A virágnak megtöltés” nem lehet” kezdetű dalt.

Ez volt a népdal szerelmi vallomása. — Róza a népdal oly zavarba hozta, hogy est elpalásizomád, az asztalon fekvő albumok egyikét vette kezébe s elkezdett abban lapozgatni. Róza figyelemmel kísérté s amint Iván egy fiu — az — kézképhez ért, a zongora mellől elment felkelt, s naiv őszinteséggel kérdé tőle:

— Hogy tetszik önnek ezen fiatal ember, nemde szép?

— Igen csinos, válaszolt Iván gépszerűleg.

— Oh, ha ön megfogja ismerni, szerelmes lesz bele — s aztán anyjához fordulva teljes elragadtatással szólt: Iásd anyácskám ő min- s. kineit östszik.

Az anyánkán egy mysticus mosoly vonult át. S ez volt Iván szerelmi vallomására a leasujtó válasz.

Abban a pillanatban kinyilt az ajtó s belépett az a fiatal ember.

Róza az édes meglepetés el nem palástolható hangján hívözölte őt. Midőn szemeik találkoztak, a leány arca kigyuladt s egy perczig szótlanul álltak egymással szemközti. Oly pillanat volt az, midőn a nők olvasni hagynak a szomben... s a két fiu olvasott azokban. Az egyik kiolvasta belőlük boldogságát, a másik halalos ítéletét.

Midéz egy futó pillanat alatt történt s a vendégek közül nem vette észre senki; — csak Iván ajkai körül rándult meg egy ideg, de a másik perczben ismét ott voltak arcán azok a határozott, szigorú vonások; hidegen sötétlen mint márványlapon a sírirat. Iván átlátta, hogy a fekete firtű leányka szívében egy képet hord, mit arra az első szerelem véset, s hogy annak letörlését csak egy örlött kisérthető meg... és ez a kép nem az övé volt.

Ami fontosbbi jelenet eldönté az ész és szív közötti harcrot. Az ész győzött s a szívnek vesznie kellett.

A vendégek között mind jobban szélesbült a jökódv árja, melyen lelkeik szabadon ringtak mint azéid folyón az oldott sarka; de Iván lelke mozdulatlan maradt mint a folyóból kiálló köszirt. Róza társalagott mindenkivel, mosolygott mindenkire és nem különbözött meg senkit.

A bemutatás után mintegy fél óra mulva a két fiatal ember a társaságtól különválva halk beszélgetésbe eredt.

Sándor — az ujonan jött vendég — bizalmasan fordult Ivánhoz és suttogva kérdé tőle: — Nemde hódító egy kedves teremés ez a házikisasszony?

— En még sebbet nő életemben nem láttam, — válaszolt Iván egész önfeloldozten.

— Ön szintén e házban lakik?

— Igen.

— Mily boldog ön.

— Miért?

— Mert mindig közelében lehet.

— En azt hiszem, hogy igen szép nők közeléte mindig vesélyeztetni nyugalmunkat s e nélkül boldog senki sem lehet.

— Oh, higjye meg, ily nő gyakori látása már magában boldogít.

— Ugy ön akkor is boldogabb mint én.

— Hogyan? hiszen én csak olvétvo találko-zom vele.

— Igen, de ön még akkor is látni fogja őt, midőn én már nem láthatom.

— Nem értem önt.

— Tovább nem folytathatták, mert a vendégek egy része távozni készült s Iván is ezokhoz csatlakozott. Kalapját véve Sándor előbbi megjegyzésére csak ennyit válaszolt:

— Kérdezze meg a holnapot — s az meg fogja önnek magyarázni.

Azután Rózához közöledett s amint a szóp gyermekeknek bucsuzására kezét nyujtá, nyugodtan, elfogultság nélkül mondta el o két szót: „Jó éjszakát.”

Pedig ez végbucsuja volt.

Amint Iván a vendégeket elkisérte a kapuig a kedélyes társalga és a zongora hangjai kihallatszottak az utcára s a hangokból oly gondtalan öröm, annyi megelégedés sugárzott, hogy a szegény fiunak önkénytelenül eszébe jutott, hogy mily boldogoknak kell azoknak lonni, kiknek lelkei ily vidám hangokkal szeretnek onyolegni.

A vendégek haza mentek lenyugodni, hogy holnap új örömekre ébredjenek; Iván is elment lofokúdni, hogy soha többé fel ne keljen.

A távozás után néhány percz mulva a ház mögötti kertben egy erős pisztoly durranás riasztá fel az alvó csondet — s a szegény fiu nem szerzett többé!

Bonin a szobában a jó kedv és zongora viharos hangjai között a lövést nem hallotta senki.

IMREFI JÁNOS.

A válasz emléke.

A két Tiszán táj, ott a zöld hegyek mögött, Hol alkonyban mosolyogva távozik a nap, Csendes magányban él szerényen a leány, Kihéz a gondolat oly gyakran a láza s a víz. Egy szép estén a méla hold sugáránál, Buzán, mint vándor kis nádár dalolgatánk, A bús dandá a patak saja vegyüli, Mely a hegyekből eseredve folyt alá. Az est zephyr suttogva szállt a völgyön át, S a bucsuhangokat elvitte messzire, A sikra vitte el, hol a pástor fiu, A méla éneket merengve hallgatá. Elhangosott a dal, En végbucsu vévák, A lánykát elhagytam, örökre tán szegényt, Azóta nem zengett a dal ez ajkakon, Megszűnt a dal, de él a bús emlékezet.

POLLÁK LAJOS.

Folytatás a mellékleten.

beszedet számtalan eljött követő, s excellentiája a miniszter főispáni helytartónak kedves nejére a magaslatos honleányra, ki épen az nap névnapját is ulti poharat emelt, ezután több jeles bezed következett, izraelita polgártársaink is alkalmi felköszöntésekkel adták jelét a haladának.

A 300-ra menő tömeg előtt a miniszter egy óráig tartó beszédet tartott, melyben tüzetesen megmagyarázta a közügy, delegáció, status-adosság, quóta, stb. politikai kérdéseket de oly remekül és érthetően esztelőd, hogy azt bár mely szélső párti egyén is aláírhatta volna. — A katonatiszti kar, papság, urak, és polgári osztály mind képviselő volt — a miniszter ur éjjel tájban hagyta el a termeket míg a többiek egész éjjel utáni 3 óráig mulattak; 17-én délelőtt Vépberrándult gróf Erdődyhez, de 12 órára ímet visszajött, s ekkor ebédre Oladba Ernuszt Kelemen ur ó nagyszághoz ment délre főispáni helytartó urral együtt, 18-án volt délelőtt az általános fogadtatás, s ugyaneznap fogadta a városi testületet, előttük kinyilatkozattá, hogy minden törekvése oda fog irányulni, miszerint a kerületi főörvénytészek lehetőleg gyorsan rendeztesse, s azok közül egynek mint centralis helynek Sopron, és Zalamegyék hozzá csatláásával Szombathelyen összközzesedék; — még az nap délután Pestre visszautazott, hogy a nagy munkát, melyet hazája boldogítására megkezdett, — folytathassa.

SAZALMAY ANTAL.
 A Kovás mozgást tevő töképezészeknek, akik részere az orvos mozgást rendel, ajánljuk Nagy-Kanizsán üljön fel egy toherhordó szekere és néhánykor kocsiakzók a városkától az indóházig s vissza, bizonyára az egész test hetekig fogja érezni a rázás és mozgás okozta kint. Oh utcsinálás áldott eszméje... szálj le kis arany pillangó, Kanizsára szálj le kis csapongó!

Vásár változása. Közseg sz. kir. városban a hamvazászerdai országos vásár ezentúl a virágvasárnap előtti hétfőn, az urnapi országos vásár pünkösdi előtti hétfőn, és az egyedi országos vásár Egyed utáni hétfőn fog megtartatni. — Mocsolád és Polány somogygyei

közseg a karádi adóhivatali kerületből a kaposvári adóhivatali kerületbe koblesztett át. — Sopron sz. kir. város Miksa császár trieszti emlékszóbrára 50 ftot, az őssel károsult schweitz-ziak részere pedig 150 frtot adományozott.

A kisczelli plébános — miként a M. U.-ban olvassuk — a napokban áttért az ág. ev. hitre s házassági frigre lépett egy kisczelli polgár leányával. — Öfelső a hírhedt Juhász üldözésében agyonlőtt Szován György osztopani közsegi bíró özvegyének 60 forint, két gyermekének 20—20 frnyi kegydíjt engedélyeztet.

A hely beli kereskedelmi ifjuság szombaton febr. hó 20-án a „Zöldfa“ vendéglő nagy teremében fényes zártkörű tánczoszrucakát rendez, melynek tiszta jóvodelma a N.-Kanizsán alakulandó „Kereskedelmi segédekot gyámolító egylet“ gyarapítására fordítatik. Belépti-jegy urak számára 1 frt. Kezdo to 8 és fél órakor. Jegyek csupán a pénztárnál válthatók.

N.-K a n i z s a főtevezáján egy sor fa már elültetett, a gymn. épület előtt pedig most folyik a faültetés. Ez intézkedésnek csak örülhetünk! — (Bekeletett.) Mind hivatalosan, mind a hirlap útján itt az idő figyelmeztetni a pártvezérekot, hogy a népet világosítsák fel azon körülményre, miszerint minden felforgatási szándékkal hagyjanak fel, mert ez nemcsak hogy törvényellenes, de a közrend és csend felforgatására irányzott szomorú következáli törekvés; például: N.-Kanizsán a vidéki szélső balpártisták nagy zaj és lármával járnak-kelnek és a helypénz fizetést kezdik megtagadni, mely által a közbizonyosság szönved csorbát, erélyes fellépés már magában hordja a totlegesség színetét. Egyóbként a sorok nem irattattak másért, mint egyszerű s jóakaró figyelmeztetésül.

Irodalom.
 „Magyar könyvészet“ teljes jegyzéke a Magyarorszában ujonan megjelenő könyvek-, folyóiratok-, hirlapok-, térképek- és műtárgyaknak; valamint a nevezetesebb külföldi műveknek. Közli Aigner és Rautmann könyvkereskedése Pesten. Megjelenik minden hó végén. Ára egész évre 1 frt.

Táborszky és Parsch urak nemzeti zeneműkereskedésben Pesten következő új zeneművek jelentek meg s küldöttek be hozzánk: „Kis zombori nóta“ csárdás Au Lajostól ára 60 kr. — „Delegáció polka“ zongorára szerző Mihályi Ignác, ára 50 kr. — Eredeti magyar ábrándok 1-3 sz. A férfi Álma, 2-ik sz. A magány, 3-ik sz. A nővonzalom, 4-ik sz. Az elhatározás. Ára 1 frt. — Herdy Ferenczől pedig a következő zeneművek: „B. Csabai pengető nóta“ induló, ára 40 kr. — Szivdobogó csárdás ára 60 kr. — Tiza- vagy baloldali követválasztási induló ára 60 kr. — 1848. Honvédek harczomléko, ének és zongora kísérettel, ára 80 kr. — Ajánljuk az illetők figyelmébe, megrendeléseket a fentirt vállalkozó szellemű zeneműkereskedés Pesten, ugy N.-Kanizsa és vidékre Wajdits József könyv- s zeneműkereskedése készséggel elfogad s azonnal teljesít.

Nyílt posta.
 — Sz. Szombathely. Magánlevelet írunk. — N. A. Pécs. Femminemű előfizetést nem kapunk on részérő, sziveskedjék a postán utánkérdézn. Többire néve magánlevélben feleltünk; addig is fogadja mindkét lap részérő szívesen üdvözletünket! — T. V. Szent-Liszlón. Szives választod várjuk. — B. G. Szeged. A pályamunkát vittük Mielőbb közöljük.
 — A „Báuffy kutja“ című beszélyt jövő számban kezdjük meg; a csáfolat csak ennek megkezdésével jöhetvén, o számról elmaradt.
 — W. Gy. Pest. A farsang rövid, a hallgatás hosszú volt; örüllünk hogy szűkösföldön mi reak is gondolt. A csikk térszűke miatt jövőre maradt.
 — Horváth Sándor vései következő nyilatkozatát lapunk jövő számára valókn könytelenek hagyul.
 — Sz. Pécs. Benyújtottuk, többire néve mielőbb magánlevelet írunk.
 A több megkeresés- és felhívásra határozottan kijelentjük, — hogy Szentkirályi Aurél urral mindennemű összeköttetésünk megszünvén, sem működési körét, sem tartozkodását nem tudjuk; tőlünk még február 9-én eltávozott, anélkül, hogy üzletünkben teljesített megbizásairól számot adott volna. Ennyit az illetők tudomására.

Nyílt tér.*)
 Nincs többé méh- és gyo.norgöres, ugyszintó havi tisztulást megelőzőni szokott kínzó fájdalom!
 Méhmetzés havi tisztulások korzakában a nőknél millió és millió nők vannak, kik a havi tisztulást megelőzőleg iszonyu kínos fájdalmakat éreznek, s meg sem gyógyítatják magukat! Miért? Ártatlan szemérmök miatt! — Miután orvosi tapasztalatból tudom, hogy ezen okból származik többnyire a nőknél — folytonos szenvedésök mellett — a fehér fojás és magtalauság s egyéb méhajok: oly biztos szert kívántam nekik nyujtani, melyek ezen bajokat bizonyosan eltávolítják. Azért kik orvosi tanácsommal élni kívánnak, díjazott névtelen levelekre is, vagy vidékre postán utánvét mellett nekik biztos gyógyszeremet utasításommal együtt a legnagyobb titokban tartás mellett megküldendöm.
 Folyó évi martius 1-től 15-ig N.-Kanizsán fogok tartózkodni. Szállásomat o lapok kiadó hivatalában N.-Kanizsán lehet megtudni.
 Debreczen febr. 17. 1869.

ÓCSVÁRY EDE
 orvos és szülész, a m. kir. term. tud. s több tud. társulat rendes tagja.

Hála nyilatkozat
 Alólírott el nem mulasztatható és soha el nem felejthető hálaalkötelességemnek ismerem t. Gaál Sándor és Szommer Mózes zala-egorszegi szabó fő- és al-céhmester uraknak irántam tanusított azon igazságszerető s nemes emberbaráti vonalmukért — mely által ok nélkül keletkezett elleneimnek olámbo vetett remeklésomet több hétiig idöre elhúzó s ongem anyagilag is terhelő aggodalmaimból mesterségi szakavatottságuk és hathatós felebaráti közbenjárásuk által kimenteni sziveskedtek; a nyilvánosság útján legforróbb köszönetemet kinyilatkozttatni.
 Zala-Egorszezen, 1869. febr. 14-én.
SCHWARZENBERG ADOLF
 szabó-mester.
 *) Az itt közlöttékről felelősséget nem vállal a szerk.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. február 19-én.
 Az őssze vaspályai közlekedések központositásán következőben mindinkább több külföldi vevő látogatja meg piacunkat. Buxa o héten változatlan árral két kevés vevővel. Rozs középszereleg. Kukoricza olcsóbban. Árpá változatlanul Zabban semmi behozatal sem volt, már rég idő óta elhanyagolt ületanyag. Zab nélküli tizta búkköny 2 frt 60—60 kr.-jával vásároltatik, melyből azonban o héten nem ígeu feltünő behozatal észleltett.
Piaci vásári keletárok.
NAGY-KANIZSÁN, február 19-én.
 Alsó-ausztrial mérőként.
 Termények: Buxa a 83—85 fontos 3 frt, 65 kr. frt 85—86 fut. 4 fr. 25 kr. 87—88 fut. 4 frt 40—50 kr. Roks 78—79 fut. 2 fr. 70 kr. 79—80 fut. 2 fr. 80 kr.

Árpá serfűsűnek, 70—71 fut. 2 fr. 60—75 kr. 71—72 fut. 2 fr. 80 kr. Árpá közönséges, 65—66 fut. 2 fr. 20 kr. 67—68 fut. 2 fr. 35 kr. Kukoricza 2 frt 25 kr., 2 frt 30 kr. Kukoricza olasz (cinquantin) 2 frt 70 kr. Zab 44—45 fut. 1 frt. 70 kr. 46—47 fut. 1 frt 75 kr. Pohánka 66—68 fut. 2 frt. 60 kr. 60—65 fut 2 frt. 75 kr. Passuly fehér 4 frt — kr. Passuly, tarka 3 frt. 60 kr. Széna mázs. — frt. kr. Szalma — frt — kr.
Bécsi pénzárfolyam, febr. 20.
 5% metaliques 61.90; 5% nomz. kölcsön 67.90; 1860-ki álladalmi kölcsön 69.80; bankrészvények 7.18; hitelintézati részvények 285.90; London 122.36; ezüst ágio 120.50; arany darabja 6.70 1/10 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé	d. u. 1 óra 22 peroz.
„ „ „ Bécs	este 9 órakor.
„ „ „ „ reggel	7 óra 15 peroz.
„ „ „ „ „ este	7 óra 45
„ „ „ „ „ „ este	9 óra 25
„ „ „ „ „ „ reggel	8 óra 56
„ „ „ „ „ „ „ délután	2 óra —
É-k. N.-Kanizsára Buda felől	reggel 6 óra 6
„ „ „ „ „ „ d. u.	1 óra 20
„ „ „ „ „ „ „ reggel	8 óra 20
„ „ „ „ „ „ „ „ este	7 óra 30
„ „ „ „ „ „ „ „ reggel	8 óra 26
„ „ „ „ „ „ „ „ délután	2 óra 52
„ „ „ „ „ „ „ „ „ d. u.	1 óra 44
„ „ „ „ „ „ „ „ „ este	7 óra 20

Heti naptár.
 Február 21-től 27-ig 1869.

Hó- és heti-nap	Katholikus nap-tár	Protestáns naptár	Utj.
Jézus szüneteltetéséről.			
Máté VII. 1-9.			
21 Vasárnap	U. 2 Eleouora	O 2 Remin's	JK
22 Hétfő	Pét. szégl.	Ószög F.	JK
23 Kedd	Villig Reiu	Villi	JK
24 Szerd.	Mátyás apost.	Mátyás	JK
25 Csütörtök	Valburga	Váli	JK
26 Péntek	Victorin	Thiresias	JK
27 Szombat	Leónder	Leónder	JK

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
 Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K:

!! Fele árért kapható !!
 !! Vissza nem húzható kiárulás !! (230—12,1)
 Nagy árleszállítása az osztrák államokban létező legnagyobb cs. kir. szabadalmazott tizta lenvászón- és kész fehérruha-gyárnak Bécsben, Tuchlauben 11-dik szám alatt, Gunkl-házban.
 Már régóta nem okozott oly nagy feltűnést egy kiárulás is, mint a Tuchlauben II. sz. n. levő cs. k. szab. gyáré. — Tény: hogy több mint 30,000 db. elegans kész férfi és női fehérmű mindenféle nagysággal, az érték feleért adatott el. A t. közönség nagyobb kényelme végett levél általi kívánatra a vidék minden városába küldöttek mustrák a kiválasztás megtekintése végett mindenféle fehérműből, vászonból, szebbeliből, asztali ruhákból utánvételt mellett; a mely küldemények meg nem tartatnak, azokórt a pénz a postán rögtön vissza küldetik. — Az eladás febr. 7-én veszi kezdetét és addig tart, míg a készlet el nem fogy.
 Férfi vászon-ingek közönséges 1.70, 2.50, 2.80, 3 frt; finom belöldi vagy rumburgi vászonból 3 frt 40 kr, 4.50, 5 frt 60 kr.; legfinomabb vászonból és battistból 6.50, 7.50, 9 frt; himzett vászon mell-be-toldással 6.50, 7.50, 8 1/10 frt.
 Fehér shirting-inek szép mell-redőzettel 1.80, 2, 2.50, 2.80; angol shirting 3 frt; 3 frt 58 kr.; fehér angol ball ingek vászon mell, elegans kiállítás egyenes vagy kereszt mell-redőzettel 4.50, 5.50 kr.
 Színes ingek jó mosó mustrákól 1.50, 1.80, 2.20; legújabb ang. színes shirting-inek 2.70, 3 frt, 3.50 kr. Egyezőt vászon női-inek 1.70, 2.50, 2.80; igen elegans himzett női ingek 3, 3.50, 4.80; legfinomabb vászonból, elegans himzéssel és csipkézettel 5.50, 7—10 frt; vászon női háló-inek hosszú ujjal, gallér és kszelövel 3.50, 4.50; legújabb gazdag himzész 5.50, 7, 9 frt.
 Női háló-hímzések 1.50, 1.80 és 2.50; finom himzész 2.80, 3.50, 4.50 krig. Igen finom battistból, elegansul 6.50, 8.50 9 frt; fodrász köpeny bő vagy szorós ujjal 4.50, 5.50, 7.50; női nadragok finom perkalból 1.50, 1.80, 2 frt; női nadragok himzész 2.80, 3.50; női szoknyák barehend vagy finom shirtingből 3.50, 4.50; legfinomabb szoknyák 5.50, 6.50, 7.50; női háló-tűközők legfinomabb vászonból hímzész 1.50, 1.80, 2, 2.50 kr.
 Vászón szebkendők férfiak és nők számára, 1 fél tucsat 80 kr, 1, 1.50, 1.80; igen finomak 2.50, 2.80, 3, 4.50 krig; battist vászon-szebkendők 2, 2.50, 3.50, 4.50, 5 frt; kínai battist szebkendők körzettel 1 fél tucsat 2.50 kr. 3 frt.
 1 db 48 rőtűs vászón öngyed széles 17 frt 50 kr. 19, 21 frt; 1 db 50 rőtűs igen finom öngyed széles 23, 26, 27, 31 frt; 1 db 50 rőtűs legfinomabb battist szövet 35, 37, 43 frt; 1 db 30 rőtűs kézi tonásu háló-vászón 9, 10 frt 50 kr, 11 frt; finom fehér perkal rőtű 25, 30, 35 krig igen finom.
 6 személyre asztalműű szixelles abross és asztalkendővel 5, 7.50 krig, finom damastból 9—11 frt; 12 személyre 1 abross 12 asztalkendővel 10—13 frt; atlas-damastból 20—28 frt; 6 személyre lenből 1.80, 2.50 krig; szerveták vagy türolezők, 1 fél tucsat 2.50 egész 3 frt 50 krig.
 50 frtnyi vásárlásnál 12 személyre való asztalműű adatik ráadásul.
 Ingek rendelésénél a nyak bőségének tudatása kértik.
Czim: Central-Depot der kais. kön. aussch. priv. Leinen-Wasche-Fabrik Tuchlauben Nro 11.

SCHLESINGER VILMOS (66—11)
VÁLTÓÜZLETE N.-KANIZSÁN,
 minden nagy városban igen kedvelt sorsjegytársulatot itt is NAGY-KANIZSÁN megalakította.
 Husz havi 5 forintnyi részletfizetés mellett azon kedvezményben részesít, hogy a jegybirtokosa 20 darab 1864-diki állam-sorsjegy nyereményeire, melyek a társulat ideje tartalma alatt kisorsoltatának, igényt tarthat; husz hónapon át rendes befizetés után a résztvevő egy eredeti sorsjegy birtokába jut.
 Különösen: 1864-ki sorsjegy 9 huzására 5 frrtal; Hitelsorsjegyre 8 huzásra 8 frrtal; 1860-iki ötödre 6 frrtal 3 huzásra és husz hónap után a t. cz. résztvevők szelvényeikkel együtt 10 frt vissza fizetés mellett; Salis-sorsjegynél 4 huzásra 2 frrtal; Waldstein sorsjegyre 1 frt 40 krrel 4 huzásra; Rudolf-sorsjegyéért 4 huzásra 1 frrtal és Clary sorsjegynél 4 huzásra 2 frrtal részt vehetni.
 A n. é. résztvevő közönséget tiszteleteljesen meghívja az o tekintetben megkívántató értekezlet végett váltóirodájába N.-Kanizsán a „ZÖLDFA“ szálloda mellett.
 Mindennemű kamatos és kamat nélküli állam- és kölcsön-papírok, földtehermentesítési kötelezvények, sorsjegyek és részvények gyűjtelőke, szelvények, különféle bankjegyek, „ARANY“ és „EZÜST“ pénznemek be- és fölvaltása.

PAUL HALM's Buchergeschäft, Engalgasse Nro 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opern melodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Sena Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn.

(195—12,9)

!! Egy ezüst tallér egy forintért !! (231—12,1)

A cs. kir. vámhivataltól 20.000 porosz tallerért átvett bielefeldi lenárak a bécsbiztos rendelőtől 20.000 osztr. forintért egyenkint vagy egyes összeváltással önkéntesen kiáruítatnak

a cs. kir. kizár. szabadalmazott

LENÁRUK RAKTÁRÁBAN

Goldschmiedgasse Nro 3, im neuen Bazar.

- Egy vég bielefeldi vászon, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 20 tallér helyett csak 20 frt o. 6.
- Egy igen finom bielefeldi vászon, 50 bécsi rőf, 24 tallér helyett csak 24 frt.
- Egy igen finom szövet, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 27 tallér helyett csak 27 frt.
- Egy legfinomabb battist-szövet, 50 bécsi rőf, 35 tallér helyett csak 35 frt.
- Egy szövet, 36 berlini vagy 30 bécsi rőf, 15 tallér helyett csak 15 frt.
- Egy kinemkésített nehéz házivaszon, 30 bécsi rőf, 10 tallér helyett csak 10 frt.
- 12 darab bielefeldi len-zsebkendő, 3 tallér helyett csak 3 frt.
- 12 igen finom len-zsebkendő, díszes szegélyzettel 5 és fél tallér helyett csak 5 és fél frt.
- 12 legfinomabb len-battistkendő, atlasz-szegélyzettel 6, 7 és 9 tallér helyett csak 6, 7 és 9 frt.
- Len-asztalneműk 6 személyre, 5 és fél, 6, 7 és 8 tallér helyett csak 5 és fél, 6, 7 és 8 frt.
- Több 1000 darab battist-clair és linen-kendők finom dús kőzi hímzéssel, darabja 40, 60 és 80 kr.
- Chinaí selymekendők a legújabb szegélyzettel, nők számára, darabja 90 kr.

Mindegyik vászon a legjobb és legazálárabb munkával van készítve; a mindegyik darabra pontosan rá van írva a rőfök száma és az ára.

Egy db igen jó vászoning, mindegyik férfi nagysághoz alkalmazva; csak a nyakmértéket kell tudatni. — 1 és fél, 2 és fél és 3 tallér helyett csak 1 és fél, 2 és fél 3 frt.

Igen finom bielefeldi vászon-íngok, legújabb munka, igen szép mell-redőzettel, 3, 3 és fél, 4 és fél tallér helyett csak 2 frt 80 kr, 3 és fél 4 és fél frt.

Igen finom bielefeldi vászon-íngok, az új divatú kereszt- vagy mellredőzettel 4 és fél, 5 és 6 tallér helyett csak 4, 4 és fél, 5 és 6 frt.

Vászon férfi-lábravalók házi vászonból 1.50, 1.80, 2, 2 frt 50 krig.

Shirting férfi-íngok finom mellekzetekkel, tetzés szerinti szép szabásu és nagyságu 2, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 2, 2 és fél és 3 frt.

Igen szép szines carton-íngok, legújabb mustrájú 1 és fél, 2 és 2 a fél tr h. csak 1 és fél, 2 és fél frt.

Női vászon íngok különféle formával tetzés szerinti nagyságu 1 és fél, 2, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 1 és fél, 2, 2 és fél, 3 frt.

Finom női vászon íngok hímzéssel a csipkével 3 és fél, 4 és fél és 7 tallér helyett csak 3 és fél, 4 és fél 6 frt.

Női háló-íngok finom vászonból 3 és fél, 4 és fél tallér helyett csak 3 és fél, 4 és fél frt.

Finom hímzött női háló-íngok finom vászonból 6—9 tallér helyett csak 5—8 frt.

Női nadrágok finom battistból vagy vászonból 1.50, 2, 2.50, finom hímzött betoldással és csipkével igen elegans 2 frt 80 krig 3 frt.

Női háló-íngók elegans szabással, fenálló vagy lehajtó gallérral, 1 és fél, 2 és fél, 3 tallér helyett csak 1 és fél, 2 és fél, 3 frt.

Ütőnyék hímzéssel a csipkével, legújabb minta, 4 és fél, 6—10 tallér helyett csak 3 és fél, 4 és fél egész 7 és fél frt.

Női szoknyák kurtá vagy uszályos ruhákhoz, finom készítmény 3 és fél, 4 és fél, 5 és fél frt, igen elegans hímzéssel 7 és fél egész 7 frt.

Berlini gyapju-mellény és nadrág férfiak és nőknek 2 és fél, fél és 4 tallér helyett csak 2 és fél, 3 és fél, egész 4 frt.

10,000 rőf háromnegyed széles bielefeldi fehér fonal-vászon, bécsi rőfö csak 35 kr.

20,000 rőf finom shirting, rőfö csak 35 kr.

Az elküldés utánvétel mellett csaközöltek az osztrák birodalom minden vidéki városába 30 frt vászárszámlát 6 darab kendő ingyen hozzá adatik.

CZIM: An die k. k. österreichische und kön. ungar. Leinen- und Wäsche-Niederlage in Wien, Goldschmiedgasse Nro 3, im Neuen Bazar.

MISEMONDO RUHÁK,

pluviálék, dalmatikák, albák, rochetek, velumok, oltárpárnák és terítők stb.

China-ezüst és tüzarányzott

monstranzok, kelyhek, cziboriumok, pacifical gyertyatartók füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó aszessoriummal, lámpák stb.

Egyházi-, ezék- és iskolai lobogók,

baldichinumok és pantifical eszköz, kesztyű infula pastoral, gremial, harisnya, czipó stb.

a leggazdagabban kiállított

ORNATOK,

és minden egyházi szerek legújdnyszob áron kaphatók:

Oberbauer Alajos,

gyáraktárában, váczi-utca 15. szám a. PESTEN.

Arjegyzékek és utasítások kívánatra beküldetnek.

A 19-ik évszázad egyik csodája!

AESTHETIN.

(200-12,5)

Tiszta növényi szer az ósz haj eredeti, a megöszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megöszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövesnek feltúró módon előmozdítására.

Ex Állomány nem érczes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerű alkalmazásu, a hajat nem rontja meg s színe nem változik. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postai elküldésel 1 frt 60 kr. használati utasítással együtt. — Ismét eladók tetemes számban részesülnek.

STARK J. fodrász

Josefstadt, Josefstädterstr. 16. sz. a. Bécében.

Pesten TÜRK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz. a.

A „Med. Wochenschrift“ bírálata:

„Aesthetin“-nak nevezettik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonlító felett azon előnnyel bír, hogy ércsaveréktil menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősitő vegyészénel fogva a kellemest a hasszával egybekötve, a hajat szépségesen s a kieséstől óvja. Minden eszel tett kísérlet kiállotta a próbát, s a használata igen kényelmes.

Dr. Pattison's Gichtwatte

lindert sofort und heilt schnell

Gicht und Rheumatismen aller Art, als: Gesicht-, Brust-, Hals- und Zahnschmerz, Kopf-, Hand- und Kniegicht, Gliederreissen, Rücken- und Lendenweh.

In Paketen zu 70 kr. und halben zu 40 kr. zu haben bei JOSEF WAJDIRS in Gr.-Kanizza.

Es ist die Pflicht eines jeden Menschen, der gelitten und für seine Leiden ein Heilmittel gefunden hat, dasselbe bekannt zu machen; von diesem Gefühl durchdrungen, stehe ich nicht an, zu bezeugen, das Dr. Pattison's Gichtwatte mich innerhalb 36 Stunden von einem Ausserst schmerzhaften rheumatischen Leiden befreit hat.

Mit der Zusammenstellung der Fahrtenpläne meines Guides des chemins de fer beschäftigt, erbeite ich während mehr als 3 Monaten täglich 14 bis 16 Stunden, und seit mehr als 15 Jahren an rheumatischen Schmerzen leidend, griffen dieselben dormalen meine Seite an, dass ich weder sitzen, noch stehen, noch schlafen konnte. Ein Nachbar, welcher sich mit Erfolg der Gichtwatte bedient hatte, rith mir dieselbe an, ich liess sofort ein Paquet holen, legte sie um die Seite und ging zu Bette, den andern Morgen hatten sich die Schmerzen gelindert und am Abend waren sie gänzlich verschwunden; seit etwa 20 Tagen arbeite ich wieder, ohne dass das Uebel sich zeigte.

Ich segne tausendfach den Wohlthäter, dem es gelungen ist, ein Mittel gegen solche Leiden finden, deren unheilvolle Schmerzen einzig diejenigen zu erlassen vermögen, die damit befallen sind; ich rathe allen die an Rheumatismus leiden, die Pattison'sche Gichtwatte zu gebrauchen und ich hoffe, dass sie wie ich von ihren Schmerzen befreit und das Heilmittel verbreiten werden wodurch Sie den Kranken eine Wohlthat erweisen.

Genf im März 1859.
CHAFFARD,
Verfasser des Guide des chemins de fer.
(228—8,1)

ELETBIZTOSÍTÁSÜGYNÖKÖK

kik megfelelő biztosítékkal bírnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozandóni

Lenck Samunál
(183—8) Sopronban.

Bei der am 1. März d. J. stattfindenden von der k. k. österr. Regierung gegründeten und garantierten grossen Capitalien-Verloosung des Prämien-Anlehens vom Jahre 1861 im Betrage von

730 Millionen
983 Gulden

befinden sich unter 400,000 Gewinnen des Anlehens die hohen Treffer. 20 à 25,000, 15 à 220,000, — 60 à 200,000, — 81 à 150,000, 20 à 50,000, — 67 à 25,000, 121 à 20,000, — 90 à 15,000, — 171 à 10,000, 352 à 5,000, 431 à 2000, 783 à 1000, 1500, 400 und 150 6. als nichtester Gewinn eines jeden gezogenen Loses.
Ein Loos kostet 2 fl. 3 Loose 5 fl. 7 Loose 10 fl. 15 Loose 20 fl. 20 Loose 30 fl. 30 Loose 40 fl. 40 Loose 50 fl.
Gewinne werden gegen Einzahlung des Betrages schnell, gewissenhaft und frankirt ausgezahlt. Bestellung der Spielpläne beigefügt, und nach erfolgter Ziehung die Gewinnliste jedem Theilnehmer gratis zugesandt. Man beliebe sich daher baldigst zu wenden an:
H. Bach in Bremen.
(221—3)

Régi

pénzeket,

és mindennemű arany, ezüst és drága-kövekkel kirakott régiségeket; továbbá gyöngyöket, színes kőveket, aranyat, ezüstöt és ásványokat vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája
Pesten, Dorottya u. a. a Lloyd épületben, 14. sz. a.
Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztéku raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, órák és mente-köszvények a legelőszob áron ugyaszerűn egy nagy raktár ásványok, lepkek, bogarak, madárőrök, tojárok és ásványok is találhatók. Lőrelekre szivesen válaszszal és értesítéssel szolgáltak. (198—7)

Für Unterleibsbruchlehdende.

Ihre ausgezeichnete Bruchsalbe hat mich von meinem 23-jährigen Bruchleiden vollständig geheilt. Da mein Bruder auch am gleichen Uebel leidet, so bitte ich um 6 Töpfe halb von der gewöhnlichen Sorte, halb von der stärkern, Obschon wir von den ersten Ärzten umgeben sind, so haben wir noch Keinen gefunden, der einen Bruch so radikal zu heilen im Stande ist, wie Sie. Empfangen Sie dafür die herzlichste Danksagung.
Paris, den 7. October 1867.

Haffter, patissier, von Weinfeldon.

Diese durchaus unschädlich wirkende Bruchsalbe von **GOTTLIEB STURZENEGGER** in Merisau (Schweiz) ist in Töpfen zu 3 fl. 20 kr. österr. Währung nebst Gebrauchsanweisung und Zeugnissen recht zu beziehen sowohl durch den Erfinder selbst, als durch Herrn F. Formaygl, Apotheke zur heil. Maria in Pest.
(212—10,2)

A legnagyobb vászonruha-raktárban váczi utca YPSILANTI-hoz

Pesten.

Kaphatók a legolcsóbb áron a legnagyobb választékban mindennemű kész fehérmeliek, férfiak, urak és gyermekek számára, ugymint:

- 20 ezer darabnál több férfi íngok rumburgi, hollandi vagy írlandi vászonból, darabja 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 8 ft 50 kr, 9 ft, 9 ft 50 kr.
- 10 ezer darabnál több szines férfi íngok, ezor különböző mintában 1 ft 50, 1 ft 80 kr., 1 frt, 2 ft 50 kr, 3 ft.
- Fehér madapolán-férfi-íngok, 1 ft 50 kr, 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50, 4 ft.
- Férfi-gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 3 ft 50 kr, 3 ft.
- Női íngok vászonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. hímexve 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 8 ft 50 kr, 9 ft, schweizai és francia mollustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft.
- Női fűző-vállak (Damen-Mieder) 1 ft 50 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
- Füliget vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 40 kr, 6 éves 1 ft 95 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
- Színes füliget, 4 éves 1 ft 10 kr, 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr, 2 ft, 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.
- Mindennemű téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli cukkok férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.
- Főraktára a legjobb amerikai kriólinának mindenféle szinben 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3—5 ftig. Színes alsó-szoknyák. 4 ft 75 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft — 10 ftig.
- Es sok egyéb kész fehérmelű cukkok, melyekről az Arjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetük. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, és írlandi vászonokban, vége 27 ft, 30 ft, 32 ft, 35 ft, 35 ft, 40—120 ftig.
- Cross-vászon vége 12 ft, 12 ft 50 kr, 13 ft, 14 ft, 15 ft, 16 ft, 18 ft, 20—25 ftig.
- Vászon zsebkendők, tucatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.
- Törülközők, tucatja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12—20 ftig. (92—12,11)
- Színes agyi csannász, vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13—16 ftig.
- Vászon-asztalkendők tucatja 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft 20 kr, 7 ft 60 kr, 8—12 ftig. — Absztrak minden nagyságuan 6 személytől 24 ftig. — Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre.
- Nagy választás égyterítők, pique és tricot-paplanokból, kávé- és csomógendőköl.

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál fehérmelűek roppant halmaza követhetőben oty helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgáltatathatjuk.

Küldeményeket minden irányban utánvétellel még a levél érkezte napján azonnal elküldünk és csomagelátást nem számítunk, ugyasint meg e delécek leghamarább elkészítetnek.

Kollarits József és fia.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész ivon.Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házon borsással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 ft. - kr.
Fél évre: - 3 " - "
Évnyegyedre: - 1 " 50 "

Hirdetések

1 hat hasábos példítorért 1-az5r 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 6 kr.
Helyegülj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A "Nyílt téren"
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: A KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m.-Frankfurt-és Basel-
ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipse, Bern, és
Stuttgarban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Gazdaszati nézetek.

I. gazdaszati pályamű.

IV. A trágya.

A tapasztalat alapján alapuló elvitázhatlan tény, miszerint a trágya a földművelésnél a szükségesek legszükségesebbike; mert a termő föld folytonos termés következtében tápanyagaiból kifogyván a benne helyezett várokozásnak mindig silányabb és silányabb terméssel felel meg. Példa erre Amerikának kizsárolt földjei, melyek csak is józanabbi gondolkodás — szorgalmas trágyázás s ezelszerű vetés-forgás által lón ismét ama állapotba hozva, hogy a bevett magot többszörözni képes. Példa erre továbbá Jethro Tull, angol gazdasz, tekintély rendszere követőinek hűtlensége, kik a termés tényezőitől egyedül s kizárólagosan a munka s gondozást hallották. Belátják s megvallják már most ezek is, hogy a trágya-gödör a gazda megbecsülhetlen kincse, s úgy szólván arany bányája.

Legfőbb törekedése legyen tehát minden gazdának, mennyiségileg legtöbb s minőségileg legjobb trágyát előállítani.

Hogy több trágyát nyerjünk, erre okvetlen szükséges a takarmány mennyiségünkhöz aránylag a lehető legtöbb jószágot tartanunk. Továbbá legyen akár kevés, akár nagyobb számú jószágunk, azokat mindenkor istállón tartjuk s csupán a mozgásért délutánoként hajtsuk ki legelőre. Egész napon át a legelőn tartás nemcsak hogy sok trágyától foszt meg bennünket, hanem a jószágnak is inkább kárára, mint hasznára van; mert ha a legelő jó, úgy pár óra alatt a jószág jólakik, — ha rossz a legelő, úgy ott egész napon át tengődteni ismét csak balgatagság volna. Ugy szintén felednünk nem szabad, — ha jószágunk istállón van, azokat bőven almozni kell — részint tisztaság tekintetéből, részint pedig az állati ürülék összetartással nem bírván, felfogó anyagot igényelnek, s erre legalkalmasabb az egészséges és rothadástól ment szalma.

Térjünk azonban át felvett tárgyunk másodikára és taglaljuk, mint nyerünk minőségileg legjobb trágyát.

A trágya minősége 1. Nagy részben azon takarmány minőségétől függ, melyet jószágainkkal etetünk. Kettős haszna van tehát a jó takarmánynak, mert míg egyrészt jószágainkat kellő erőben tartja, addig más részt a trágya minőségére is lényeges befolyással bír. Szemes takarmány után rendszeren tüzes — növény takarmány után pedig mérsékelt hevű trágyát nyerünk. Például a ló a szárnyasaink jobbára szemes eledelt kapván s így trágyájuk is lényegesen tüzesesebb a növény takarmánnyal élő szarvas jószágánál.

2. A trágya dombok ne kerüljenek szerfelett el, mert ez által az erjedés s ekként közvetve az érelés akadályoztatik, — ugy szintén inkább fák körül ültetése által árnyaljuk be, mintsem hogy a nap hő suga-

rainak kitéve legyenek. Ne engedjük kiszáradni, s főképp nyáron kéthetenként egyszer öntözzük meg. Ezen öntözésre pedig legalkalmassabb a lúgy és trágya lé; mert egy részt tápanyagaiban a trágyát öregbíti — másrészt a kiszáradás ellen védi.

3. A trágyát állat-, növény- s ásványországból nyervén — iparkodnunk kell, hogy mindezeket egyvelegbe hozzuk. Így például szarvasmarha-, ló-, sertés- s baromfi ganajt; nem különben kerti hulladékokat mint tök, ugorka, dinnye-indák — burgonya szár — káposzta csutka, gyom, gaz s c. ff úgy végül hamu, mész, só s udvar-söpredék együttesen engedjük az erjedésnek át.

4. A trágya csak érettségével érte el ama fokot, melyben a kívánalmaknak megfelel, mert azt monaja Frenzel egyik jeles gazdaszati munkájában „Félérett vagy szalmás trágyát a szántóföldre vinni épen annyi, mintha a lónak zab helyett csak zab polyvát adnánk.“ Már pedig ilykép háromszoros volna a veszteség, mert múlik az idő — pazaroltatik az erő s semmibe vész a fáradság. Azonban a trágya érettségi fokát elérve — túlérik: a midőn is fokozatonként hatályos erejéből veszít.

Helyén találom itt néhány sorban a trágyázás mikéntiségéről is megemlékezni. A trágya, mihelyt kihordott, azonnal elteritendő s mulhatlanul alá szántandó. Ha azonban a trágyázás oly időszakban történik, midőn közvetlen leszántani nem lehetne (pl. télen) úgy ne teritessék el, maradjon inkább apró kupacokban mindaddig, míg az alászántás lehetővé lesz.

Mint hogy pedig egy szekér trágya közép trágyázással körülbelül 12 □ ölet terit be, úgy egy 1200 □ holdra 100 szekér trágya szükségeltetik.

LIEBALD BÉNI.

Királyi Pal Letenyén.

Lapunk előbbi számában jelezve volt, hogy a zalamegyei letenyei követválasztókerületnek két izbeni országgyűlési követo s jelenleg harmadszori követjelöltje Királyi Pál ur február 25-én Letenyén választóihoz követendő politikája tárgyában beszédet fog tartani, melynek megtörténtéről következőleg értesítettök bennünket:

Köztiszteltető követjelöltünk Királyi Pál ur febr. 24-én a déli vonattal érkezett Nagy-Kanizsára, a vasuti indóháznál több kitűnő olvbarátja és tisztelői várták. Estére Rigyáczra ment Pallini Inkey Kálmán ur vendégszerető körébe, hol a szép számmal összejött megyei intelligens vendégek hazafias szellemmel kedélyesen töltötték az estét. Reggel murakereszturi apát Etl István ur ó nagysága négyes fogatán haladtak Letenyére, — hol a választókerületből roppant számmal várták már a követjelöltet, ki a tisztartói lak előtt a szabadban tartotta két óra hosszáig tartó beszédjét, — melyet

igen sok helyen megéjeneztek s helyeselték. A deakpárti szellemben tartott jeles beszéd tartalmát nem fejtegetjük, csak annyit mondunk, hogy méltó volt a jeles publiczista fenkölt szelleméhez, oly meggyőző argentámmokkal élt, hogy e beszéd méltán áthatotta a jelenvoltagekat, s a bizalom irányában s a politikája iránt rendületlen lón.

A közörmöt szült beszéd után ősi magyar szokás szerint diszebed tartatott, a helyiség szűk volta miatt 60 teritőkre, melyen a lelkesítő toasztok sorát apát ur nyitotta meg éltetvén a Felséges királyi párt s Királyi Pált, voltak felköszöntések Deák Ferenczért, a miniszterelnökért, egyetértésért stb.

Párttűntetésnek még árnya sem volt, oly szép egyetértés és közlekedéssel tartott valamin a beszéd, úgy a diszebed is.

Királyi Pál ur a választó-kerületben körutat tevén, pénteken délben Alsó-Domboruban volt, szombaton pedig M-Kereszturban Etl István apát ur vendégszerető házában tartatik tiszteletére diszebed, hová számosan jelentek meg, melyről azonban a jövő számunkban adunk bővebb leírást.

A Kisfaludy-társaság közlése.

Február 14. 1869.

Midőn a politikai gyármunkásság gőze fuválja körül a társadalmi élet legfelsőbb rétegeit épen úgy, mint a legalantabbakat, midőn program és brochura az egész világ, nem a leg-haladatosabb feladatok közé tartozik egy költő kegyeletére, a széptudomány felvirágoztatására alapított egyület közállását regisztrálni. — De a kik a nemzeti fogalmával tisztában vannak, azok elismerés- és méltánnyalással olvassák soraimat, melyekkel csak halvány viszfényét adhatom a f. hó. 14-én tartott Kisfaludy-ünnepélynek.

Toldy Ferencz másodolnók, a nemzeti irodalom-történet megteremtője nyitotta meg az ülést. Történeti ihlettséggel a múlt emlékeinek olragadtatásával pillantott vissza a korra, a politikai körülményekre, a nyelvtani ziláltságra, melyek közt a nemzeti költői genius megteremtője a lyrai capacitas, a drámai alakító erő, Kisfaludy Károly föllépett, elmondta a viszonyokat melyek a Kisfaludy-társaságot megteremtették, és a mely már évtizedeken keresztül örködik a legszebb eredmények öntudatával a nemzeti nyelvkincs, a nemzeti nyelvfeljölés postulatuma fölött, végül, minthogy az anyag a legtevékenyebb rugója a szellemnek, azon némos indítványt tevő, hogy az ország menyasszonyai, mielőtt a frigy oltárához lépének tegyék le filléroiket a Kisfaludy-társaság „szép” nek áldozati oltárára. — S most épen a nők az élet szépei vannak arra hivatva, hogy a művészi szép magasztos oszmójét megalkossák.

Ezután Gregus Ágost titkár jelentése következett a társaság lefolyt évről, midőn itt egy részről fájdalom fogja el koblunket, hogy szép tudományunk legjelesbjei elhagyva hivatásuk zászlaját, a politika lobogója alá esküdtek, ezek meg sem is igen akarnak emlékezni a társaságról, (Jókayt, már van négy éve, nem láttuk a Kisfaludy-társaság gyűlésein) másrészt pedig tisztelőtünk adóját röjjük le Szász Károly iránt, ki daczára, hogy buroaukrata, hogy pap, hogy országgyűlési képviselő, hogy journalista, mégis a legszorgalmasabb tagjai közé tartozik o szép tudományu körnek, ott a Nibelung ének, Mi sautrope, ott van számos lyrai újabb dolgozata.

A titkári jelentés egyéb részletei után Vadnay Károly lépett a tribünre, ki mély érzéssel olvasta föl „Tompá Mihály” emlékeztetőt Lóvay József tagtól.

Ezen emlékeztető minden tekintetben correct levén, nem szonvedett azon álszerénykedők hibájában, miben emlékeztetőjeink legtöbbjei sínlódnak, t. i. a tudicsérásban. Igaz ugyan, hogy az emlékeztető nem kritikai mű, és nem is igen kell árnyoldalaival foglalkoznunk, de a méltatásban és az igazság vezérléte alatt kell a tudicséráso nagyon hajlandó tollainkat vezérelnünk.

Tompá Mihálynak, mint költőnek legjellemzőbb vonása az, hogy költőink közül egyedül ő az, ha futó pillanatot votnunk működésének összeségére, ki az életkorral arányosan haladt poétai facultásában, a többiek egy „non plus ultra” érnek el, és ezen idő után mindig, mindig közelebb jönnek az emberiség mindunnapiabb gondolkodásához. A magyar zamat, az élővezető nyelvtisztaság, az emelkedett költői dictio, a nemzeti eredetiség méltatása volt emlékeztetőnk kritikai részének legfőbb tárgya. Nem felejtette el őt, mint embert, mint család-apat, mely utóbbi mily nagy befolyást gyakorolt költői hangulatának elegiai kifejezésére, elmondta viszontagságtoles életét, míg végre két évi haloklás után önmaga kívánatára: „Fölfelé, csak fölfelé” hagyta el az életet, ama gyönyörű három elegiával, melyet az őszhöz, a repkényhez és gyermekéhez írt.

Meghalt mint ember, de mint költő élni fog örökre

Most Gyulay Pál olvasta föl Szász Károly „Öreg kertész” című költeményét, melynek címénél — őszintén megvalljuk — szép rományok jogosítottuk fel magunkat, eszünkbe jutott Beranger „Vén kabát”-ja, azt hittük, hogy valamin az, úgy az „Öreg karszék” is egy nevezetes korzaknak szemléltője, azonban csalatkoztunk, mert az volt az egész, hogy a nagyatyja is, ő is, meg a fia is azon a karszéken pihent. Szász Károlytól most várunk, nem pihonást, no de szegénynek megbocsátható, hisz ugyis ő legelőbbet munkálkodik itóink között, hát csak pihenjen

Most az őz, tovékeny Horváth Mihályt látjuk föllépni, ki harsogó éjének közt kezdi meg „Zrinyi Ilona, életrajz” című értekezését, melyben nem tudjuk, a történelmi adatokat-e, a művészileg szép előadást, vagy a dictiosus nyelvet méltassuk-e inkább, míg az adatok felől emelkedünk, olragad bennünk a nyelv classikus emelkedése, a hang tisztasága, ha a nyelv e szakavatott drágakövezését vizsgáljuk, bámulatra ragad a tartalmasság, melyet bírázko kerettel övoz a nyelv e csinos hangnaji alkalmazása. Önkénytelenül eszünkbe jutott az a gondolat, vajha Szalay László birt volna e Horváth Mihályi nyelvvél ?!

Keresztül megy e sokat szonvedett nő életén a munkácsi vártól kezdve a drinápolyi szerencsétlen napokig, hűen kíséri akkor is, ha a családi élet szerencsés boldogtalanságában kűzköd, hűen akkor is, ha mint a politikai élet harcsondja lobogtatja a szabadság zászlaját.

Nagyon szép és érdekes, de még sem szép-irodalmi történet volt az onlítottom értékezés.

Allig, hogy elhagyta a tribünt koszorús történetírónk, a híros comicus, Szigethy József váltotta föl, ki ügyes, találóan ostorozó, az érzéseket hatalmasan kifejező szinészti pathossal olvasta föl a „Gavallér politikusok” című szatyrát. Tartalma a következő:

Ostorozza mindazon egyéneket, kik ahhoz fognak, mihez nem értenek, és ez az asylum rondesen a politika. Föllálit két szélsőséget, ugyanis egy provinziális dandyt, kostótk, eskákány, nagy vörös tollal, ki-ugyanaz mindíg

(Szerkesztőségi példány.)

már az eleje is hibás, szerző Alsó-Lendvát Göcsejbe helyezi, s Göcsejnek határát Kerka, Zala, Mura és Válicka között teszi, — holott ha Zalamegyében léte alkalmaival kissé figyelt s kérdőszózkodott volna, mindenkitől megtudhatta volna — hogy a Göcsej Szala, Kerka és Válicka folyók között terjed el, s fővárosa, Zala-Egerszeg és nem Alsó-Lendva — mint ő állítja — mert ez már a Kerkánál tul esik; az ezen leírásban olvasható történeti adatokat pedig egytől egyig mind az én „Alsó-Lendva” című cikkemből csenté, mely cikkem a „Vasárnapi újság” 1854. évi folyamában 381-dik lapon volt közölve, a ki nem hiszi, vesse össze Szomor művét az én 1854-ben megjelent cikkemmel. Alsó-Lendva történetének kiderítésében én már két év óta buvárokodom, ezen okból megszerzem magamnak következő műveket:

1. Itinerarium Antonini. — Berlinből, kiadta Parthey és Pinder 1848-ban.
2. Schönleben: Carniola antiqua et nova. — Labaci 1861.
3. Muchar: Das römische Noricum. — Graz 1826.
4. Schönwiesner: Antiquitatum et Historiae Sabariensis Libri octo.
5. Atlas antiquo D'Anvillanus (térképek).
6. Dr. Fridr. Kruse: Atlas zur Übersicht der Geschichte europäischer Länder. — Halle 1827.
7. Tomka-Szászky: Introductio in Geographiam antiqui et medii aevi. Posonii 1781.
8. Severini: Commentatio historica de veteribus incolis. Sopronii 1767.
9. Timon: Smago antiquae Hungariae 1762.
10. Carl Schmutz: Historisch topogr. Lexicon von Steiermark. Graz 1822.
11. Bel Mátyás: Notitia geogr. Hung.

és még másokat, melyeknek nyomán már megkezdém Alsó-Lendvának történetét megírni Krisztus születésétől kezdve s ennek nyomán elmondhatom, miszerint Alsó-Lendva oly szép mulattal dicsekedhetik, s története oly dicső, oly vonzó, mint kevés városok hazánkban. A rómaiak idejében Halicanum, Alicanum és Olimacum volt neve, nem egyszerre, hanem századok múlva; Atilla halála s a hunbirodalomnak felbomlása után a frankok alatt a folyó partján ültetett magas hársfáktól Lindau, Lindbach nevet nyert s német nevet nyert s német neve maiglan is Unter-Lindbach. — Feasler szerint Geschichte der Ungarn 8-ik kötet 486-ik lap a) jegyzés 1546. évben könyvnyomda is volt Alsó-Lendván Teleky Hunyadyak kora műve szerint a dicső emléktű Hunyady Mátyás király 1480. évi augusztus 28-án Alsó-Lendván mulatott stb. nagyon zokon esik tehát, midőn valaki avatlatlan kezökkel az én cikkemnek felhasználásával, tehát plágium elkövetésével előz meg Alsó-Lendvának imigye-amigye összefűzött történetét közlésében s épen olyan, a ki Alsó-Lendvának se múltját, se történetét nem ismeri, pedig Szomor Károly nem ismeri, amint ezt ezen műve is igazolja.

Kedves szerkesztő barátom! Ismert loyaltásodtól megvárom, miszerint ezen — nem anynyira csáfolatot, mint helyreigazítást és felvilágosítást becses lapodban közölni fogod.

Egyházasbúkkii
DERVARITS KÁLMÁN
a „Zala-Somogyi Közlöny” munkatársa.

Heti szemle.

Február 26-án 1869.

(B-fi.) Zagrásban nagy előkészületeket tesznek a királyi pár fogadására. — Mérey Miklós Pesten agyonlőtte magát. — Ő Felső az ideai udvartartási alaptól 60 ezer forint engedélyezett a nemz. színház számára. — Szászország betiltotta a magyarországi szarvasmarhák bovitelét. — Bécsváros közvagyona 19 millió forint, adóssága hatodfél millió forint. A közhelyek 20 millió értéket képviselnek. — Nagy Jakab Páriában tíflikózik — a pesti koronázási halom azétherdása ellen ő Felsőségnek semmi kifogása nincs. — A „Haza” biztositó-bank márcz. 10-én tartja közgyűlését. — Radeozky hadihajó a loainai vizeken légbe repült. — Marczibányi Antal 2

ezer forintot küldött az akademia-építlet ledgett tetőzete felépítésére. — Az izr. congressus vége felé jár teendőivel. — Dobroczon város az otti főiskolához 10 éven át 10,000 forint ára téglát adományozott. — Az adóhátralék után késedelmi kamat fizetottek, az előfizetők pedig elöngedésben részesitottek. — Haulik bibornok jobban van. — A franko-magyar bank megalkult, elnök Gr. Károlyi Ede. — A P. N. felszólal Szemere Bertalan iratainak összegyűjtése érdekében. — Aradon állandó színház építése tervezottek. — Kiss József olasz alezredes s menekült febr. 17-én érkezett Debreczenbe. — Egy ójszaki vaspályai hivatalnok 260 ezer forinttal megszökött. — Berlioz beteg.

Hirek.

— Biztos forrásból értesültünk, hogy ő Felsőge a Királyné Zagráb és Fiumében, utazta közben, mártius 8-án a nagykanizsai indóházánál több percig időzni kegyeskedvén, fényes fogadtatására történnek előkészületek.

— Budafán, Zalamegyében s nem Vasmegeyében — mint a bécsi lapok s általok több magyar lap is hozá — jelentékeny terjedelmű közönmedonozott fedoztek fel. A közön néhol alig van betakarva földdel; terjedelme 1500 holdnyi a Kanizsa-Pragerhof közötti vonalon. Kraljoveczi állomás mellett Zichy István Budafa birtokosa szakértőt kérvén fel azon telep megvizsgálásához, az több furatást tett, melyekből kiderült, hogy a telep 8-10 lábnyi vastag s legalább is 128 millió mázsa szót-barna szonot tartalmaz, mely minőségre nézve a köflachi és traunthali szonot határozottan fölülmulván, jelentékeny szonogátot tehet, mint a már kiépített, mint a még építendő vasutaknak s az ottani gőzmalmoknak, hámoroknak, cukorgyáraknak stb. Hazánk ipar mozgalmaiba tehát ismét egy jelentékeny forrás kínálkozik; de hogy ki s mire fogja azt is felhasználni? nem tudható. Most ugyyan már a bécsi lapok hirdetései közt mint eladandó üzletanyag szerepel az egész telep; bővebb felvilágosítást csak Bécsben lehet nyerni s hihetőleg, hogy akár magán vállalkozó, akár valamely társulat fogja megvenni, ezen közönteleponok sem fogunk többet köszönhetni, mint a többeknek, melyek felett bécsi üzerek s kereskedők rendelkeznek.

— A z o n b i z o n y o s Hartmann nevezett soproni illetőségű egyén, ki Gődöllön azon okból fogatott el, mert a királyi udvarba tolakodása gyanut gerjesztett, Postmogyo főorvosa által megvizsgáltatván, csakugyan melancholicus örülnek bizonyult. A vizsgálat alatt igen csendesen viselte magát, s mihelyt azonban a hozzá intézett kérdések azon térró vitettek, mely az ő agyrémeivel volt kapcsolatban, s melyek az ő álomlátásait képviselték, igen nyugtalaná vált, s mintegy fanatikus átzellemültséggel erősité csálhatatlanságát. — Szülőhelyére Sopronba kisérteottek, s miután örültség nem veszőlyes, szabad lábban hagyatván, rendőri felügyeletet kérték ki részére.

— T ö b b e n kérdést intéztok hozzánk, mi van a N.-Kanizsán létesítendő s Ranolder János püspök ur ő excellentiája által 38 ezer forinttal dotált apáczai zárdakérdésével? Feleletül egyelőre adhatjuk: hogy a képviselő testület egy bizottmányt nevezett ki, mely egy tervet s ezzel költségvetést készítsen s elfogadás esetében azonnal ő excellentiájának terjesztottek fel. Ugy látjuk azonban, hogy az úgy lassan halad előre!

— S o p r o n m e g y e b e n a lővői választókerület febr. 14-én mutatta be a deák-párti jeölt Ürményi Miksa magát választói egy részének. A kerület, hogy irányában tisztelottek megmutassa, azon uton, melyen jövedél vala, összegyűlt és sorakozott. 9 órakerkezett meg az ünnepelt Salamonfára. Röviden üdvözöltetett és a monot megindult. Megnyitotta azt 160 délczeg lövas legény, köztük több zsidó atyafi, Fohérgatya s lobogó ingben, pörge, felszalagozott kalappal Szakonyokon ftdő Szabó István helybeli plebános s esperes ur szép beszéddel fogadt, melyre ő ékesen válaszolt. Rövid társalgás után

Bükre ment, hol az érkezőket t. Gonzalles Károly ur, a cukorgyári igazgató fogadta, és a szorény villásorogulati után Bük mezővárosban át Lőcs községbe jutott, innen s tefelő vissza Bükre Itt nagy tanácskozomány tartatott mintegy 600 választó jelenlétében. Ezt követő a lakoma, rendezve a szivélyes háziur által, melyet fűszerezett a sok, azobbnél szebb felköszöntés.

† M ő l y megilletődéssel jelentjük, hogy nagyméltóságú Sz e n o c z y F o r e n c z szombathelyi megyés püspök ur a kitünő főpap, jeles hazafi és nemcsakéltű emberbarát február hó 19-én esti 7 és fél órakerkezett elni. A boldogult született Szombathelyen az 1800-dik évi sept 17-kén tanulmányait szülővárosában és Pesten végezvén 1821-ben a szombathelyi papneveldeben tanulmányi igazgatóvá lön. 1823. pappá szentelotett s mint a seminárium tanára működött. A tanári pályán szerzett érdemeinek méltánylásául szentazéki ülnökké, majd házasági védővé, utóbb kanonokká, s végre az 1852. évi szept. 4-kén püspökké nevezotett ki; püspöki székét 1853. júli. 4-én foglalta el. 1868-ban val. belső titkos tanácsosi méltóságra is emeltottek. Bönne az egyház, a tudomány és a haza egy kitünő bajnokát vesztette el. Áldás poraira! V. L.

— A c s u r g ő i s t a r á n y i uradalmi fiataliság által febr. 1-én rendezett zártkörű tánczvizsgalom mikénti lefolyta becses lapjának f. évi 6-dik számában I. Gy. ur által ki a mulatságban személyesen is részt vett közöltetett; alulrit csak annak 19 frt 2 kr. tisztá jövödelmét, hozzá nyilvánosságra, mely összeg a rendezőség által az illető özléra leandó fordítás végett. Főtisztodó Verbay István evang. lelkeáz urnak lett közbesitve.

Singer ur — jövőre ha valamit a n. t. közönység tudomására kíván hozni — szerezzen előbb alaposabb tudomást arról — miről irni szándékozik! — Csurgón, febr. 23-án 1869.

N. I.
— Gróf Széchenyi János ur ő mltga szelemus leányát, Máriát sárdi gróf Somsich József fia Imre eljegyezte. Áldást kívánunk a szent frigyre!

— N.-A t á d mezőváros elöljárósága felfogván a népnovelés fontosságát, iskolája javára a farsang utolsó napjaiban tánczvizsgalmat rendezett. Ez 133 frt 75. kr. tisztá jövödelmet eredményozott Voltak, kik a ezöl szentséget tekintve, ehhez fölös fizetésekkel járultak; de mindenek előtt hálás tisztelottek kell említenünk az adakozásban kifogyhatlan mikoi Somssich Imre gróf urat, ki a ezléra a rendezőknek 100 frtot ajándékozni méltóztatott. Kedves kötelönségünköt érezzük lerohathni, midőn a nemos grófnak, ki játékon ysárgát s tanodával nem most érozoteti először — a nyilvánosság előtt hálás köszönöttenket kifejezzük. Az Isten a népnovelés és haza javára sokáig éltesse!

— Zalamegyő 47 frt 50 krt küldött a budai népszínház segélyezésére.

— L a p u n k nyilttéri rovatában hozzuk a jeles orvos Ócsváry Ede ur jelentését, melyszerint márcz. 1-től kezdve 15-ig Nagy-Kanizsán tartózkodik, a városi templom melletti Vértessy-féle házban, hol a bejárat külön van. Ajánljuk Ócsváry urat mind helyben, mind vidéken lakó oly illetők figyelmébe, kik orvosi tudományát s tapasztalatait igénybe venni kívánják.

— K a n i z s a. A bajcsai iskola építésére adakoztak még a következők: Babócsay György 2 frt. — Polák Vilmos 50 kr. — Singer Samu 50 kr. — Stera és Pollák 1 frt. — Schwarz 1 frt. — Weiss M. 1 frt. — Dobrovics Döme 1 frt. — Markbreiter Jakob 1 frt. — Lippica Gyula 50 kr. — Neusiedler Pál 1 frt. — Ollop Samu 50 kr. — Matulnik Antal 1 frt. — Volff István 50 kr. — M. W. 50 kr. — Zerkowitz Zsigmond és társa 5 frt. — Axenti (György) 1 frt. — Dervarits János 20 kr. — Weber Wilmos 1 frt. — Benczik József 50 kr. — Nagy Károly 50 kr. — Blau Pál 1 frt. — Plichta Károly 20 kr. — Oroszváry 50 kr. — Kecskeméthy Albert 1 frt. Összesen 22 frt 90 kr. — Ezen összeg az előbbi 77 frt 40 krhoz adatván, a főösszeg lesz 100 frt 30 kr.

Bátorkodom ozuttal egyszerűsmind közöztetni azt, hogy a gyűjtőiv általam a tekintetes fő-

szolgabírói hivatalnál tétetett le, így tehát a további adakozásokról számadás engem illetni nem fog.

Most pedig fogadják a nemosleltű adakozók a mult szimban tolmácsolt halanyilatkozatot, s lapok tisztelt szerkesztőjének pedig a segélyzettok nevében legyen szabad szives közlésoért köszönöttemet szavaznom.

OROSZVÁRY GYULA.

Irodalom.

— (Korszerű munka.) „Alapszabálytervezetek. Vidéki bankok, takarékpénztárak, részvényekre alapított ipar-vállalatok és önszegélyok egyetok számára.” Szerkesztette: Német Imre, titkár a földm., ipar- és kereskedelmi ministeriumban. Kiadta a Posner-féle nyomda részvény-társulata. A 105 lapra terjedő, igen cainosan kiállitott munka nagy hézagot fog pótolni, mert utmutatóul fog szonogálni minden keletkező részvény társulatnak, nehogy az életbeléptendő vállalat a rosszul, vagy hiányosan szerkesztett alapszabályok miatt késeletottek szenvedjen. A munka a legilletékesebb kézből származik, mert szerzője, mint a főnöczimzett ministerium kereskosztályának titkára és a részvény-társulatok előadója, legjobban ismeri az 1840-ik évi XVIII. t. cz ido vonatkozó szakaszainak hiányát és azon vezér-elveket, melyek ezen hiányok pótlására a jelenlegi kormánynál megálapítottak minöl fogva ezen munka biztos kalauzul szolgálhat mindazoknak számára, kik hivatal vannek vala mely részvény-társulatnak alapszabályokat köszitoni. A kor- és özleszerű munkát ajánljuk az illetők figyelmébe.

Nyilt pósta.

— Sk. L. Perlak. Köszöszöggel megteszük; viszont kérjük az igérot beváltását.
— Sz. Kecskemét. Megküldöttük.
— B. J. Balaton-vidék. 75 kr. az egész; alkalmilag kérjük az előbb-tél összeggel szives beküldését.
— S. Galambok. Azonnal postára tettük mind a két számot; 30 krt kérünk beküldeneni.
— H. S. Orda. A borsal kívánalom s erint mint pályamű meg fog jelenni.
— K. L. Pápa. Január 23-kán kelt levelét már nem hozhatjuk, megkésőt A másik is jó.
— N. A. Pécs. Az emlékkönyv szerkesztés- és kiadásáról semmit sem tudunk. Többre uozva intézkedünk. Ő dözölünk!

Nyilt tér. *)

Nincs többé méli- és gyomorgörcs, ugyesinte havi tisztulást megelőzni szokott kínzó fájdalom!

Méhmetezés haviltisztulások korszakában a nőknél!

Millió és millió nők vannak, kik a havi tisztulást megelőzőleg iszonyu kínos fájdalmakat éreznek, s meg sem gyógyítatják magukat! Miért? Ártatlan szemérmők miatt! — Miután orvosi tapasztalatból tudom, hogy ezen okból származik többnyire a nőknél — folytonos szenvedésök mellett — a fehér fojás és magtalanság s egyéb méhbajok: oly biztos szert kívántam nekik nyujtani, melyek ezen bajokat bizonyosan oltávolitják. Azért kik orvosi tanácsommal élni kívánnak, díjazott névtelen levelekre is, vagy vidékre postán utánvét mellett nekik biztos gyógyszeremet utasításommal együtt a legnagyobb titokban tartás mellett megküldendem.

Folyó évi mártius 1-től 15-ig N.-Kanizsán fogok tartózkodni

a főtuczán, Piaristák temploma mellett levő Vértessy-féle házban, — ahol Mikolásch fénykép-irodája van.

A bejárat külön van.
Debreczen febr. 17. 1869.

ÓCSVÁRY EDE

orvos és szülész, s n. kír. term. tud. s több tud. társulat tagja.

*) E rovat alatt közöltékért felelő szert a vállalat a Szark.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. február 27-én.

Lefolyt héten a gabonafelvetben éleknébb behozatal fordult ugyan elő, de az ár 10 percenütt lejobb szállt, mit azon körülménynek tulajdoníthatunk, mert a külföld szükségletét nem érezteit velünk oly mérvben, mint ezt különben vární lehetne.

A munka erőik igénybe vétetnek, a kora tavasz életei őlt mindenbe.

Piaozli heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, február 27-én.

Alsó-ausztriai mérőszükent.

Termények: Buzsa 83-85 fontos 3 frt, 65 kr. 1 frt 85-88 fut. 4 fr. 25 kr. 87-88 fut. 4 frt 40-50 kr. Rozsa 78-79 fut. 2 fr. 70 kr. 79-80 fut. 2 fr. 80 kr.

Árpa serfőszükent, 70-71 fut. 2 fr. 50-75 kr. 71-72 fut. 2 frt. 80 kr. Árpa közönsegős, 65-66 fut. 2 fr. 20 kr. 67-68 fut. 2 frt. 35 kr. Kukorica 2 frt 25 kr., 2 frt 30 kr. Kukorica olasz (cainquantia) 2 frt 70 kr. Zab 44-45 fut. 1 frt. 70 kr. 46-47 fut. 1 frt 75 kr. Pohanka 66-68 fut. 2 frt. 60 kr. 60-65 fut. 2 frt. 75 kr. Passuly fehér 4 frt — kr. Passuly, tarka 3 frt. 60 kr. Széna mázsa. — frt. kr. Szalma — frt — kr.

Bécsi pénzfolyam, febr. 27.

5% metaliques 62.55; 5% nemz. kölcsön 69.15; 1860-ki álladalmi kölcsön 89.20; bank-részvények 7.25; hitelintézeti részvények 292.40; London 122.60; ezüst ágio 120.60; arany darabja 5.79 1/10 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé d. u. 2 óra 22 perc.
Bécs este 9 óraker.
Bécs reggel 7 óra 15 perc.
Triest este 7 óra 45
Triest d. u. 1 óra 50
Barcs este 9 óra 25
Barcs reggel 8 óra 56
Barcs délután 2 óra —
É-k. N.-Kanizsára Buda felől reggel 6 óra 6
Bécs d. u. 1 óra 20
Bécs reggel 8 óra 20
Triest este 7 óra 30
Triest reggel 6 óra 25
Barcs délbán 12 óra 52
Barcs d. u. 1 óra 44
Barcs este 7 óra 20

Heti naptár.

Február 28-tól mártius 6-ig 1869.

Hét- és hetnap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Uj.
	Jézus ördögöt öx ki. Luk. > I. 14-28.		
28 Vasárnap	C 3 Román	C 3 Oculi	
1 Hétfő	Albin p.	Fejérke	
2 Kedd	Simplic	Simplicius	
3 Szerd.	Bőjt közepe	Gunda	
4 Csütörtök	Kázmér	Kázmér	
5 Péntek	Adorján	Janó	
6 Szombat	Frigyos	Frigyos	

Felölös szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

Üdvözlét! Köszöntve
a népgazdasági korszellemről!

TRAUGOTT FEITEL, első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállító-üzlete

Bécs, Kärntnerstr. 57. és Kärntnering 2. gegenüber dem Drascho-Haus.

Tárgyak és áruk minden különbség nélkül, melyek az összes hírlapokban előjárnak, alulírott által ugyanazon minőségben és azon ártért megszerezhetők, azon különbséggel, hogy a csomagolásért mi sem számítottatik.

Ezen tárgyaknak, mint ajándékoknak egyuttal megvan gyakorlati értékük, mint. (237-12,1)

Ezen mechanikai ugynevezett örökös nap-tárok különösen pontos és csinosan kiállítva, a férfi és női órákon mint érmek viselhetők, az egyik oldalon mechanikus által a nap és éjféli hosszát, a nap felkeltését és lemenetét, a másik oldalon a folyó hetet és hónapot mutatják. — Egy darabvalóilag aranyozott 45 kr. egyszerűen aranyozott 25 kr. egy drb. kőszáras 10 kr.

A varráshoz igen szükséges az ujon feltalált varró-berendező gép, melylyel a vak is egy perc alatt a legfinomabb varrótűbe a szálát befűzheti. — Egy tünységű szelencze ára csak 39 kr. 100 ang. szab. varró-berendező darab jobb aczéltől 20 kr.

Egy likácsos szerkezettű angol fésű minden a mai napig készített tálmányt a háttérbe szorít. — A kés élét 3-4-szeri fésű után élesse teszi, a nélkül, hogy karc volna. — Egy darab ára 30 kr.

Egyetemes hőmérőt és légmérőt exzisztáló lappal, csinos tokban, hási szükségletre felüggeszteni, vagy utazásra, bizonyára mindenki fog magának szeretni. Egy darab ára 35 kr. Szemüveg és egyéb optikai tárgyak.

Angol tolikós bászmeri aczéltől 2, 3 vagy 4 késsel. Ciontal 15, 20 kr. — Gyöngy-nyálával 40 és 50 kr. pecsétnyomóval és két betűvel 60 kr. 1 darab gyöngyanya 4 késsel 1 ft 20 kr.

A csodamadar aranyozott ércből a kedves ifjúságnak most a legszebb mulatsága. A tavaszi énekesek dalait családiaság utánozza. Egy darab ára 20 kr., egész hanggal 60 kr.

Egy látna magica lirtokában mindenki büvös. Egy díszes a egyuttal ifjú és öregnek felvilágosító játékszert, mely 72 különféle nevezetes személyiségeket minden tetzés szerinti helyre büvöl, a társaságokban kedvesen fogadtatik, 1 db. a hozzátartozókkal 80 kr., nagyobb 1 ft. 20 kr. még nagyobb Nr. 3, 1 ft 50 kr.

Egy kosárka — illat-szerekkel és szappannal megtöltve — gyümölcsöket képeznek. — Háromféle nagyságban egy-egy darabja 50, 70, 80 kr.

Egy gyűrű új aranyból 50 kr. Legújabb ékszer-tárgyak (neon bronz) dupla új aranyból készíttve. Melltől, 1 db. csinos tokban, 30, 40, 60, 80 kr. — 1 ft.

1 pár fülfüggő fekete románczezal aczélt vagy totzés szerint 35, 50, 80 kr. 1 ftig.

Csinos ajándék egy gyűrű egyes aranyból minden db. megbélyegezve. 1 nő-gyűrű totzés szerinti szinű kövel 1.50 kr. 1 női pecsét-gyűrű kövel 1 ft 80 kr. 1 férfi — 2 ft — kr. 1 db. két betűvel véve 3 ft 50 kr.

TRAUGOTT FEITEL

első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállító üzlete, Bécs, Kärntnerstrasse 57. és Kärntnering 2. gegenüber dem Drascho-Haus.

LAKATOK.

Legújabb betérés a tüzbiztos szab.

Lakatok

1 db. kis 1 50 kr.
1 db. nagy 1 ft.
Eszernyök, alpacca 2.40, félselyem 3.80, selyem 6.50, mindkettő fanyélt és aczélt alappal 3 ft 80 kr.
Karporeczek tömör 1 drb. 1 ft 1 ft 50 kr.
Érmek, véve, románczezal 10, 20, 40, 60 kr.
Óraláncok, új párisi 30, 50, 90 kr.
Nyak óraláncok, románczez gyűrűvel díszesen kiállítva 1 ft 60 kr.
Aczélt óraláncok rövidke 10, 15, 30kr. Nyakláncok 30, 70, 90 kr.
1 pár készlegomb 25, 35, 40 kr.
1 db. mellgomb 3, 8, 15 kr.
1 db. gallérgomb, csont 3 kr. aranyozva 6 kr. — gyöngyanya 9 kr.

Varróeszköz csinos bőrládában, mely áll 1 olló, gyűszű, tűtartó, körömápoló, fűző, kés, lyukfűző stb. 60 kr. — kétszer ilyen nagy 1 ft 20 kr. még csinosabb 3 ft.

Ezen tárgyak szarvakkal a vad kan-agyakkal díszítve természetességükkel fogva minden szoba és terem díszítésére a vadászok kedvelőinek kellemes meglepetésként szolgálhatnak: mint egy darab 1.6-észköz szarvasfejjel 60 kr.; 1 db a rajzolat szerint 1 ft 20 kr.; 1 db óratartó szarvasfejjel 60 kr.; 1 db sorleg vad kan - fogakkal és fejjel 40 kr.; 1 darab gyűjtőeszköz róka- vagy szarvasfejjel 20 kr.; 1 darab ruhatarató 4 vad kan-agyarral 40 kr.; 1 darab szarvas, 52, rókafej természetes nagyságban 1 ft 50 kr.; 1 pár díszes nagy gyertyatartó szarvval 3 ft 50 kr.; 1 pár dámad-szarvval kétkaru girandol 9 ft.

Órák saját készítmény minden formában és nagyságban két évi jótállással jeggyel.

1 db. függő óra ar. ezimtel 1.40.
1 db. ugyanaz ébresztővel 1.60.
1 db. porcz. számlappal 1.60.
1 db. ébresztővel 1.80.
1 db. titkással 2.80.
1 db. ingaóra, szekrényre fényszórt, 2 napig járó szerkezettel 10 ft.
1 db. utazó-óra, háznál is használható, ébresztővel 6 ft 50 kr.

Ezüst angol zsebórák 13 lator ezüstből, minden drb. regulázva 1 drb. 4 rubinnal egy díszes új aran láncszal, melynek tologyűrűje románczezal van, 12 ft.

Albumok, kékék, fogkefék, virágcserepek, gummilabdák, bronzemlékek, levélnyomók, china-ezüst készletek, kanál, villa, kés, gyertyatartók, pakfong-félék, fegyverek, kezesítők, legyek, nadrágtartók, gallérok, tűzszerszámok, kávé-, tea- és asztali terítékek, rajzcsokorok, lakatok, továbbá igen nagy választéku gyermek-játék- és társasági játékok stb.

Allerneueste Glücks-Offerte

Das Spiel der Oesterreichischen Loose ist von der Kaiserl. Oest. Regierung gestattet.

Gottes Segen bei Cohal! Grossartige mit Gewinnem bedeutende vermehrte Capitalien-Verlosung von über Drei Millionen. Die Verlosung geschieht unter Staats-Aufsicht.

Beginn der Ziehung am 14-ten d. Mts.

Nur 4 Gulden österr. W. oder 2 Gulden österr. W. oder 1 Gulden ö. W.

Kostet ein vom Staate garantirtes wirkliches Original-Staats-Loose, (nicht von den verbotenen Promessen, aus meinem Debit und werden solche gegen frankirte Einsendung des Betrages selbst, nach den entferntesten Gegenden von mir versandt.

Es werden nur Gewinne gezogen.

Die Hauptgewinne betragen: 250,000 150,000 100,000 50,000 30,000, 25,000 2 A 20,000 2 A 15,000; 2 A 12,000; 11,000; 3 A 10,000 2 A 8000 3 A 6000 5 A 5000, 4000, 14 A 3000 105 A 2000, 6 A 1500, 6 A 1200, 156 A 1000, 206 A 500, 6 A 300, 224 A 200, 21650 Gewinne A Ho, 100, 50, 30.

Gewinnelder und amtliche Ziehungslisten sende meinen Interessenten nach Entscheidung prompt und verschwiegen.

Durch meine vom besonderem Glück begünstigten Loose, habe meinen Interessenten bereits allein in Oesterreich die allerhöchsten Hauptpreise von 300,000, 225,000; 187,500, 152,500, 150,000, 130,000, mehrmals 125,000, mehrmals 100,000, kürzlich schon wieder das grosse Loose von 127,000, und am jüngsten Weihnacht schon wieder den allergrössten Haupt-Gewinn in Wien ausbezahlt. (239,1)

LAZ. SAMS. KOHN in Hamburg, Bank- und Wechselgeschäft.

Vendéglő haszonbérlet.

Szabad kir. város a Kapronczán a „Szarvas“ vendéglőfogadó minden hozzávaló épületekkel, ugyszinte mintegy 8 hold konyhakert, gyümölcsös, szántóföld és kaszálóval együtt

több évre

haszonbérbe kiadandó. A bérleni kívánók Jakópek Mihály tulajdonos urnál Kapronczán jelentsek magukat. (238-3-1)

Kinderleben ist Elternleben; die Erhaltung des erstern ist die höchste Wonne der Eltern.

Herrn Postlieferanten Johann Hoff's Central-Depot in Wien, Kärntnering Nro 11.

Berlin, Reichenhauerstrasse 8, 30. Jänner 1859. Durch den mehrwöchentlichen Genuss Ihres Malz-Extracts- und Malz-Gesundheits-Chocoladen-Pulvers lebte das bis zum Sterben abgemagerte Kind förmlich wieder auf. Sie können sich den Dank und die Wonne einer Mutter denken, die ihr Kind schon verloren gab, und es in so unerwarteter Weise wieder gerettet sieht. Frau A. Freudenheim. — Auch meiner Frau leistet Ihre ausgezeichnete Malz-Gesundheits-Chocolade die vortrefflichsten Dienste. Weber, Pfarrer in Altenroda. — Ihr vorzügliches Malz-Extract-Gesundheitsbier hat auf meinen Patienten überraschend heilsam gewirkt. Gräfin Nincshau zu Solms, geb. Prinzess zu Heuburg und Büdingen in Brunnthal. — Ihre Malz-Präparate sind ausgezeichnet, man kann sie Panaceen nennen; ich bitte um Zusendung von Malz-Extract-Gesundheitsbier und den schmeimlösenden Brust-Malzbonbons.

Dr. Reich, prakt. Arzt.

Das allein echte Hoff'sche Malz-Extract-Gesundheitsbier, wie die Malz-Gesundheits-Chocoladen und Malz-Extract-Bonbons, sind nur Kärntnering Nr. 11. Auf den Etiquets steht der Namenszug Johann Hoff.

Preise: Malz-Extract-Gesundheitsbier mit Glas und Verpackung: 6 Flaschen 3 fl. 70 kr. 13 Flaschen 7 fl. 28 kr. 27 Flaschen 14 fl. 58 kr. 55 fl. Malz-Gesundheits-Chocolade Nr. I. 1 Pfund fl. 2.40. Nr. II: 1 Pfund fl. 1.60. Bei 5 Pfund 1/2 Pfund gratis, bei 10 Pfund 1/4 Pfund. Malz-Chocoladen-Pulver für Säuglinge als Ersatzmittel der fehlenden Muttermilch 80 und 40 kr. Brust-Malzbonbons 60 und 30 Kreuzer.

Alles ab Wien.

Der Malz-Extract ist in Groß-Kanizsa vorräthig bei Johann Rosenberg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz, Franz Rosenberg und C. Reichenthal. (232-8)

Weinhefe, abgepresst, in Teigform oder getrocknet in Stücken, kaufen zu den besten Preisen. Wagemann, Seybel & Co. in Wien. 229-6,3

Gyapjudús tenyésztő-anyak és kosok eladók — törzsnéjamban Borostyánkőn, Kőszeg mellett. (227-3,3) Egan Ede.

„Halljuk a szép szót!“ „Rajta fiuk, vigadjunk!“ (187-6*)

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható: „Halljuk a szépszót!“ című magyar felköszöntő (több) könyv, mely kötött és kötetlen mindennemű felköszöntőt tartalmazván, díszes kiállítású és tömött tartalma, úgy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjúság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntőket tartalmazó színes keménykötésű könyvnek ára 1 ft.

Továbbá megjelent a dalkedvelő ifjúságnak különösen ajánlható „RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“ közkezdességű dalkönyv második javított és tetemesen bővített kiadása. E nagy szorgalommal összeállított mű közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és színes borítéku; csinos kiállításánál fogva is kitűnő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállítás 2000 példányra igen rövid idő alatt elkelt, mi eléggé tanúsítja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s díszesen kiállított zsebkönyvnek 1.20 kr., dús aranynyomás- és aranysegélylyel 1.80 kr.

Végre ugyanott megjelent LENORMAND, A HÍRES GZIGÁNYNÓ IGAZMONDÓ VETŐKÁRTYÁJA 32 színezett kártyával, magyar aláírással és szöveggel. — ára 50 kr.

Mind a három Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánvétel egyúttal rendelve 2 ft 50 kr., és 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal is szolgálunk.

Minden postai utánvét mellett a megrendelő azíveskedjék bérmentes levelben az említett összeg egy harmadát mellékelni.

WAJDITS JÓZSEF, könyvkereskedő Nagy-Kanizsán

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft: Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opern-melodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn. (195-12,10)

A 19-ik századnak egyik csodája! ESTHETIN. (200-12,6)

Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megöszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megöszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövesnek feltűnő módon előmozdítására.

Es állomány nem érczes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerű alkalmazásu, a hajat nem rontja meg s színe nem változik. — Egy üveg ára 1 ft 50 kr., postai elküldéssel 1 ft 60 kr. használható utazással együtt. — Ismét eladók tetemes százállékban részeseimnek.

STARK J. fodrász

Josefstadt, Josefstädterstr. 16. sz. a. Bécsben. Pesten TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca 7. sz. a.

A „Med. Woehenschrift“ bírálata: „Aesthetin“-nak nevezettik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonló feltaláláson előnyvel bír, hogy érzékenyektől menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősítő-vagy erősítő-fogva a kellőmest a hasznossal egybekötve, a hajat szépen színezi s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kísérlet kiállította a próbát, s a használat is jge könyvelmes.

Torony órák a legújabb szerkezettel templomok, várak, országházak, gyárak, indóházak stb. számára minden nagyságban tökéletes jótállással úgy, mint mindennemű függő órákat a legjutányosabb árak mellett szolgál Resch testvérek nagy óra-raktára Bécsben, Mariahilfer-strasse Nr. 61.

Árszabályok s rajzok kívánatra ingyen s bérmentve küldetnek. A legújabb időben Bécsből a vidékre ezen gyár szolgáltatva ki a legtöbb toronyórát. (226-6,3)